

ליקוט

מענות קודש

~ ה'תשל"ו-ה'תשל"ז ~

פתח דבר

בעמדנו **שלשים יום** לפני יום הבהיר י"א ניסן, יום מלאת מאה ועשרים שנה לכ"ק אדמו"ר שליט"א –

הננו מוציאים לאור בזה "**ליקוט מענות קודש – תשל"ו-תשל"ז**", הכולל את מענות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א שכתבם במשך השנים תשל"ו-תשל"ז.

*

"פון איין תורת נשיא דורנו גייט מען צו נאך א תורת נשיא דורנו" (שיחת ש"פ תזו"מ תנש"א – בלתי מוגה). כמה "חלקים" ישנם לתורת נשיא דורנו כ"ק אדמו"ר שליט"א.

בין החלקים השונים בתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א, "חלק" מיוחד ישנו, והוא: "**מענות קודש**", הם אלפי המענות אשר כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א במענה להשוואלים:

החל מהשנים הראשונות לנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א, הנה לצד ה"אגרות" ששלח להפונים אליו, נענו רבים מהמכתבים ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א בכתב יד קדשו על מכתב השואל, כאשר לאחר מכן נמסרים הדברים להנמען.

בשנים הראשונות הי' זה באופן מצומצם לפי-ערך, כאשר אלו שהיו נמצאים בסמיכות מקום קיבלו את מענה קדשו על גליון מכתבם.

וככל שעברו השנים – הלך הדבר והתרחב יותר ויותר, עד שהי' לאופן העיקרי בו עונה כ"ק אדמו"ר שליט"א להכותבים אליו.

על אף היותו של "חלק" זה בתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א – חלק **עיקרי**, נדמה, כי חלק זה אין מוסבת תשומת הלב אליו ככל הדרוש.

טעם העיקרי לדבר הוא, ככל הנראה, כיון שמפוזרים מענות הקודש על פני כמה וכמה מקומות שונים, ועד עתה לא נמצא להם גואל שילקטם לפונדק אחד.

צורך זה באנו למלאות בליקוטים אלו.

עד עתה הופיעו חוברות "ליקוט מענות קודש" דשנים: ה'תשי"ב – ה'תשל"ה; ה'תשמ"מ – ה'תשנ"ב,¹

ובתכניתנו להוציא ליקוטים נוספים בסדרה זה, להרוות צמאון אנ"ש והתמימים.

*

תודתנו נתונה לכל אלו שהואילו למסור את מענות הקודש שבידם לפרסום בליקוט זה, וזכות הרבים תלוי בהם.

במיוחד תודתנו נתונה למערכת אפליקציית "מפתח" על עזרתם.

וכאן המקום לבקש בבקשה כפולה ומכופלת מכל מי שיש בידו מענות קודש שטרם פורסמו, למוסרם לידי המערכת על מנת לפרסמם, ויהיו בזה ממזכי הרבים.

כתובת הדוא"ל של המערכת: likkutkatyak@gmail.com.

*

1) "ליקוט מענות קודש – ה'תשי"ב-ה'תשי"ט" (יום הבהיר כ"ח סיון, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש – ה'תש"כ-ה'תשכ"ג" (כ"ף מנחם-אב, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש – ה'תשכ"ד-ה'תשכ"ו" (וא"ו תשרי, ה'תשפ"ב); "ליקוט מענות קודש – ה'תשכ"ז-ה'תשכ"ט" (יום הבהיר ר"ח כסלו, ה'תשפ"ב); "ליקוט מענות קודש – ה'תשל"ל-ה'תשל"א" (יום הבהיר ה' טבת, ה'תשפ"ב); "ליקוט מענות קודש – ה'תשל"ב-ה'תשל"ג" (יום הבהיר יו"ד שבט, ה'תשפ"ב); "ליקוט מענות קודש – ה'תשל"ד-ה'תשל"ה" (ששים יום לפני י"א ניסן, ה'תשפ"ב); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"מ" (יום הבהיר יו"ד שבט, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"א" (יום הבהיר ר"ח כסלו, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"ב" (וא"ו תשרי, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"ג" (כ"ף מנחם-אב, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"ד" (יום הבהיר כ"ח סיון, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"ה" (י"ג אייר, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"ו" (יום הבהיר י"א ניסן, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"ז" (יום הבהיר יו"ד שבט, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"ח" (יום הבהיר ר"ח כסלו, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש – ה'תשמ"ט" (הוצאה ראשונה – כ"ג סיון ה'תשע"ח; הוצאה שני' – יום הבהיר יו"ד שבט, ה'תשע"ט); "ליקוט מענות קודש – ה'תשנ"ו" (יום הבהיר י"א ניסן, ה'תשע"ט); "ליקוט מענות קודש – ה'תשנ"א" (יום הבהיר כ"ח סיון, ה'תשע"ט); "ליקוט מענות קודש – תשנ"ב" (וא"ו תשרי, ה'תשפ"א); "ליקוט מענות קודש מילואים ח"א (ה'תשמ"ט-ה'תשנ"א)" (ה' אלול, ה'תשע"ט). "ליקוט מענות קודש מילואים ח"ב (ה'תשמ"מ-ה'תשנ"ב)" (יום הבהיר י"א ניסן, ה'תשפ"א).

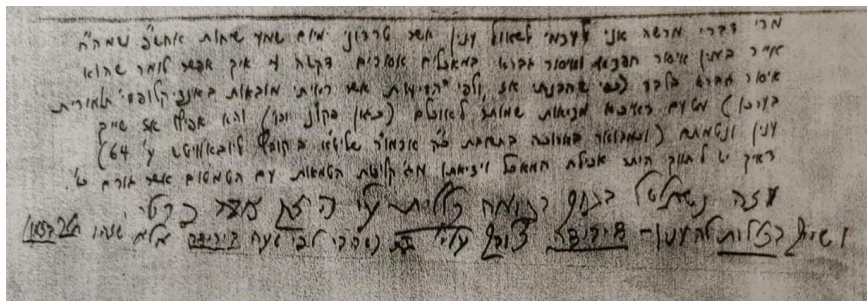
ויהי רצון שיחוס וירחם השי"ת עלינו, ונזכה להתראות עם כ"ק אדמו"ר שליט"א תיכף ומיד ממש, ותחזינה עינינו בהתפשטות מלכותו על כל באי עולם, תיכף ומיד ממש!

מערכת "ליקוט כתבי יד קודש"

י"א אדר שני, ה'תשפ"ב
- שלשים יום לפני יום הבהיר י"א ניסן
מאה ועשרים שנה להולדת כ"ק אדמו"ר שליט"א -
ברוקלין, נ"י.

צילומי כתי"ק

– פרסום ראשון –

לקמן מענה קכד

ב"ה. בנוגע להביאור בפרש"י וירא (יה, ט):

א. בנוגע לזה שהוזקק רש"י הן להטעם "להודיע שצנועה היחה כדי לחבבה כו" ויהן להטעם "כדי לשגר לה כו" [בההוועדוה נחבאר רק מדוע אין מספיק הטעם "להודיע כו", כי אברהם ידע מעצמו] כחב כ"ק אדמו"ר שליט"א, וז"ל: פפפז סעפ"ז שעצפספספפ מוכן החיוב ב"אוהל" - דלכאורה נוגע רק השלייה דינה במקום הגלוי (ועפ"ז בטלה קושיה החו"ה ס"ק כ"ה). עכ"ל. לא תפסנו הכוונה. אחרים פירשו שמ"ש בכ"ק הוא עוד ביאור על זה שאין מספיק הטעם "להודיע כו", כי להענין ש"צנועה היחה" נוגע רק "דאינה מקום גלוי". מסא"כ להטעם "כדי לשגר לה כו" נוגע לדעת המקום בו נמצאת, בכדי שידעו לאיזה מקום להטעם.

אבל לפי"ז: (א) לא נחבאר כלל מדוע אין מספיק הטעם "כדי לשגר כו" (ב) מהו חזקתו של "אלא מאי באהל" (שכ"מ פז, א) עם "כדי לחבבה כו" אי?

ואחרים פירשו שפ"ש בכ"ק הוא ביאור ע"ז שאין מספיק הטעם "כדי לשגר כו" (אבל מה שאין מספיק הטעם "להודיע כו" כבר נחבאר בההוועדוה כי אברהם ידע). כי הטעם זה פפפז נוגע רק שלא היחה במקום הידוע להם, ולכן א שאלו אי' היא [והכוונה כמ"ש בכ"ק "דאינה במקום הגלוי" היא שאינה במקום הגלוי למלאכים], מסא"כ להטעם "להודיע שצנועה היחה" נוגע שהיחה באוהל, מקום הצנוע. ועפ"ז מוכן מ"ש בכ"ק סעפ"ז בטלה קושיה החו"ה. אם נכון?

ב. בנוגע לזה שרש"י אינו מסתפק בהטעם "שישאל אדם באכסניא שלו לאיש על האשה - ביאר בכ"ק, לפי ש"לשאל באכסניא" היא שאלה שלומה (כדפרש"י בב"מ פז, א) ואין נפק"מ אי' היא, ובה - עדיפות בהטעמים "להודיע כו" ו"לשגר כו".

לא תפסנו דלכאורה: הקושי בהטעם "שישאל באכסניא" ד"אין נפק"מ אי' היא - הוא בחוכן השאלה גופא "מי' שרה גו", מסא"כ הקושי בהטעם "כדי לשגר כו" (א) הוא רק בההיגסה "באוהל" - שאין זה קושיא כ"כ [בפרש"י ש"כאוהל" נאמר (לא כשאלה המלאכים, כ"א) בהמענה של אברהם ואינו מוכרח שיש בזה איזה הדגשה, שהרי אפשר לומר שאין בזה הדגשה, ורק כששאלו אי' שרה ענה להם שהיא באוהל]. וגם הקושי בהטעם "להודיע כו" - שאברהם ידע מעצמו - אי"ז קושיא כ"כ, כי אף שידע מעצמו שהיא צנועה, מ"מ ע"י וואס זיי האבן עס ארויסגעבראכט (ע"י השאלה שלהם שגרים שאברהם א ישיב להם "הנה באוהל") פועל לחבבה.

ב
ענין קודש

כדי לבשרה, כי זה שייך רק למלאך אחד ולכן צריך לטעם (לא רק על שאלתם, לשרה
 איו אברהם אלא גם) על שאלתם לאברהם אי' שרה [ובזה מחורץ קושיא הא' והת"].
 ועל זה כותב רש"י שישאל אדם באכסניא שלו "לאיש על האשה" (טעם לשאלת אי'
 שרה) ו"לאשה על האיש" (טעם לשאלת איו אברהם).

אמנם, מזה שנקוד על אי"ו שבאליו - מובג, ששאלת איו אברהם אינה באותו
 החוקף כהשאלת לאברהם איו שרה, כי הניקוד (עם הניב אינו עיקר, ש"ם) מחליש (א"ו)
 את הענין. [ובזה מחורץ קושיא הג'].

ובכדי לבאר את החלישות שבשאלת איו אברהם - מביא רש"י "ובב"מ אומרים
 כו' להודיע שצנועה היחה כו'". דמכיון שצנועה היחה - הרי מובן, שמה ששאלו
 לשרה איו אברהם לא הי' זה באופן גלוי כו'.

ועפ"ז מחורץ הקשר של "בב"מ אומרים כו' למ"ש "נקוד על אי"ו שבאליו"
 - כי הענין ד"צנועה היחה" (בב"מ) מסביר הטעם מה ש"נקוד על האי"ו",
 ששאלתם איו לא הי' באופן גלוי. (ובזה מחורץ קושיא הב').

אמנם, הטעם "להודיע שצנועה היחה כדי להכבה כו'" - אינו מספיק. כי
 מכיון שמלאכים היו, יודעים שאברהם הי' יודע שהיא צנועה (פרש"י לך יב, יא)
 ולא הוצרכו להודיעו לו, ולכן מוסיף רש"י "כדי לשגר לה כוס של ברכה".

וטעם זה אינו בסתירה ל"צנועה היחה" (אף שלכאורה הוא היפך הצניעות)
 - כי בכרי שהי' לה מכוס של ברכה הוכרחו לתת משלהם, כי אברהם לא אכל,
 וגם לא נתנו מעצמם ורק שלהו לה ("לשגר") ע"י אברהם.

חתום
 א"ת
 ה' תשל"ו
 א"ת

האמירה אליו (אי' שרה) היא בחלישות [אלא ש"מ אינה בחלישות כ"כ כהשאלה
 איו אברהם].
 וגם זה מכאן רש"י במ"ש "בב"מ אומרים יודעים היו... היכן היחה" -
 דמכיוון שיודעים היו היכן היחה, לכן גם השאלה אי' שרה שאמרו אליו (לאברהם)
 אינה בתוקף כ"כ, ולכן היבת אלינו מנוקדת [וכמ"ש רש"י במס' ב"מ (פז, א)]

ג

"היינו נקודה איו דלא היו צריכין לשאול דידועין היו כו"ל].

ג. בהשיחה נאמר שזה שרש"י מדייק "בב"מ אומרים כו"ל" הוא - כי בתוספת
 (ב"מ ס) איתא שלמי פירוש רש"י (בגמ' סם) הפירוש שבגמ' חולק על פירוש
 המדרש. ולכן מדייק רש"י "בב"מ כו", שאין זה פלוגתא. - לא תפסנו הכוונה בזה.

ד. איך תהאום הכלל ש"בכל מקום שהכתב רבה על הנקודה אהה דורש הכתב" עם
 כמה מקומות, כמו חוקק כא, ל"ו, וי"א ש"י וכו' קט"א, וכו' (כו"ל) וי"א וי"א?
 ה. מהו הלשון בב"מ אומרים (ולא איתא, וכיו"ב) שהיא לשון בלתי רביל?
 1. ח"ב ד' נ"ג ר"ה. וי"א וכו' ר"ה. וי"א וכו' ר"ה. וי"א וכו' ר"ה.
 וב"ב"מ ר"ה. וי"א וכו' ר"ה. וי"א וכו' ר"ה. וי"א וכו' ר"ה.
 וי"א וכו' ר"ה. וי"א וכו' ר"ה. וי"א וכו' ר"ה. וי"א וכו' ר"ה.

לקמן מענה רכז

ב"ה

Beth Rivkah Schools

בית רבקה

2270 CHURCH AVENUE • BROOKLYN, N.Y. 11226 • (718) 856-4300

Founded by
The Late Lubavitcher Rebbe
Rabbi Joseph I. Schneersohn

Under the Auspices of
Merkos L'Inyoner Chovush, Inc.
RABBI SH HODAKOV
National Director
DR. NISSEN MINDEL
Secretary

(1) שיעור
 (2) שיעור
 (3) שיעור
 (4) שיעור
 (5) שיעור
 (6) שיעור
 (7) שיעור
 (8) שיעור
 (9) שיעור
 (10) שיעור
 (11) שיעור
 (12) שיעור
 (13) שיעור
 (14) שיעור
 (15) שיעור
 (16) שיעור
 (17) שיעור
 (18) שיעור
 (19) שיעור
 (20) שיעור
 (21) שיעור
 (22) שיעור
 (23) שיעור
 (24) שיעור
 (25) שיעור
 (26) שיעור
 (27) שיעור
 (28) שיעור
 (29) שיעור
 (30) שיעור
 (31) שיעור
 (32) שיעור
 (33) שיעור
 (34) שיעור
 (35) שיעור
 (36) שיעור
 (37) שיעור
 (38) שיעור
 (39) שיעור
 (40) שיעור
 (41) שיעור
 (42) שיעור
 (43) שיעור
 (44) שיעור
 (45) שיעור
 (46) שיעור
 (47) שיעור
 (48) שיעור
 (49) שיעור
 (50) שיעור
 (51) שיעור
 (52) שיעור
 (53) שיעור
 (54) שיעור
 (55) שיעור
 (56) שיעור
 (57) שיעור
 (58) שיעור
 (59) שיעור
 (60) שיעור
 (61) שיעור
 (62) שיעור
 (63) שיעור
 (64) שיעור
 (65) שיעור
 (66) שיעור
 (67) שיעור
 (68) שיעור
 (69) שיעור
 (70) שיעור
 (71) שיעור
 (72) שיעור
 (73) שיעור
 (74) שיעור
 (75) שיעור
 (76) שיעור
 (77) שיעור
 (78) שיעור
 (79) שיעור
 (80) שיעור
 (81) שיעור
 (82) שיעור
 (83) שיעור
 (84) שיעור
 (85) שיעור
 (86) שיעור
 (87) שיעור
 (88) שיעור
 (89) שיעור
 (90) שיעור
 (91) שיעור
 (92) שיעור
 (93) שיעור
 (94) שיעור
 (95) שיעור
 (96) שיעור
 (97) שיעור
 (98) שיעור
 (99) שיעור
 (100) שיעור

As a result of the sicha of the Yud Shvat Farbrengen in reference to strengthening Limudei Kodesh program, and reducing the Limudei Chol at present we have made the following arrangement in our High School:

We have had an additional Limudei K...
 Previously Limudei Kodesh was increased to 4 hours from 3

לקמן מענה רעא

ליקוט מענות קודש

– ה'תשל"ו-ה'תשל"ז –

ליקוט מענות קודש

– תשל"ו –

א

[עשרת ימי תשובה, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו (אגרות-קודש חל"א ע' ט) [בין השאר : (1) להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח ע"ד המשתתפים במבצע תקיעת שופר ("התקשרות" גליון ריז ע' 8) ; (2) לרי מרדכי קמינקר בקשר לפעילות בעיר המבורג גרמני ("התקשרות" גליון שלג ע' 16)]:

נת' ות"ח. **ודבר בעתו**

(בהמצאו גו' בהיותו קרוב; קירוב המאור אל הניצוץ)

אזכיר עה"צ.

ב

[עשרת ימי תשובה, תשל"ו]

מענה לא' המשפיעים על מכתבו (להמזכירות) בו כתב אשר היות שנמצאים בחצרות קדשנו בחודש תשרי תלמידים מרחבי תבל (אה"ק, צרפת, מאנטרעאל) ואין להם סדרים, הנה מציע שהמזכירות יתנו צו ופקודה להתלמידים שיסדרו את עצמם ללמוד במשך חודש תשרי בסדר מסודר נגלה וחסידות (תשורה גורארי יו"ד כסלו תשע"ב ע' 47. אגרות-קודש חל"א ע' ב):

אין תפקיד המזכירות כלל – לנהל ישיבות תו"ת, או להיות מ"מ הנהלתם.

ג

[לפני חג הסוכות, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – למארגני "כינוס תורה" ביום ב' דחול המועד סוכות (תשורה לויך בדר"ח טבת תשע"ה ע' 36. וראה לקמן מענה ז)]:

נת' ות"ח ודבר בעתו – זמן שמחתינו (כפולה) וכו' – ובערב והכנה לו. אזכיר עה"צ.

ד

[לפני חג הסוכות, תשל"ו]

מענה לא' הרבנים שכתב:

"אני מרשה לעצמי בזה להביא לתשומת לבו של מעלת כת"ר דברי התוספות רע"א על משניות שבת פ"ב משנה ו':

ובהדלקת הנר, הא דלא תני סתם ובנר כמו דתני ובחלה ולא תני ובהפרשת חלה, התנא רצה לרמז למה דאיתא בתקוני זהר שבעה"ב יתקן את הנרות ואשתו תדליק, משום הכי תני ובהדלקת הנר לומר עלה רמי (ש"ל).

ובהדלקה של בנות לפי"ז, מכיון שהן פנויות, האב צריך כנראה לתקן את הנר, וחיובו הוא לא רק משום חינוך אלא כחלק מעצם המצוה של

הדלקת נרות. גם יצא מדברי התיקוני זהר דגם האיש מחויב בחלק ממצות הדלקת נרות והוא: לתקן אותם.

עם התעמולה הקי של מעלת כת"ר בנוגע להדלקת נרות, אולי כדאי להתחשב בזה, ואם כבודו מעלת תורתו כן הביא את הנ"ל באחת משיחותיו ואני לא ראיתי, יסלח לי מאד".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – סי' מבית המלכות" ח"א ע' 158):

[1] סימן בעיגול את התיבות: "שבעה"ב יתקן", וכתב:

הובא בשו"ע אדה"ז סרס"ג ס"ה (מהמג"א שם) בל' טוב שהוא יתעסק כו' ותו לא – ועוד ועיקר: כו"כ אין נזהרין בזה – ולכן לא רציתי להביאו (1)

[2] סימן בעיגול את התיבות: "ובהדלקה של בנות", וכתב:

עיין תענית (כה, א) חזי' לברתי כו'. (2)

ה

[י"ז תשרי, א' דחומ"ס, תשל"ו]

מענה לא' התמימים (קובץ "שמחת עולם" ע' 29. "התקשרות" גליון תשד ע' 10):

כמענתי מאז: ע"פ גילו צריך להנשא (ובמילא – צ"ל ענין דפרנסה) ולכן לחזור לארץ ולפעול בכיוון הנ"ל וכעצת הוריו שי' אזכיר עה"צ.

ו

[חול המועד סוכות, תשל"ו]

מענה להתי בנימין נחום זילברשטרום – ממארגני הנסיעות לשכונות הסמוכות לקראונהייטס בכדי לשמח בשמחת החג מטעם "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית – על מכתבו בו שאל, שהיות ומארגנים עתה קבוצות לחוצות ניו יארק, ויורדים גשמים בלי הפסק, כיצד אפשר לשמח יהודים במצב כזה, ע"פ מאמר חז"ל "משל למה הדבר דומה לעבד שבא למזוג כוס לרבו ושפך לו קיתון על פניו" (אגרות-קודש חל"א ע' יח. והעתקה):

כיון שבו ביום קיימו מצות סוכה (כמה פעמים, ובמילא גם לדעת ר"א – שצ"ל ב' סעודות – סוכה כז, א) ה"ז הוכחה דהקב"ה ניחא לי' בשימוש (סוכה כט, א. שו"ע אדה"ז סתרל"ט סכ"ד), ובפרט שגם ברכו ע"ז בשם ומלכות ע"פ ציווי ה' בתורתו – אשר קדשנו . . וצונו. – ועפ"ז מובן זה שבמשנה וש"ס וכו' מובא המשל לעבד כו' בנוגע להנמצא בסוכה וצריך לצאת כו' – ואכמ"ל.

ועפ"ז – זה שהתועדות הרי ע"פ תורה מותרת ולכן צ"ל דוקא בבית – ה"ז סימן שרוצים מלמעלה שתהיי' נוחה יותר ובישוב הדעת יותר – כדין ת"ת בכל אופן, וכן בתפלה – התבוננות בגדלות ה' (ומעשיו – כולל מצותיו) – כמבואר בשו"ע סי' תרל"ט,

– ששניהם (תורה והתבוננות זו) ה"ה עיקרי תוכן התועדות. וק"ל.

[המענה נתפרסם בשעתו ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א, בדף שבכותרתו: "בי"ה, חוהמ"ס ה'תשל"ו. במענה לשאלה איך להסביר ענין השמחה במצב של ירידת גשמים שמונעים לישיבה בסוכה"].

ז

[חול המועד סוכות, תשל"ו]

מענה למארגני "כינוס תורה" ביום ב' דחול המועד סוכות על דו"ח מהמעמד – בו כתבו בין השאר ע"ד נתינת הצדקה במהלך הכינוס, וע"ד ההתועדות שנערכה לאחריו (תשורה לוי' בדרי"ח טבת תשע"ה ע' 36):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו תחת התיבות "נתנו צדקה", ותיבת "התועדות".

וצירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לעיל מענה ג).

ח

[ועש"ק בראשית, כ"ח תשרי, תשל"ו]

מענה לאחת שכתבה ע"ד התלבטויותי בקשר לשידוך מסויים לאחר הפגישה (סי' "היכל מנחם" ח"ג ע' קע):

ככתבה אמה תחי' נגד, היא עצמה ג"כ נוטה יותר לשלילה א"כ מהו הספק?

ט

[תשרי, תשל"ו]

מענה לבחור שכתב שרוצה ללמוד בישיבת תו"ת והוריו מתנגדים לזה ורוצים שימשיך בלימודי חול (תשורה עמאר ט"ו סיון תשע"ח ע' 54. אגרות קודש חל"א ע' מא בהערה):

באם ימצא יידיים שישפיעו על הוריו שי' שישכמו לכניסתו לישיבה לערך לשנתיים לפחות – זהו הטוב. באם לאו – ישאל רב מורה הוראה, אזכיר עה"צ.

י

[שלהי תשרי, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו (מצילום כתי"ק – ס' "מבית המלכות" ח"א ע' 218) [בין השאר – להשליח הרב משה יחיאל פעלער על מכתבו (מהערתקה, באדיבות משפחת הנמען שי')]:

נת' ות"ח

ודבר בעתו

בחותם חודש השביעי המשובע ומשביע לכל השנה וכו'.

אזכיר עה"צ.

יא

[תחלת מרחשוון, תשל"ו]

מענה לר' זלמן יהודה דייטש שכתב ע"ד ההצעה להעביר את עסקיו לבנין בשכונה מסויימת ברובע ברוקלין. במכתבו ציין שדיבר עם שכנים בסביבה וכן עם אנשי המשטרה הפועלים באיזור, ואישרו שהאיזור הינו בטוח, ובפרט הבנין שנמצא במקום שקט. ושאל האם לקנות בנין זה לצורך עסקיו, או לחפש משהו אחר במקום אחר (ס' "ויהי איש מצליח" ע' 115-116):

ליקוט מענות קודש - ה'תשל"ו-ה'תשל"ז

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק את התיבות "ושאלתנו אם", ואת התיבות "ולחפש משהו אחר במקום אחר"; סימן בחץ את התיבות "לקנות הבניין", וכתב:

באם השכונה מתאימה יתענינו בהנ"ל, אזכיר על הציון.

יב

[ב' מרחשון, תשל"ו]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח ממבצעים (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 47 ע' א):

נת' ות"ח אזכיר עה"צ.

יג

[ב' מרחשון, תשל"ו]

מענה לשאלה: (א) אם כדאי להפוך את הסמינר למורים בכפר חב"ד למסגרת "ישיבת הסדר"; (ב) ע"ד נסיעה לארצה"ב לאסוף כספים בעד המוסד –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' כ.

יד

[ח' מרחשון, תשל"ו]

מענה להרב מרדכי מענטליק (מצילום כתי"ק – תשורה קליין י"ז סיון תשס"ו ע' 8. אגרות-קודש חל"א ע' כו):

[1] במכתבו כתב: "הנני מוסר בזה תעריך מבחינת תלמידי ביהמ"ד בחודש תשרי. ע"ב תלמידים נבחנו, ע"י ר"נ שי' טרבניק ור"א שי' שוויי. הציונים נרשם ע"י הבוחנים וחתמו ע"ז".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

נת' ות"ח ת"ח ויה"ר שילכו כאו"א שי' מהנ"ל מחיל אל חיל בכל הפי'.

[2] סימן בעיגול את חתימת הנמען "מרדכי", וכתב:

מה ע"ד חיבורו?

טו

[ט' מרחשון, תשל"ו]

מענה לא' השלוחים (אגרות-קודש חל"א ע' א. "ספר השליחות" ע' 321. "התקשרות" גליון שלג ע' 17):

אין כל ספק אצלי שליחותם (ובמילא – טובתם בגו"ר) במקומם עתה – עכ"פ בעתיד הקרוב.

והמתיקו השליחות באגפו למעלה מן הטבע –

ע"י: 1) שראו הצלחה בפועל וכאו"א מהם (ובאם לא היו מבלבלים עצמם במחשבה תמידית שזהו ארעית וכאילו בעל כרחם – היו מצליחים עוד יותר), 2) אין דאגת הפרנסה, בריאות וכו', 3) אין "צרות" מבעה"ב, הנהלה וכו', 4) עבודתם – בספוק נפשי. ועוד. הקושי היחיד – שלא בטלו כח הבחירה שלהם והם מנצלים זה ומגרים את היצה"ר שיבלבל מנוה"נ שלהם וכו' בהסברות שהם נגד שכל הפשוט ואפילו דנפה"ב.

ההחלטה בנוגע לפועל – תלוי' בהם.

טז

[ט' מרחשון, תשל"ו]

מענה להשליח ר' נחמן סודאק על מכתבו (להמזכיר הרחמ"א חדקוב), בו כתב: "אחדשה"ט כמשפט וכו', אבקש בזה לברר ולהודיעני על הפרטים דלהלן. . " (כתבים" ש"פ תרומה תשפ"ב):

[1] במכתבו כתב:

"א) נודע לנו אשר כו"כ מוסדות חינוך ובתי ספר מקבלים בהוה כמה אלפים ליי"ש לשנה עבור המוסדות, מהסוכנות מחלקת "תורה דעפארטמענט" בחוף לארץ, שהוא מכספי המגביות שעושים בחוף לארץ. בין המקבלים תמיכה הנ"ל מהם הוא גם המוסד "יסודי התורה" שהוא מוסד חרדי (באופן רשמי, סתם בלתי מפלגתי, אך באופן בלתי רשמי מתנהל ע"י אנשי אגוד"י, היינו המנהלים וכו' הם אנשי האגודה).

וכפי שנודע לנו אין לזה שום התחייבות והדומה אליהם, ולא מתערבים בשום דבר וגם לא באים לבקר וכו', וזה נכלל בתור תמיכת הסוכנות למוסדות ביהדות הגולה להפיץ תורה והדומה.

ושאלתינו בזה, אם לפנות אליהם לקבל ג"כ תמיכה הנ"ל מהם, או לא . .

ג) מעין הנ"ל אך קופה אחרת וקצת שונה.

בהחדשים האחרונים עורר יאקובאוויטש ועוד כמה, אשר היות והמצב הכלכלי של המדינה כאן הוא דחוק, במילא מוסדות החינוך סובלים, ואי אפשר לפתוח עוד מוסדות, ובכן אחוז מסויים מכספי המגבית ישאר כאן במדינה במיוחד לעניני חינוך במדינה, ואחרי כל השקו"ט מאנשי המגבית כאן עם אנשי ארה"ק באו להסכם אשר 2 אחוז מכל כספי המגבית ישאירו כאן לעניני חינוך.

(בהוה עוד לא סודר אצלהם מי ואיזה ועד יהי המחלקים הכספים להמוסדות, יאקובאוויטש רוצה שהכל יעבור על ידי ועד החינוך שלו, אנשי המגבית רוצים ועד מיוחד לכספים אלו. וגם בזה עוד שקו"ט ביניהם אם שיהי' הועד המחלק מבין בעה"ב, או אנשי חינוך, אשר באם יהיו אנשי חינוך – יהי' זה של הועד הציוני, במילא רוב הכספים – כמעט הכל – ילך להוצאות בתי ספר הציוניים שבחו"ל, ולא לכל המוסדות, רק משהו יתנו גם לשאר המוסדות. וכן גם מהבעה"ב העומדים בראש היו"ר של המגביות "סאקער" שהוא ג"כ היו"ר של בתי ספר הציונים כאן, רוצה רוב הכסף עבור הבתי ספר שלהם).

וגם בזה השאלה אם להשתדל אשר מוסדינו יקבל איזה כספים מקופה זו או לא".

על ס"א וס"ג, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

א"א לדעת כאן: תגובות היר"ש לקופות אלו, האם ואיך מנצלים זה וכו' בפרט ששינויים בזה ממדינה למדינה וכו'

[2] במכתבו כתב :

"ב) ג"כ בענין דומה להנ"ל, א' מעובדי התורה דעפארטמענט שיש לנו קשר אתו הציע לנו, אשר יכולים להביא לכאן מורה או מלמד מארה"ק והם ישלמו לו השכירות וכל ההוצאות, תחת המסגרת שיש להם "שליחים לחוץ לארץ", ואמר אשר גם זה כמה מהמוסדות החרדים עשו כאן ובעוד ערים, ובכן גם בזה השאלה היא לחיוב או לשלילה".

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק את כל ס"ב, וכתב :

מופרך

[3] במכתבו כתב :

"ד) הערבים משקיעים סכומים גדולים לתעמולה בהאוויווערסיטאות לנגד ארה"ב ופועלים הרבה בזה, משא"כ מטעם ארה"ק כמעט ואין שום פעולה, עד שאין קשר עם הסטודענטים, במילא הם החליטו להשקיע סכום מסויים בפעולה עם סטודענטים. הם מעריכים פעולות שלנו בשטח זה, ויש מקום שנוכל לקבל מהם איזה סכום עבור עבודתינו בהאוויווערסיטאות.

וגם בזה השאלה אם אפשרי לקחת מהם כסף לצורך עבודתינו זו במחלקת הסטודענטים. וכן עוד פרט בזה אם יש מקום לסדר א' מאנ"ש שיעבוד בתור אוניווערסיטא קאונסלער, והם ישלמו השכירות וכו".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

הרי"ז פעולות על טהרת הציונות!!

יז

[ט' מרחשון, תשל"ו]

מענה להרב ישראל יצחק פיעקארסקי והרב מרדכי מענטליק שכתבו :

"על דבר שיחה הקדושה בשמחת תורה, ובאור ליום ב' דר"ח מר חשוון, אודות יורה יורה ידין ידין, הצעתינו :

א) שבמשך השנה ילמדו הסוגיא דטיפת חלב וזרוע בשילה עם ר"ן ורא"ש, ויורה דעה בב"ח עם טור וב"י. ואחר שיגמרו בב"ח ילמדו תערובות עם טור וב"י, ואח"כ מליחה וטריפות עם טור וב"י.

ב) לגירסא ילמדו פרק כל הבשר ואילו טריפות, זה נוגע לגבי יורה יורה.

ג) בנוגע לידין ידין, במשך שנה הלכות דיינים והלכות עדות וחלק גדול מהלכות הלואה והלכות טוען ונטען וגם הלכות שותפין ומקח וממכר.

ד) גם מחלק ב' יורה דעה ה'י מקואות, וגם אהע"ז תקנת עגונות, זאת אומרת סימן י"ז והלכות גיטין וכדומה.

ה) זה יהי בכלל ידין ידין, זאת אומרת חלק ב' יור"ד ואהע"ז.

ו) הלימוד בהלכה יהי בסדר השני אחר צהרים, וקודם צהרים יהי הלימוד בב"ב בעיון.

ז) זה הצעתינו, ועתה נפשינו בשאלתינו לתשובה אם נכון הדבר כן.

ח) התחלנו לסדר אחר שמחת תורה הרשימה מהתלמידים יחי' מיורה יורה וידין ידין, ובקרוב אי"ה נמסר לכ"ק אדמו"ר הגה"ק שליט"א.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה קליין י"ז סיון תשס"ו ע' 11. אגרות-קודש חל"א ע' כח-כט):

באם משערים שזהו בכח הת' שי' כהנ"ל ביחד יה"ר שיהא בהצלחה רבה

(באם לאו – יתנו ברירה ב' תכניות כו')

אזכיר עה"צ

יח

[י"א מרחשון, תשל"ו]

מענה להרב ישראל יצחק פיעקארסקי והרב מרדכי מענטליק על מכתבם – בהמשך להמענה שקיבלו (לעיל מענה יז):

"קבלנו תשובה מכתב ידי קדשו שליט"א.

א) הנה הצעתינו הי' שבמשך שנה אחת עם חדש עיבור יגמרו התלמידים יחי' יורה יורה, כוונתנו הי' שילמדו הסוגיא טיפת חלב וזרוע בשילה עם רא"ש ור"ן ולגירסא כל הבשר ואלו טריפות, ובב"ח ותערובות ומליחה וטריפות עם טור וב"י זה במשך השנה.

ב) ואחר כך בשנה שני' במשך כל השנה ידין ידיו, החשבון שיורה יורה שנה אחת וידין ידין שנה אחת, א"כ אם יגמרו יורה יורה וידין ידין צריך להיות שתי שנים, ויורה יורה לבד שנה אחת.

ג) ועל זה קבלנו תשובה הקדושה "באם לאו – יתנו ברירה ב' תכניות", אין אנו יודעים בבירור כוונת כ"ק אדמו"ר שליט"א. אם כוונתו הקדושה ב"יתנו ברירה ב' תכניות" בזמן, זאת אומרת שיש בחורים תלמידים יחי' שביכולתם לעשות כמו הצעתינו בשנה אחת יורה יורה ובשתי שנים יורה יורה וידין ידיו, ואם אין ביכולתם יתנו להם הברירה השני' שיאריכו להם התאריך. או כוונתו הקדושה בלימוד, זאת אומרת אם יש תלמידים שאין ביכולתם ללמוד כמו הצעתינו, ילמדו כמו שהי' עד עתה, דהיינו יורה יורה בב"ח ותערובות ומליחה וטריפות בלי טור וב"י רק ט"ז וש"ך, וידין ידיו הסימנים בחו"מ ל"ג ל"ד וסימן פ"ב וע"ה וע"ב וסימן ר' וכדומה. ובאהע"ז סימן י"ז וסימן קכ"ג וקכ"ט, שגם התלמידים יחי' שאין ביכולתם ללמוד כמו הצעתינו יוסיפו ג"כ על הסימנים הנ"ל.

ד) אנו מבקשים מאד לברר לנו הענין הנ"ל.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה קליין י"ז סיון תשס"ו ע' 12. אגרות-קודש חל"א ע' כט):

סימן בעיגול את התיבות "ואחר כך בשנה שני'", וכתב:

זה חסר במכ' הא', וע"ז באה הערה שלי. ככתבם בזה – הרי בזירוז והשגחה המתאימים ובבחינות (עכ"פ – א' לג' חדשים), י"ל שיצליחו הת' ש' (המתאימים בכלל לזה) גם בנוגע להזמן. וגדול הענין מצ"ע ובפרט – שקנאת סופרים תרבה חכמה (כולל כל המוחין חב"ד, ראה ב"ב כא, א אוה"ת להצ"צ ויצא ריח סע"ב ואילך וש"נ). ויה"ר שמהם ילמדו רבים, וגם מאלה שלע"ע הם בחוצה, וכן יעשו.

אזכיר עה"צ.

יט

[ט"ז מרחשון, תשל"ו]

מענה לאי השלוחים בארצה"ב שהכניס דו"ח מפעילותו, וכן שאל ע"ד השכרת בית מסויים השייך לחב"ד לאחרים –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' לד.

כ

[כ"ד מרחשון, תשל"ו]

מענה להמזכיר הרח"י קרינסקי על מכתבו – בקשר לנסיעת ר' אהרן חיטריק ור' אברהם יצחק שם-טוב לוורשא בכדי לפעול החזרת כתבי רבותינו נשיאינו הנמצאים בשבי שם (מצילום כתי"ק – "תחיינו" גליון 6 ע' 48. אגרות-קודש חל"א ע' לז-לח):

[1] במכתבו כתב: "היום בבוקר טלפנתי לדר. בריינארד והשגתיו. שאלתיו אם קיבל מכתבי וענה כן, ושמשדלים במרץ בהענין. בין הדברים שאלתיו אם יוכלו לגמור הדבר "בשלימות", וענה שכמובן אינו שוכח על תכלית הדבר אבל כעת מתעסק בהצעד הראשון שירשו לראות הכתבים".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "לגמור הדבר "בשלימות", וכתב:

להסבירם (בפעם הבאה) שזהו לטובתם ג"כ (לא יצטרכו לבקש טובות ב' פעמים, זה מסביר בטוב יותר השתדלותם בזה – כיון ששייך לנתין דארצה"ב (ולא קאנאדא) – אינם מבקשים "לגלות דברים גנוזים וסודות דמדעי פולני – כ"א רק למצוא רכוש דפ' שגזלו הנציס שבודאי גם הם ישמחו להחזירו וכו'

[2] במכתבו כתב: "כשהיינו בוואשינגטון בפעם האחרון בהאסיפה בהסטייט דפארטמענט הזכיר אז (כמדומה ששם-טוב שיי הזכיר זה) ע"ד סוחר אחד בפילאדעלפיה, שמו פיזאק, קתולי, שעושה מסחרים גדולים עם פולין וגם תומך הרבה להם בהענינים הקולטורליים שלהם, ויש לו השפעה גדולה בהממשלה דפולין. בריינארד אמר אז שמכירו.

כפי דברי שם-טוב שיי, מר גאלדפיין שיי מכיר פיזאק בטוב. כשהזכיר שם-טוב השם פיזאק לליסי, זכר גם הוא מהנדבר אודותו בהאסיפה הנ"ל, ולפי דעתו כדאי מאד להשתדל שיתענין פיזאק בנידו"ד בנוגע להוצאת הכי"ק בפועל, אבל יעץ לחכות עוד יום לערך עד שיהיו ידיעות מפולין מהאסיפה דהיום שם. והננו שואלים אם נכון להתקשר עם פיזאק הנ"ל באופן הנ"ל".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) מחק תיבת "אבל", וסימן בחץ ובעיגול את התיבות "יעץ לחכות עוד יום לערך כו".

(ב) מחק תיבת "אם", וסימן בחץ ובעיגול את התיבות "נכון להתקשר כו", וכתב:

[נכון להתקשר עם פיזאק הנ"ל באופן הנ"ל], **כיון ש"שמעו לעצתו" כו' ובודאי בינתיים תהיינה איזו** [ידיעות מפולין מהאסיפה דהיום שם]

כא

[כ"ד מרחשון, תשל"ו]

מענה להשליח הרב משה יחיאל פעלער על דו"ח (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען שי' וזכות הרבים תלוי בהם):

נתקבל ות"ח. אזכיר על הציון לכל הנ"ל.

כב

[כ"ה מרחשון, תשל"ו]

מענה להשליח הרב משה יחיאל פעלער שהכניס אלבום תמונות (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען שי' וזכות הרבים תלוי בהם):

נתקבל ות"ח ת"ח ודבר בעתו וכו'

ות"ח מיוחד על הסדר הנאה דהתמונות והביאורים המצורפים וכו' והלוואי שממנו יראו וכן יעשו כל כיוצא בזה וד"ל ואעה"צ

כג

[כ"ח מרחשון, תשל"ו]

מענה לר' יעקב יהודה העכט על דו"ח ע"ד תחלת הפעילות שלו ושל עסקני אנ"ש בלונדון – בהמשך לדברי כ"ק אדמו"ר שליט"א אליו לפני נסיעתו (לרגל חתונת בנו הת' יוסף יצחק שהתקיימה שם), שאז נתן לו כ"ק אדמו"ר שליט"א כו"כ הוראות בדבר הנסיעה, וכן מסר הוראות לעסקני אנ"ש בקשר לבואו, ואיך לנצל את ביקורו (אגרות-קודש חל"א ע' לח. תשורה העכט ט' מרחשון תשע"ג ע' 46. והעתקה):

נתקבל ות"ח ת"ח על העשי' ועל ההודעה ועל הזריזות בכל זה. וע"פ מאמר חז"ל אין מזרזין אלא למזרזין, הרי הנ"ל מזרזני לזרזו עוה"פ בנוגע לכל הנ"ל לעצמו וגם בנוגע לכל אנשים הנ"ל ועוד (ויוכתרו עי"ז בתואר מזרזין). ויה"ר שיצדיקו בפעולות ממשיות תוארם זה – אזכיר עה"צ.

בטח לא יצמצם לטעליפונירען – ונכון הוא וכיו"ב (ובדאפשר – בזמן שהוא reduced rate).

כד

[מרחשון, תשל"ו]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שכתבו: "הנני רוצה להודיע לכ"ק אדמו"ר שליט"א שביום א' פ' חיי שרה הבע"ל יהי סיום על מס' ברכות של השיעור של דיואיש פרי יוניווערסיטי שהתחיל בשנת השבעים והוא אחד מהע"א מוסדות. השיעור נלמוד ע"י כתריאל ברוך קסטל בשעה 30: 11 בבקר בספרי' ר' לוי יצחק ע"י צאגו"ח. יש ג"כ שיעור בקיצור שו"ע ע"י ר' יוסף שי' דייטש. ואי"ה ביום א' הבא חוזר להתחיל שיעור בתניא ע"י ר' יוסף יצחק שי' ווילשאנסקי. והננו מבקשים ברכת אד"ש להצלחה בלימוד התורה ברבים" (קובץ "הערות וביאורים בתורת כ"ק אדמו"ר שליט"א" גליון נא ע' 5):

נת' ות"ח

אזכיר על הציון.

כה

[תחלת כסלו, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר: (1) על דו"ח פעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 49 ע' א); (2) להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח מפעילות ה"טנקים" (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" שם); (3) להת' משה חיים לויך שהכניס חוברת על חנוכה ברוסית (תשורה לויך בדר"ח טבת תשע"ה ע' 7, 40)]:

נת' ות"ח ודבר בעתו כו' – תחלת כסלו חדש הגאולה אזכיר עה"צ.

כו

[תחלת כסלו, תשל"ו]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 49 ע' א) :

נת' ות"ח

כז

[ה' כסלו, תשל"ו]

מענה לאי מאנ"ש שביקש ברכה לפתיחת בית חב"ד –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' מב.

כח

[ח' כסלו, תשל"ו]

מענה לר' אפרים וואלף בקשר להמצב בא' המוסדות (סי' ימי תמימים") ח"ז ע' 51) :

כל עניני הנהלת [.] שייכים להנהלה כנהוג בכל העולם כולו, אזכיר על הציון.

כט

[ט' כסלו, תשל"ו]

מענה לר' ישעי' הכהן מטלין שכתב: "יואיל נא כ"ק אדמו"ר שליט"א לטרוח ולהשיב אם צריכים לקרות בס"ת של משיח . . ." (מצילום כתי"ק – תשורה לאזאר ט"ו מנ"א תשי"פ ע' 34) :

כ"ק אדמו"ר שליט"א חתך מתוך המכתב חלק מהתאריכים; וסימן בעיגול את התאריכים: "[שבת] פ' וישב בשחרית קריאה של חנוכה ובמנחה, כל ימי חנוכה ובתוכם שני ימי ראשי חודש קריאה של חנוכה, בשבת חנוכה מקץ בשחרית קריאה של חנוכה ובמנחה, שבת מברכים פ' שמות כג' טבת שבעה קרואים ובמנחה, י' שבט יום ב' בשחרית".

ל

[לפני י"ג כסלו, תשל"ו]

מענה לר' חיים הלוי בנימיני בקשר לישיבת "מחנה ישראל" פטרופוליס
ברזיל שבניהולו (ס' "ישיבה של מעלה" ע' 322):

ימשיכו לעשות התלוי בהם בדרך הטבע וה' יצליחם ויבשרו טוב.

לא

[ועש"ק וישלח, י"ז כסלו, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – ל"ועד השכונה" על דו"ח
מהאסיפה ע"ד שמירת השכונה (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד"
גליון 50 ע' ב. והעתקה)]:

נת' ות"ח

ודבר בעתו כו'

עש"ק שהוא ערב חג הגאולה.

אזכיר עה"צ.

לב

[מוצש"ק וישב, ח"י כסלו, תשל"ו]

מענה להשלוח התי' ישראל צבי גליצנשטיין שהכניס מודעות שהפיק
בקשר לשליחותו בעיר אילת (אגרות-קודש חל"א ע' מג. תשורה
גליצנשטיין ש"פ וארא תשע"ח ע' 11):

בודאי יודע ונוהג באופן שהוא סניף ממרכז צאגו"ח דאה"ק

לג

[לאחר י"ט כסלו, תשל"ו]

מענה לר' שרגא פייוויל רימלער על שאלותיו בהמדובר בהתועדות י"ט כסלו (מצילום כתי"ק – תשורה רימלער י"ד סיון תשס"ה ע' 31. אגרות-קודש חל"א ע' מד):

[1] במכתבו כתב: "בהמשך להדרן בקשר לסיום של ששה סדרי משנה וסיום ספר זמנים ברמב"ם בהתועדות די"ט כסלו, הנה לכאורה נראה כאן סתירה. דבסיום השס"מ אר"ש בן חלפתא לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום שנא' ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום, נראה דעוז שהוא תורה ושלום הם ב' ענינים, ובסיום ס' זמנים להרמב"ם אומר גדול השלום שכל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם שנא' דרכי דרכי נועם וכל נתיבותי שלום, הרי שהתורה עצמה היא ענין השלום וגם היא עושה שלום בעולם".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) על מה שכתב: "ובסיום ס' זמנים להרמב"ם אומר גדול השלום שכל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם" – סימן שני קווים תחת תיבת "לעשות".

(ב) סימן בעיגול את התיבות "עצמה היא ענין השלום וגם היא", וכתב:

זוהי הוספה... שלו והיפך פשטות ל' המשנה

[2] במכתבו כתב: "ובגוף המאמר של ר"ש בן חלפתא קשה, איך יתכן לומר שהתורה שכוללת כל הברכות כולל ברכת השלום ככתוב אם בחקתי תלכו וגו' ונתתי שלום וגו', וכמאמר ר' אלעזר א"ר חנינא תלמידי חכמים – דוקא – מרבים שלום בעולם, ואעפ"כ תהי' התורה ח"ו חסרה ובלתי מספקת להיות כלי מחזיק ברכה לישראל עד שהקב"ה הוזקק למצוא ד"א להיות כלי מחזיק ברכה לישראל, הרי אדרבה התורה שהיא למעלה מכל הענינים וכוללת הכל ומביאה שלום ה"ה הכלי מחזיק ברכה באופן נעלה יותר. והביאור דשלום אמתי א"א כ"א ע"י עוז דתורה, הרי לכאורה עיקר הכלי מחזיק ברכה היא עוז דתורה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) סימן קו תחת התיבות "למעלה מכל הענינים", וכתב:

למעלה במכש"כ וק"ו להיות כלי לענין אחר!!

(ב) על מה שכתב "א"א כ"א ע"י עוז דתורה" – סימן שלשה קווים תחת תיבת "ע"י".

(ג) מחק את התיבות "הרי לכאורה עיקר הכלי מחזיק ברכה היא עוז דתורה".

לד

[כ"ף כסלו, תשל"ו]

מענה ל"ועד השכונה" שהכניסו את ההסכם שערכו עם חברת השמירה "D.K.D." (אגרות-קודש חל"א ע' נג. יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 50 ע' ב. והעתקה):

אזכיר עה"צ להמצו"ב שיהא בהצלחה רבה בכל. ועד שסו"ס לא יצטרכו לכ"ז, כי תתרבנה עוד יותר ברכות השם שומר ישראל ובאופן נראה ונגלה, ותתחזק ותתפשט השכונה ומתוך שמחה וט"ל. ואשרי חלקם וגדול זכותם דכאו"א המתעסק בזה וכיו"ב במרץ ובתוקף וכו'.

להחזיר המצו"ב.

לה

[כ"ב כסלו, תשל"ו]

מענה לר' אפרים וואלף על מכתבו בקשר להקצאת שטח להקמת צריף עבור "ישיבת הבוכרים" שע"י ארגון "חמ"ה" בנחלת הר חב"ד (ס' "ימי תמימים" ח"ז ע' 54):

כידוע בכל כיוצא בזה שייך להנהלת המוסדות.

לו

[לפני ימי חנוכה, תשל"ו]

מענה להתי' ישעיהו אברהם קמינקר שהכניס דו"ח של הוריו – ר' מרדכי ומרת דינה חנה קמינקר – מפעולותיהם בהפצת היהדות בהמבורג גרמני (אגרות-קודש חל"א ע' סא. והעתקה):

להחזיר

הזכרתי היום עה"צ לתוכן מכתבו ואשרי חלק וגורל הוריו שי' על גודל פעולותיהם בענין אשכנז כן יוסיפו כהנה וכהנה, ומתוך שמחה וטוב לבב ובהצלחה רבה.

לגודל חשיבות פעולותיהם הקצבה מיוחדת חד פעמית למבצע חנוכה ונש"ק (השתא ב' שבתות קדש בחנוכה) – 200 שקל.

לז

[כ"ו כסלו, ב' דחנוכה, תשל"ו]

מענה לאי ששאל ע"ד אופן הטיפול הראוי באמו הזקנה –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' סב.

לח

[ימי חנוכה, תשל"ו]

מענה לאי מאנ"ש שכתב: "מתכוננים לדינר שיתקיים אי"ה ג' טבת . . ומבקש הנני מכתב ברכה ע"ז" (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חל"א ע' 21 (ע' סח)):

אזכיר עה"צ.

כמפורסם מכ' רק: 1) לאלו שכבר חזקה מכ"כ שנים והשינוי בזה יתפרש לשינוי היחס, וק"ל. 2) קניית ופתיחת בית חב"ד במקום חדש וכיו"ב.

יכול לעשות כעשיית כו"כ כיו"ב – כיון שהנ"ל למחרת ש"ק (וזאת) חנוכה, ינצל א' מהמכ' שלי לחנוכה (משנים שעברו, או מש.ז.)

לט

[ימי חנוכה, תשל"ו]

מענה להשליח ר' משה לחייאני מנהל מוסדות "גן מרדכי ליובאוויטש" מרסיי צרפת – שהכניס דוחו"ת בצירוף תמונות (מצילום כתי"ק – קובץ "בא כח" ע' שב (ע' רג). אגרות-קודש חל"א ע' עד-עה):

כהנ"ל נת' ות"ח על הבשו"ט וגודל הנח"ר – מהפצת היהדות התומ"צ וכו',

ויה"ר שיוסיפו בכהנ"ל, הוסיף ואור, וכהוראות ימי חנוכה ובהצלחה רבה.

כיון שכו"כ מאופני הפעולות תלויים בתנאי המדינה והעיר וכו' וכן – צ"ל תיאום ושיטה אחידה בהפעולות דכל מדינה – לכן סודר שבכל מדינה צ"ל לשכה מרכזית שתקשר הסניפים, תתן הוראות וכו'

– ובצרפת ה"ז לשכתנו המרכזית בפריז בהנהלתו של הרבא"ג שליט"א

ולכן יפנה אליו בכל [שאלות והצעות צא"ח במרסייל] (וה"ה נמצא עתה בברוקלין).

לערוך מגבית באמריקה – ה"ז דורש הכנה מתאימה ואין זמן שהותו כאן – מספיק לזה כלל וכלל.

אזכיר עה"צ להצלחה רבה בכהנ"ל וכן – את כל אלה שכותב אודותם, ובפרט המתעסקים בפעולות הנ"ל, ואשרי חלקם וגדול זכותם.

משה שי' לחייאני

מ

[ימי חנוכה, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר : (1) להשליח ר' שלום דובער הלוי לויטין על דו"ח (מהעתקה, באדיבות מערכת הספר "שליחות כהלכתה"); (2) בקשר לעלון "גנינו" שי"ל לימי חנוכה (מהעתקה)]:

נת' ות"ח ודבר בעתו כו' ימי חנוכה אזכיר עה"צ

מא

[כסלו, תשל"ו]

מענה לר' שמואל הלוי הבר שהודיע ע"ד התחלת שיעור במסכת סנהדרין לבעלי בתים במאריסטאון (תשורה הבר ח' שבט תשס"ח ע' 18. אגרות-קודש חל"א ע' עה):

כדאי להוסיף לימוד בהלכות הצריכות עכ"פ רגעים אחדים

מב

[כסלו, תשל"ו]

מענה לאי ששאל האם לקבל משרת רבנות בעיר קעלן גרמני, כיון שחלק ניכר ממשפחת זוגתו שמוצאם מגרמני נספו ר"ל בשנות המלחמה, וכתוצאה מזה קיימת אצלה סלידה והתנגדות רגשית מפני ארץ זו –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' עה.

מג

[בסמיכות לימי חנוכה, תשל"ו]

מענה לתלמידים השלוחים לישיבה גדולה מיאמי על דו"ח בו כתבו שרוצים לפתוח סניף של הישיבה בצפון העיר, בו יפעלו התלמידים בשבתות לקרב את המתפללים באיזור (סי' ישערי ישיבה גדולה" חכ"ה ע' 400):

תלוי מי הם הבעה"ב, המשלחים או וכו'.**מד**

[ר"ח טבת, תשל"ו]

מענה למרת דאבא גיטל טעוועל שכתבה: "מיר ווילן אנזאגן אז איך האב געטאן מיט די דאלארן אזוי ווי כ"ק אדמו"ר שליט"א האט געזאגט אין זיינע הייליגע רייד ערב ר"ח טבת. און דא שיק איך \$150 דמי חנוכה צו כ"ק אדמו"ר שליט"א ער זאל פארניצן געזונטערהייט" –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' עו.

מה

[מחרת זאת חנוכה, ג' טבת, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח ע"ד מבצע חנוכה ("התקשרות" גליון תרמד ע' 13)]:

נת' ות"ח ודבר בעתו כו' מחרת זאת חנוכה אזכיר עה"צ.

מו

[ד' טבת, תשל"ו]

מענה לאי ששאל: (א) ע"ד סדר ומקום לימודיו; (ב) ע"ד התענינות
בשידוכים –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' עז.

מז

[עשירי בטבת, תשל"ו]

מענה לשאלה בקשר לילד שיש לו קצת פיגור שכלי –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' פד.

מח

[י"א טבת, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – להשליח הרב משה יחיאל
פעלער על מכתבו (מהעתקה, באדיבות משפחת הנמען שי'. וראה לקמן
מענה מט):

נת' ות"ח**ודבר בעתו כו'**

למחרת יום שיהפך (פס"ד השו"ע בסיום הל' תעניות): לשמחה ולששון
ויה"ר שיהא בעגלא דידן.

אזכיר עה"צ.

מט

[י"א טבת, תשל"ו]

מענה להשליח הרב משה יחיאל פעלער שהכניס שני קטעי עיתונים בקשר לפעילותו, ושאל האם להדפיס בעיתונות המקומית את המאמר שפורסם בעיתון "מעריב" (מהעתקה). המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען שי' וזכות הרבים תלוי' בהם):

ונכון כפשוט

וצירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לעיל מענה מח).

נ

[לאחר ח"י טבת, תשל"ו]

מענה לא' שכתב: "מצו"ב הרשימה דפירושי רש"י שנתבארו, על חומש שמות (והוא עד י"ח טבת תשל"ו) (הרשימה דפירושי רש"י שנתבארו על מגלת אסתר יומסר, בל"ג, יחד עם הרשימה על חומש ויקרא)" (מצילום כתי"ק – תשורה לי י"ד כסלו תשס"ג ע' ט):

נת' ות"ח

האומנם לא נת' עה"פ מלך חדש

נא

[לאחר ש"פ שמות, כ"ג טבת, תשל"ו]

מענה להמזכיר הרי"ל גראנער על שאלתו בהמדובר בהתועדות ש"פ שמות: "בביאור פרש"י ד"ה ויקם מלך חדש – לא נזכר וגם לא נתבאר למה עה"פ לעשות מלאכתו (וישב לט, יא) פרש"י: רב ושמאל חד אמר מלאכתו ממש וחד אמר לעשות מלאכתו עמה אלא וכו'" (מצילום כתי"ק – "כפר חב"ד" גליון 1908 ע' 38):

א) כיון דבמקום א' (שמות) שיטת רב מכריחה שהפי' "ממש" – ה"ז גילוי לכ"מ (וישב לט, יא) וכו'

ב) ע"ד שבפרשתנו (רשעת פרעה): תוכן הסיפור (וישב לט, יא) צדקת יוסף:

לרב באיסורי (לא לעשות צרכיו)

לשמואל **בממוני** (מתי לעשות **צרכיו** – כשאינו נוגע לשעבודו לפוטיפר שפקדהו על ביתו, ולכן חיכה ליום שהלכו **כולם** (כבפרש"י)

מהיר

לכלול בהר"ד

נב

[כ"ד טבת, תשל"ו]

מענה להמניחים בקשר להביאור בפרש"י שנתבאר בהתועדות ש"פ שמות (מהעתקה):

וברש"י מג"א (א, א) מהודו ועד כוש כיון דכתוב ב' הענינים וגם קכ"ז מדינה (ועד"ז במ"א דהביא פרש"י שם) – הרי בפש"מ מקום רק להפי' השני: כמו שמלך מהודו כו'.

נג

[טבת, תשל"ו]

מענה על פתק שכתב המזכיר הרי"ל גראנער עבור רב מסויים: "הרב . . . זה שהי' ביחידות – טלפן ובקש לשאלו: מציעים הצעת נכבדות עבור בתו . . . האברך . . . בגיל 22. בכל הפרטים בנוגע להבחור – הכל בסדר, רק דבר אחד – אבי אמו הוא סגי נהור ל"ע זה חמש עשרה שנה לערך, וזה מה שקוראים "מייאפיק", אמו של הבחור זייער קורצזיכטיג אבל הכל בסדר בנוגע להראי'. הבחור נושא משקפיים ג"כ, אבל לפי דעת הרופא שלו אין להבחור שום שמץ מהנ"ל. כן דבר עם ג' רופאים מומחים ואמרו שבאם עד שנת העשרים לא סבל מהנ"ל שוב לא יסבול מזה. אבל ישנו חשש שזה לא יעבור לילדיו, וזוהי שאלתו – האם לחשוש להנ"ל או לא" (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חל"א ע' 22 (ע' קא)):

[1] סימן בעיגול את התיבות "ג' רופאים מומחים", וכתב:

גם שנים כהנ"ל "חשובים כמו חכמים מופלגים כמו שמצינו לענין עדות ששנים חשובים כמאה מגזה"כ" (שו"ע אדה"ז סתרי"ח סוס"ה. ענין נפלא דלמד – ומדגיש זה – מגזה"כ). וש"נ במ"מ. (1)

[2] על מה שכתב (בסיום המכתב): "האם לחשוש להנ"ל או לא" – סימן קו תחת התיבות (בתחלת המכתב): "הכל בסדר", וכתב:

עפ"ז [לא] (2)

[3] על כללות המכתב, כתב:

אזכיר עה"צ (3)

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בחץ ובקו את שם הרב, וסימן בקו את שם בתו והמדובר].

נד

[טבת, תשל"ו]

ממענה להשליח ר' ארי' ליב קפלן על מכתבו בקשר לקרית חב"ד בצפת (תשורה קפלן כ"ה טבת תשס"ט ע' 22, 30, 107-106):

[1] במכתבו כתב: "האם עלי להתמסר במידה מסויימת לעניין הרבנות, שלוחצים עלי קצת הואיל ואין אצל מי לשאול שאלה באופן שיהיה אפשר לסמוך על פס"ד שלו?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

למצוא מאברכינו שי' מתאים אבל לא הוא עצמו, וק"ל

[2] במכתבו כתב: "לפי התכניות תהיינה הדירות מוכנות לאיכלוס בתוך כשנה".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות: "בתוך כשנה", וכתב:

לא קודם? פשוט שמקום לזרוז רק באם לא ייגע כלל בטיב הבני' וכו'

[3] במכתבו כתב: "לפי הוראת כ"ק אד"ש שבצפת צ"ל הכל בהרחבה, הוריתי לאדריכלים לתכנן ביכ"נ של קרוב לאלף מטר רבועים".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "של קרוב", וכתב:

כמה מקומות ישיבה זה? כמה זמן יארך הבני'?

[4] במכתבו כתב: "כן יצוין שתכנון המקווה היא ג"כ באופן של הרחבה".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן שני קווים תחת התיבות "באופן של הרחבה".

[5] במכתבו כתב: "השתדלנו ככל האפשר שהדירות תהינה בסטנדרט גבוה מאוד".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן שני קווים תחת התיבות "בסטנדרט גבוה מאוד", וכתב:

וניכון

[6] במכתבו כתב: "זה זמן רב שהנני חושב שאין מנצלים את ענין התיירות בארה"ק כדבעי הן בגשמיות והן ברוחניות".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

כל ה[זמן] באופן מבהיל [אין מנצלים את ענין התיירות בארה"ק] **לא**
[בגשמיות] **ולא** [ברוחניות]

[7] במכתבו ציין את הצעותיו לפיתוח ענין התיירות, ושאל האם למצוא אדם שיתעסק בתיירות בצפת.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

באם ימצא איש מתאים קצת עכ"פ – מוכרח הוא

נה

[שלהי טבת, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר: (1) לתלמידי ישיבת "אהלי תורה" בקשר לקובץ "שו"ת התלמידים" גליון ט שהו"ל (ריש קובץ "שו"ת התלמידים" גליון ל); (2) על דו"ח פעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 52 ע' ב); (3) למערכת עיתון "ופרצת זשורנאל" היו"ל ע"י "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית (קונטרס ועד הנחות בלה"ק ש"פ לך תשע"ט ע' 16. וראה לקמן מענה נז)]:

נת' ות"ח

ודבר בעתו

בסמיכות לשק"מ שבט ולהילולא דאדה"ז

אזכיר עה"צ.

נו

[שלהי טבת, תשל"ו]

מענה למערכת עיתון "ופרצת זשורנאלי" היו"ל ע"י "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית – בקשר לכתבה מקיפה שהכינו לפרסום באנגלית משיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א בענין החזרת השטחים באה"ק (קונטרס ועד הנחות בלה"ק ש"פ לך תשע"ט ע' 16):

פשוט שלא להדפיס הארטיקל הנ"ל בהחוברת – שהרי צ"ל "ופרצת" אמתית, היינו כולל קיום התומ"צ גם ע"י אלו שדעתם בנוגע להשטחים – הפכית מהנ"ל. וק"ל.

אזכיר עה"צ.

וצירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לעיל מענה נה).

נז

[ט"ו שבט, תשל"ו]

מענה בקשר לאחת שהייתה מודאגת מחלום שחלמה (מהעתקה):

וחלמא טבא חזיתני' ושתחי' לאורך ימים ושנים טובות

להדלקת נרות שבת ויום טוב

אזכיר עה"צ

נח

[ט"ו שבט, תשל"ו]

מענה לא' ששאל האם כדאי לנסוע בשליחות הסוכנות, ובאם כן האם לנסוע למדינה מסויימת או לחפש מקום אחר, וצ"יין שלא קיבל מענה על מכתבו האחרון –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' קה.

נט

[לפני יום הבהיר יו"ד שבט, תשל"ו]

מענה בקשר לחומר באנגלית ע"ד אדמו"ר מהרי"ץ שהוכן לפרסום בעיתונות לקראת יו"ד שבט (מצילום כתי"ק – ס' "מאוצר המלך" ח"ב ע' 17. אגרות-קודש חל"א ע' קו):

חסר העיקר – ניצול בשביל הפצת היהדות!!

להוסיף

שכשבא לארצה"ב הכריז שעיקר בואו להפצת התומ"צ וש"אמריקא איז ניט אנדערש" וכו'

ותומ"י התחיל בחינוך הבנים והבנות וגם בערי השדה בתור עיקר וכו'

וכן ספרות ענפה בשפת המדינה ומתחיל מברהמ"ז לקטנים – ועד חסידות וכו'

ס

[בסמיכות ליום הבהיר יו"ד שבט, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר: (1) להשליח ר' אברהם קארף שהכניס את ה"ניוז-לעטער" שמו"ל ועוד כמה עניני דפוס (מהעתקה, באדיבות אי' מאני"ש שי'); (2) להשליח ר' משה יחיאל פעלער על מכתבו (מהעתקה, באדיבות משפחת הנמען שי'); (3) להשליח ר' שלום דובער הלוי לויטין על מכתבו (מהעתקה, באדיבות מערכת הספר "שליחות כהלכתה"')]:

נת' ות"ח

ודבר בעתו כו'

בסמיכות ליום ההילולא יוד בשבט.

אזכיר עה"צ

סא

[יום הבהיר יו"ד שבט, תשל"ו]

מענה לאי מאנ"ש שכתב – בקשר לבנו התינוק שנדחה הברית מילה שלו: "המשקל של בננו מתחת לשש פונט, יש מוהל שמוכן לעשות הברית, גם הרופא מתיר, וכן הגרז"ש דווארקין אמר לי שמותר לעשות הברית אפילו היום. אולם כו"כ מוהלים מקפידים שלא לעשות ברית עד שיהי לילד משקל 6 פונט" (סי' "היכל מנחם" ח"א ע' מז. אגרות-קודש חל"א ע' קח):

יספר כ"ז להרב שיחי', ובטח יורה שבכיו"ב ספיקו לחומרא, ובלשון הידוע "אפשר למול אחר זמן", ויאיוש"ט.

אזכיר עה"צ.

סב

[ועש"ק בשלח, י"ד שבט, תשל"ו]

מענה לר' חיים הלוי בנימיני בקשר לנסיעתו מחצרות קדשנו לביקור באה"ק דרך הולנד (סי' "ישיבה של מעלה" ע' 327-328):

אזכיר עוה"פ עה"צ

המצו"ב לצדקה

(1) באה"ק 20.

(2) אמסטרדם 50.

אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

סג

[מוצש"ק בשלח, ט"ו בשבט, תשל"ו]

מענה לר' ישעיה הכהן מטלין שכתב: "היות שבפרשת יתרו נכתבו עשרת הדברות ע"כ אני חפץ לקבל רשיון בשבת פ' יתרו לקרות בס"ת של משיח" (מצילום כתי"ק – תשורה נפרסטק ד' אלול תשס"ט ע' 14. תשורה לאזאר ט"ו מני"א תש"פ ע' 24):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות: "רשיון בשבת פ' יתרו לקרות בס"ת של משיח", וכתב:

ויעשה כן

סד

[י"ט שבט, תשל"ו]

מענה בקשר לדיוק בעניני טהרת המשפחה ולימוד הדינים –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' ק"ד.

סה

[שבט, תשל"ו]

מענה להתעסקים בהכנת תקליט "ניגוני חב"ד" היו"ל ע"י "ועד ע"א מוסדות", שכתבו: "הצעת הניגונים בתקליט החדש: 1. יפרח בימיו צדיק. 2. כי אלקים יושיע ציון וכו'. 3. וכל קרני רשעים וכו'. 4. הללו את ה' כל גויים וכו'. 5. והיא שעמדה וכו'. 6. זאל שוין זיין דיא גאולה. 7. ניגון שמחה (טייפ מצורף). 8. אום אני חומה וכו'. 9. האדרת והאמונה וכו' (מארסיעז). 10. בך בטחו וכו'. 11. אסדר לסעודתא וכו'. 12. ניגון התועדות (טייפ מצורף). 13. עוצו עצה ותופר וכו'. 14. עך טיא זימליאק. 15. ר' מיכאל'ס ניגון (טייפ מצורף). 16. ניגון ניקאלאיעב (טייפ מצורף)" (מצילום כתי"ק – תשורה כינוס הכנה ל"א ניסן תשס"ו ע' 6):

[1] סימן בחץ את התיבות "עוצו עצה ותופר וכו'", וכתב:

מוכרח

[2] על כללות הרשימה, הוסיף:

ואלקים מלכי גו'

סו

[שלהי שבט, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – על דו"ח פעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 54 ע' א)]:

נת' ות"ח ודבר בעתו בסמיכות לשבת מתן תורה כו' אזעה"צ.

סז

[לאחר ש"פ משפטים, ער"ח אד"ר, תשל"ו]

מענה להמזכיר הרי"ל גראנער על שאלתו בהמדובר בהתועדות ש"פ משפטים: "בשיחות דשק"מ אד"ר . . . בדין עבד עברי ששנוי משאר העונשים שדוקא בזה רואים קשר ישיר להר סיני משא"כ שאר העונשים, ולדוגמא מי שעבר על לא תגנוב שנלקה, הרי לא נראה בזה שייכות מיוחדת להר סיני, ועוד הגניבה נעשתה בידים והעונש דמלקות על הגב וכו'. לכאורה, על לאו דלא תגנוב שהוא לאו הניתן לתשלומין ולא הניתק לעשה אין לוקין עליו (רמב"ם הל' סנה' פי"ח, ה"ב: כגון לא תגזול לא תגנוב), רש"י תצא כה, א"י (מצילום כתי"ק – ס' "והאר עינינו בתורתך" ע' רפד):

כי תקנה גו' – נאמר בסיני וכן אזן שמעה בהר סיני לא תגנוב (כפרש"י כאן) – ועדיין לא הי' [לאו הניתן לתשלומין ולא הניתק לעשה] עד שנאמר באה"מ: והשיב גו' (1)

מקום לומר:

לאו שא"ב מעשה מלכתחילה אין מלקות

שניתק לעשה – יש מלקות אלא שלאח"כ ניתק ביחד עם הלאו

ועד"ז? בנוגע שאין עונשין בשנים. ואכמ (1)

(3) להעיר מהשקו"ט בדין כששרף את הגניבה וגזילה

סח

[תחלת אד"ר, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר: (1) על ההודעה אשר ה"טנק" – שהורה כ"ק אדמו"ר שליט"א לשלחו עם קבוצת השלוחים לאה"ק – הגיע לאה"ק והוא בדרכו לעלות לירושלים (סי' השליחות לארץ הקודש" ע"פ); (2) על דו"ח פעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 55 ע' א); (3) להנהלת "המחלקה לדוברי עברית" שע"י "שיעורי לימוד הדת" בקשר לעלוני "דף להורים" ו"דף לילד" שהתחילו להו"ל (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" שם ע' ב):

נת' ות"ח, ודבר בעתו – בסמיכות לר"ח אד"ר. אזכיר עה"צ.

סט

[ב' אד"ר, תשל"ו]

מענה לשו"ב שה"י בסכסוך עם הרבנות בעירו ולכן לא רצה להראות להם את סכיני השחיטה שלו (סי' "מקדש מלך" ח"א ע' 54. אגרות-קודש חל"א ע' קכח):

נהוג בק"ק – שהשו"ב מראה סכיניו להרבנים, ואינה מובנת התגדותו למנהג זה שיסודה בשו"ע. (המשער הפריצה באם כל השו"ב יסרבו להראות הסכינים?).

ע

[ב' אד"ר, תשל"ו]

מענה לא' שביקש סליחה על דיבוריו וכתיבתו –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' קכח.

עא

[ג' אד"ר, תשל"ו]

מענה לר' חיים הלוי בנימיני שכתב: "הננו להודיע כי ב"ה הגענו מהארץ ביום ג' אחה"צ עם בשורות טובות בהענינים בהם טיפלנו. " (סי' ישיבה של מעלה" ע' 328-329):

ת"ח על הבשו"ט הנ"ל ויה"ר שיהי' המשך טוב לכהנ"ל ויבש"ט, וזכות הרבים מסייעתם אזכיר עה"צ.

עב

[ד' אד"ר, תשל"ו]

מענה להנערה מאריאשא באדענע שרה שם-טוב (גראנער) שכתבה ע"ד הקושי שלה להמשיך עם המסגרת והתביעות הרגילות שתובעים מנערה בת גילה (אגרות-קודש חל"א ע' קכט. Living Torah Program 565):

אמנם אינה יודעת שאצל כאו"א ישנו יצה"ר המשתדל לבלבלה בכל אופנים האפשריים!?

אבל הובטחנו שכאו"א הקב"ה עוזרה להתגבר עליו, ובמשך הזמן תראה שכל הפיתויים לא הי' בהם ממש כלל.

עפ"ז פשוט – שבאם ח"ו מפני בלבול היצר חסר בקיום המצוה כו', הרי זה אבידה והיפך השכל (אפילו בנה"ב). וק"ל.

אזכיר עה"צ.

עג

[יו"ד אד"ר, תשל"ו]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שכתבו – בצירוף למכתב שהכינו, בו תוכן שיחת ש"פ ויקהל (ושיחות משנים קודמות) בקשר למבצע פורים: "מוסג"פ מכ' שבדעתינו לשלוח לרבנים, מחנכים, וכו'. הוגה ע"י הרח"י שי' קרינסקי" (מצילום כתי"ק – תדפיס מספר "ועבדי דוד" – עניני חג הפורים – ע' 25):

העיקר!?

להחזיר

עד

[י"א אד"ר, תשל"ו]

מענה לר' משה פנחס הכהן כ"ץ שכתב – בהמשך להתועדות יו"ד שבת, שאז הורה כ"ק אדמו"ר שליט"א אשר ע"ב רבנים יפסקו אשר ארץ ישראל שייכת לעם ישראל: "נמצא ברשותי ספר עשר צחצחות, ושם תולדות, אמרות, סיפורים מהרה"ק תלמידי המגיד וכו'. המחבר הוא הרב ישראל בערגער מבאקארעסט, נדפס בשנת תר"ע, בפיעטרקוב. וכותב שם בההקדמה אדות דודו הרב מוה"ר חיים מאיר זאב הארטמאן אבד"ק שאמלויא והגליל במדינת הגר שחתם בהפסק של ע"ב רבנים גאוני ישראל נגד המתחדשים. ועלה בדעתי להודיע זה לכ"ק אד"ש" (מצילום כתי"ק – תשורה כ"ץ י"ד שבת תשע"ב ע' 20. אגרות-קודש חל"א ע' קל):

[1] על מה שכתב: "ועלה בדעתי להודיע זה לכ"ק אד"ש", כתב:

ות"ח

[2] על כללות הענין, כתב:

הכותב טעם המספר [ע"ב]

עה

[י"א אד"ר, תשל"ו]

מענה לר' אפרים וואלף על מכתבו בקשר למצבה של תלמידה מסויימת (ס' יימי תמימים" ח"ז ע' 68):

כעצת רופא מומחה

עו

[אמצע אד"ר, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר: (1) להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית בקשר למעטפות החדשות שעליהם מצויירים המבצעים (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 56 ע' א. וראה לקמן מענה עח); (2) להת' משה חיים לויין בקשר לעלון הסברה ברוסית על מצות מזוזה (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" שם. תשורה דובאווי"ט שבת תשע"ב ע' 17. וראה לקמן מענה פב):

נת' ות"ח

ודבר בעתו –

בסמיכות לשבת דבנין מקדש ומשכן כו'

אזכיר עה"צ

עז

[ט"ז אד"ר, תשל"ו]

ממענה לר' ישראל לייבוב על מכתבו בקשר לסיום ביקורו בחצרות קדשנו לאסיפת כספים עבור מרכז "צעירי אגודת חב"ד" באה"ק, ובקשר להכנות למבצע פורים בקרב חיילי צה"ל (מצילום כתי"ק – "התקשרות" גליון איכד ע' 8-9. אגרות-קודש חל"א ע' קלב):

[1] במכתבו כתב: "אמנם לא הספקתי פה הרבה (את רשימת הכנסתי אכניס אי"ה לפני נסיעתי) אבל הכרתי המצב שאפשר לעשות, אלא שלזה דרוש זמן ויתכן שיהא צורך לבקר שוב למשך זמן אחרי הפסח למטרה זו. כל ההכנסות שחיפשו באה"ק ת"ו על המשלוח מנות למשפחות השכולות ואודות הבר מצוה הגדולה, בינתיים אין כל תוצאות ויתכן שיצטרכו לחפש זה פה".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "אין כל תוצאות", וכתב:

א"כ הוא – ה"ז הוכחה ברורה שלא חיפשו (3)

[2] במכתבו כתב: "עשיתי רעזערווייטן לנסוע אי"ה ביום א' כ"א לחודש זה בשעה שבע בערב".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ויהא בשטומו"צ בכל (4)

[3] על כללות המכתב, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אזכיר עה"צ לכהנ"ל (4)

עח

[ט"ז אד"ר, תשל"ו]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית בקשר למעטפות החדשות שעליהם מצויירים המבצעים (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 56 ע' א):

להציע לכל סניפיהם להדפיס עד"ז.

וצירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לעיל מענה עו).

עט

[ט"ז אד"ר, תשל"ו]

מענה להשליח התי' ישראל צבי גליצנשטיין שביקש הסכמת וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א להשידוך שלו עב"ג (תשורה גליצנשטיין ט' תמוז תשע"ד ע' 16):

ויהא בשטומו"צ בכל.

אזכיר עה"צ.

פ

[ט"ז אד"ר, תשל"ו]

מענה להרב ארי' לינקר שביקש עזרה לבניית מקוה נוספת בשטוקהולם שבדי' עבור שארית הפליטה –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' קלא.

פא

[ט"ז אד"ר, תשל"ו]

מענה לאי ששאל ע"ד לקיחת אברכים לגיוס כספים עבור מוסד מסויים באה"ק אשר בארצה"ב יש מוסד דומה, וכתב שבאם אין סתירה בהנ"ל, שואל האם ישנן הערות מכ"ק אדמו"ר שליט"א על זה –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' קלב.

פב

[י"ז אד"ר, תשל"ו]

מענה להתי' משה חיים לויך שהכניס עלון הסברה ברוסית על מצות מזוזה, הכולל טופס כרטיס-הזמנה לרכישת מזוזות, ושאל אם כדאי להדפיסו וביקש הסכמת וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א (תשורה דובאוו י"ט שבט תשע"ב ע' 17):

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק את התיבות "ושואלים אנחנו", וסימן בחץ ובקו את התיבות "הסכמת וברכת".

וצירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לעיל מענה עו).

פג

[כ"א אד"ר, תשל"ו]

מענה לר' ישעי' הכהן מטלין שכתב: "יואיל נא כ"ק אדמו"ר שליט"א לטרוח ולהשיב אם צריך לקרות בס"ת של משיח בשבת פ' ויקהל בשחרית קריאת פ' שקלים במנחה, בשבת פ' ויקרא בשחרית קריאת פ' זכור במנחה, בפורים בשחרית קריאת ויבא עמלק, שבת פ' צו בשחרית קריאת פ' פרה במנחה, שבת פ' שמיני בשחרית פ' החדש, שבת פ' מצורע בשבת הגדול בשחרית במנחה" (מצילום כתי"ק – תשורה לאזאר ט"ו מנ"א תשי"פ ע' 35):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "לקרות בס"ת של משיח בשבת כו".

פד

[כ"ב אד"ר, תשל"ו]

מענה לר' כתריאל ברוך קסטל – חבר הנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית (מהעתקה). המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות הנמען שי' וזכות הרבים תלוי' בו):

[1] במכתבו כתב – בצירוף למכתב מסויים: "כותב המכתב הוא בחור בעל תשובה שנה א', לומד בישיבת שאר ישוב בפאראקאווי ועוסק

במבצעים. אחד שאל אותנו השאלה שמוסג"פ, וזה פעל אצלו חלישות, ולכן פונה בשאלתו אלינו, ומצוי"ב התשובה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

כדאי שיראה בשד"ח בערכו (כמצויין במפתח) – היש להוסיף מה.

[2] במכתבו כתב: "וגם צלצלה אלי . . . הבת דודה של . . . שבא להפגישה והשיעורים שלי ביום א', ובקשה ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א לרפוי"ש של אמה . . . עכשיו חולה ב"מוניעו" וגם ב"פארקינסאנס" ואבדה הרצון לחיים".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

תוסיף – והרוצים בטובתה – בדיוק בכשרות האכו"ש. אזכיר עה"צ.

פה

[לפני כ"ה אד"ר, תשלי"ו]

מענה להתי' משה חיים לויין על מכתבו בקשר לחוברת ליקוט שיחות ומכתבי כ"ק אדמו"ר שליט"א בקשר לחג הפורים מתורגמים לרוסית. במכתבו כתב – אשר השיחות: "נעבדו בשפה הרוסית ע"י גולדה ליפס ור' ירמיי ברנובר. והמכתב משושן פורים תשכ"ו נעבד ע"י ר' דובער יחזקאלביץ ור' ירמיי ברנובר. הננו שואלים אם להדפיס את זה" (תשורה דובאו י"ט שבט תשע"ב ע' 20):

[1] מחק את התיבות "הננו שואלים אם"; סימן קו תחת התיבות: "ונעבדו בשפה הרוסית ע"י גולדה ליפס ור' ירמיי ברנובר", "תשכ"ו נעבד ע"י ר' דובער יחזקאלביץ ור' ירמיי ברנובר" – וכתב:

עפ"ז (אף שגם עתה אינה העתקה חפשית ככל הדרוש) [להדפיס את זה] ויה"ר שיהא בהצלחה

[2] על כללות הענין, כתב:

בזמני ברוסיא – היו אומרים בנוגע לאחשורוש (ואסתר) –

Король(ева)

ולא

Царь(ица)

פו

[כ"ה אד"ר, תשל"ו]

מענה להת' משה חיים לויך שהכניס עלי-הגהה של סיפור ודיני חג הפורים ברוסית – ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א (ראה ליקוט מענות קודש תשל"ה מענה שיב), בקשר לחוברת ליקוט שיחות ומכתבים בקשר לחג הפורים מתורגמים לרוסית, "שכדאי לצרף הדינים בקיצור" (תשורה דובאווי"ט שבט תשע"ב ע' 22):

הוגה, עכ"פ, המוכרח

להחזיר

אזכיר עה"צ

פז

[כ"ח אד"ר, תשל"ו]

מענה לר' משה פנחס הכהן כ"ץ על מכתבו בקשר להתועדות ש"פ ויקהל (מצילום כתי"ק – תשורה כהן י"ב תמוז תשס"ד ע' 18):

[1] במכתבו כתב: "הנני בזה להודיע כי אתמול במוצש"ק ויקהל בהשידור ברדיו WVED למדתי מעט מהתניא – אגה"ק סימן כ' – ואח"ז חזרתי תוכן מהשיחה הראשונה, השלישית, ע"ד מבצע פורים והנקודה שנתוספה אתמול בעת ההתועדות".

על התיבות "הנני בזה להודיע", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(1) ות"ח

[2] במכתבו כתב – בקשר להמדובר בהתועדות בקשר להתעוררות ע"ד ההכנות למבצע פורים, שהוא ע"ד "שואלין ודורשין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום", ועכ"פ שתי שבתות לפני זה כדעת רשב"ג: "ארהיב בזה להעיר שבתוספות מגילה ד"ד ע"א ד"ה מאי איריא פורים כתבו נראה לי דהכי פירושו מאי איריא פורים דאין דורשין בו מקודם לכן שלשים יום".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול קטע זה, וכתב:

אבל עיין שו"ע אדהו רסתכ"ט: ומחמשה כו' עצרת כו' ותקנה זו לא נתבטלה כו'

וכמדומה נדבר בזה בא' ההתועדות ששני שיטות

(א) דרק בחג שהל' מרובות

(ב) בכולם כי [. .]

פח

[כ"ח אד"ר, תשל"ו]

מענה לא' השלוחים ששאל: (א) האם לבנות צריף בחצר המוסד לרווחת הלומדים; (ב) האם אפשר להדפיס על "בלאנק" המוסד "בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש" –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' קמג.

פט

[שלהי אד"ר, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר: (1) להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית בקשר לנרתיק מיוחד בו דוגמא של משלוח מנות שהכינו עבור מבצע פורים (תדפיס מספר "ועבדי דוד" – עניני חג הפורים – ע' 26. יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 57 ע' א); (2) להנהלת "המחלקה לדוברי עברית" שע"י "שיעורי לימוד הדת" בקשר לעלוני "דף להורים" ו"דף לילד" (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" שם. וראה לקמן מענה צד); (3) על דו"ח פעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" שם); (4) למנהל א' מסניפי ישיבת "אחי תמימים" על מכתבו (מהעתקה, באדיבות ר' יוסף יצחק שי' גראסבוים. וראה לקמן מענה צ):

נת' ות"ח. **ודבר בעתו – בין פורים (קטן) לפורים (גדול) וכו'.** אזכיר עה"צ.

צ

[שלהי אד"ר, תשל"ו]

מענה למנהל אי מסניפי ישיבת "אחי תמימים" על מכתבו (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות ר' יוסף יצחק שיי גראסבוים וזכות הרבים תלוי בו):

בכלל כפי שישד כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא כל המוסדות צ"ל שקו"ט שלהם עם מרכז דאח"ת (היינו מרכז דתו"ת). כפי תיאורם ובאם יסכים המרכז מהעצות (ולא כולן) לתיקון: משכורת גבוה ובעתה – להמורים, יחס של כבוד יותר ובמילא אוטונומיא כפי האפשרי – להמורים, ולהראותם ס"פ יפות ונתינת ת"ח כשראויים לזה.

אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

וצירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לעיל מענה פט).

צא

[ער"ח אד"ש, תשל"ו]

מענה לאי ששאל: (א) באיזה סוג עבודה להתעניין; (ב) גילוי תכלית החיים שאליו נועד –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' קמג.

צב

[בדר"ח אד"ש, תשל"ו]

מענה לאי שביקש סליחה על דיבוריו והנהגתו שהתפרשו ע"י כמה כפגיעה כו' –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' קנא.

צג

[ה' אד"ש, תשל"ו]

מענה להשליח הרב משה יחיאל פעלער על דו"ח שכתב (להנהלת ה"מרכז לעניני חינוך") ע"ד פעילותו (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען שי' זכות הרבים תלוי' בהם):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן את מה שכתב: "הרש"ג גרוסבוים שי' נוסע ל-Alaska לפורים שם הוא יקרא המגילה ב-Fairbank וה-University of Alaska. הרב הייבער שי' יקרא המגילה ב-Anchorage", וכתב:

ונכון במאד מאד

צד

[ו' אד"ש, תשל"ו]

מענה להנהלת "המחלקה לדוברי עברית" שע"י "שיעורי לימוד הדת" – שהכניסו "דף להורים" ו"דף לילד" שהו"ל, בו נכתב בין השאר ע"ד מסיבה לילדים שתערך ביום י"ב אד"ש, וכן הובא בקיצור סיפור מגילת אסתר, ובין השאר נכתב ש"מרדכי היהודי דוד אסתר המלכה לא השתחוה להמן" (מצילום כתי"ק – ס' "מבית המלכות" ח"א ע' 232. ס' אלבום "שיעורי לימוד הדת" ע' 177. יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 57 ע' א):

כיון שבאים אחה"צ – כדאי שיתפללו מנחה (וגם ההורים שי')

מרדכי לא הי' דוד אסתר (אסתר ב, וא"ו)

וצירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לעיל מענה פט).

צה

[ח' אד"ש, תשל"ו]

מענה לא' שכתב על כך שכאשר שלח את ספרו, שלח לו כ"ק אדמו"ר שליט"א מכתב תודה והמחאה ע"ס עשר דולר, וכתב שעלות ההדפסה וכוי הי' כ-7000 דולר –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' קנג.

צו

[ט' אד"ש, תשל"ו]

מענה לא' על מכתבו בקשר לעסקיו בארץ ישראל –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' קנו.

צז

[ט' אד"ש, תשל"ו]

מענה לר' ישראל לייבוב (מצילום כתי"ק – קובץ ועד תלמידי התמימים ש"פ בראשית תשפ"ב ע' 68-66. אגרות-קודש חל"א ע' קנד):

[1] במכתבו כתב: "הנני מקוה להשי"ת אשר בקרוב נוכל לעבוד מתוך הרחבה ואז בעז"ה אפשר לפעול שבעתיים ויותר".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "שבעתיים ויותר", וכתב:

(1) לדייק שיהי' ויותר

[2] במכתבו כתב: "אנו מתכננים לערוך בד' ניסון ובחווה"מ פסח שני ערבי חב"ד גדולים . . .".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "ערבי חב"ד", וכתב:

(2) כדאי שערבי חב"ד יסודרו בזמנים סמוכים ושלפני מועדי דפעולות בתומ"צ –

ובמילא יוסיפו בתעמולה לפעולות אלו (כמו לפני פורים, חה"פ, רישום לביה"ס וכיו"ב)

[3] במכתבו כתב: "בקשוני לשאול שאלה בענין זה. היות ויש ניגון שפעילנו חושבים אותו ליפה וטוב ביותר, גם שרו אותו בקעמפין שלנו בארה"ב על המילים "טזע ליטל בירד איס קאללינג", חושבים אשר זה יתקבל טוב באופן יוצא מהכלל. רק השאלה היא אשר מספרים שהפלמ"ח היו בזמנו שרים את הניגון במילים שלהם ואומרים אשר בארץ מכירים את הניגון כניגון של הפלמ"חיים. פעילנו היו רוצים מאד להשתמש בניגון הזה ושואלים דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א בזה".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "השאלה היא", וכתב:

כיון שספק – לא יכנסו לזה (3)

[4] במכתבו כתב: "אנו מקוים ומבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר להצלחה בכל הני"ל".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

[להצלחה] **רבה** [בכל הני"ל]

ת"ח עהנ"ל אזכיר עה"צ (4)

צח

[ועש"ק ויקרא, יו"ד אד"ש, תשל"ו]

מענה לתלמידי מוסד חינוך "אהלי תורה" בשכונת קראונהייטס כתה ז על דו"ח (אגרות-קודש חל"א ע' קס. יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 57 ע' ב. סי' "שערי ישיבה גדולה" חל"א ע' 372):

נוסף על קיום כל המצוות בעצמם – שישפיע כאו"א מהם על אחד מבנ"י (שספק בהנהגתו) שגם הוא יעשה כן.

אזכיר על הציון.

[וצירף את המכתב כללי "בסמיכות לימי הפורים, ה'תשל"ו. . אל התלמידים ואל התלמידות ה' עליהם יחיו" (נדפס באגרות-קודש שם ע' קנח ואילך). וראה גם לקמן מענה קב.

מענה זה ניתן גם לתלמידי חדר "אהלי תורה" מיאמי כתה ב שהכניסו "פרוייקט פורים" שהכינו (ראה סי' "שערי ישיבה גדולה" שם).

צט

[י"ג אד"ש, תענית אסתר, תשל"ו]

מענה לאי ששאל ע"ד הסתדרותו –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' קנז.

ק

[י"ג אד"ש, תענית אסתר, תשל"ו]

מענה לאי שכתב ע"ד נסיעתו לגרמני לצורך עסקיו –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' קנז.

קא

[לאחר חג הפורים, תשל"ו]

מענה לאי שכתב (על גליון הפתקא בציון השתתפותו ב"מגבית" בהתועדות פורים) – שמבקש עצת כ"ק אדמו"ר שליט"א לזה שכמה פעמים נמצא בהתעוררות לעבודת השם, ובפרט בהתועדות גדולה, אך תיכף כשנגמרת ההתועדות חולפת ועוברת ההתעוררות (מצילום כתי"ק – תשורה גארדאן ט' סיון תשס"ט ע' טו):

עפמש"כ בלקו"ת ד"ה אדם כי יקריב סופ"א

קב

[ועש"ק שמיני, כ"ד אד"ש, תשל"ו]

מענה לתלמידי מוסד חינוך "אהלי תורה" בשכונת קראונהייטס כתה ז על דו"ח – בהמשך להמענה שקיבלו (לעיל מענה צח) – ע"ד מילוי השליחות (אגרות-קודש חל"א ע' קס. "התקשרות" גליון נח ע' 16):

מכתבם נת' ות"ח על הבשו"ט, ויה"ר שילכו מחיל אל חיל בכהנ"ל, ויהי' כאו"א מהם – בתוככי כלל תלמידי בני ישראל שי' – חי"ל אזכיר עה"צ.

קג

[לאחר ש"פ שמיני, כ"ה אד"ש, תשל"ו]

מענה להמניחים על שאלותיהם בהמדובר בהתועדות ש"פ שמיני :

"נתבאר בשיחת ש"פ שמיני מכתבי האריז"ל (נהר שלום סדר כוונת ר"ה (עד, ב). נתבאר בשמן ששון על ע"ח ש"מ פי"ד) שר"א האומר דבתשרי נבה"ע, ור"י האומר דבניסן נברא אינם חולקים במציאות, כי התהוות חיצונית העולמות היתה בחודש תשרי, ולכן מביאה הגמ' (ר"ה יא, א) הוכחה לר"א מבריאת הצומח; והתהוות פנימיות העולמות היתה בניסן, ולכן מביאה הגמ' (שם) הוכחה לר"י מבריאת החי.

ונתבאר שזה מתאים להמבואר דבניסן ההתהוות היא במחשבה – שזהו פנימיות, ובתשרי בדיבור – חיצונית.

ולא תפסנו, איך יתאים זה עם המבואר בתוד"ה כמאן מצלינן (ר"ה כז, א) שעלה במחשבה להבראות בתשרי ולא נברא עד ניסן.

ובלקו"ש ח"ד ע' 1293 כתוב ג"כ שביאור הנהר שלום "עולה בקנה אחד עם פירוש התוס"י". ועפ"י הנ"ל אינו מובן הכוונה בזה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה פלדמן כ"ח אדר תשס"ט ע' 16-17):

[1] על התיבות: "נתבאר בשיחת ש"פ שמיני מכתבי האריז"ל", כתב:

שה"כ ר"ה ד"א. פע"ח שער ר"ה פ"ד.

[2] העביר את התיבות: "נהר שלום סדר כוונת ר"ה (עד, ב)", שיהיו בסיום הפיסקא לאחרי התיבות: "ולכן מביאה הגמ' (שם) הוכחה לר"י מבריאת החי"; והוסיף וכתב:

נדפס בע"ח ורשא ח"ג לט, ד ובאמת ליעקב ח, פט. הקשה עליו. ולכאורה י"ל דכמה דרגות בפני' וחיצוניות (וכבנ"ש שם) וכהסיוס באמל"י שם.

[3] על התיבות: "נתבאר בשמן ששון על ע"ח ש"מ פי"ד" – מחק את התיבות "ע"ח ש"מ פי"ד", וכתב:

[על] שה"כ דרושי ר"ה.

[4] על התיבות: "המבואר בתוד"ה", כתב:

הובא בש"ש ח"ג קיח, ב קיט, ג.

[5] על התיבות: "ר"ה כז, א", כתב:

– הובא במג"א רסתקצ"ב

[6] סימן בעיגול את התיבות "ובלקו"ש ח"ד ע' 1293 כתוב", וכתב:

גענומען 12 שנה עד שנתעוררו ע"ז!

הנקודה בהנ"ל

בתוס' מבוארים ב' ענינים:

(עיקר) החידוש דב' בריאות – במחוב"ד (ולכן מביא דוגמא-ראי' ע"ז)

דתשרי הנ"ל קודם לניסן (דפשיטא דמח' קודמת לדבור).

ובמילא כל מ"ד: 1) דאדה"ר נברא בר"ה – וחטא 2) דניסן קדם לתשרי

וס"ל ג"כ דלא פליגי במציאות – (אף דפליג על התוס' בענין הב')

עכצ"ל דעלה במח' בניסן ונברא בדבור בתשרי.

ולדוגמא: 1) (רובם ככולם) דרושי חסידות, ס' קבלה, זח"א לז, א ובכ"מ

בתקו"ז. 2) תוסד"ה לתקופות (ר"ה ח) דלתקופות מנינן (כר"י) מניסן

של תהו.

קד

[מוצש"ק שמיני, כ"ה אד"ש, תשל"ו]

מענה לר' דוד קרץ על מכתבו (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה

באדיבות משפחת הנמען וזכות הרבים תלוי בהם):

בכל הנ"ל כעצת ידידים בארץ הקודש

אזכיר על הציון.

קה

[כ"ו אד"ש, תשל"ו]

מענה לר' אברהם אלטר הלוי הבר על מכתבו (קובץ "אגרות קודש

למשפחת הבר" ע' 113):

[1] על מה שכתב ע"ד טיפול בנוגע לשבר, כתב:

ישאל דעת עוד רופא מומחה אחד.

[2] על רשימות ה"מעמד", כתב:

נת' ות"ח.

אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

קו

[אד"ש, תשל"ו]

מענה לנערה שביקשה להכנס ל"יחידות" לבקשת ברכה (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חל"א ע' 27 (ע' קסה)):

Recevoir טוב יותר מזה – מצו"ב סידור בשבילה, ובו כל תפלות וברכות.

כיון שאין עתה הזמן ע"ז – ה"ז כאילו הייתה בחדרי.

ואזכירה בתפלה להנ"ל ולחה"פ כו"ש.

ובקשתי שתחלק המצו"ב לצדקה במנטרעאל. ותודה מראש.

[Recevoir" = לקבל (בצרפתית)].

קז

[אד"ש, תשל"ו]

מענה לר' שלום דובער לוין שכתב ע"ד קשיים שונים המעיקים עליו שהביאו להתגברות מרה שחורה (קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע' קסא. אגרות-קודש חל"א ע' קסד):

ירבה בחיות בלימוד התורה (וידוע בתו"א השייכות לזה ואתהפכא דילה לקדושה עי"ז) המשמחת לב כו'.

קח

[אד"ש, תשל"ו]

מענה לא' בקשר למחשבות זרות (סי' "היכל מנחם" ח"ב ע' צה. אגרות-קודש חל"א ע' קסה):

יסיח דעת ככל האפשרי מן [. .] כי אין בהם ממש כלל

ואם יעלו במחשבתו – לא ישים לב להם כלל,

כ"א יתחיל לחשוב (או להתעסק בענין אחר לגמרי)

אזכיר עה"צ

קט

[חורף, תשל"ו]

מענה לא' שכתב ע"ד פעילותו במבצעים במשך השנתיים החולפות, שעלו 70,000 דולר, מבלי התחשבות עם המצב הכספי (אגרות-קודש חל"א ע' עו. סי' "תורת השליחות" ע' 478):

הזכרתיו עה"צ.

ואשרי חלקו וכו' – אבל בכ"ז – צ"ל בחשבון וכו', עכ"פ מכאן ולהבא. וק"ל.

להקל בהעבר ולהשתתף בזכות הגדול – מענק חד פעמי – ז' אלף שקל.

פשוט שמוכרח השלום וקירוב הלבבות – ובפרט שהלעומ"ז פאָרלייגט זיך ביותר בראותו ענין נעלה ביותר. וק"ל.

קי

[חורף, תשל"ו]

מענה לר' יעקב קאפיל גאלדבערג שכתב ע"ד המצב הכלכלי הקשה במוסד "הדר התורה" מאז פטירת המנהל ר' ישראל דזייקאבסאן ע"ה, ושאל אם עליו לחפש משרה אחרת ("בית משיח" גליון 805 ע' 42):

כיון שהמוסד הוא מוכרח וחיוני, בוודאי שסוף סוף יתגברו על כל הקישויים ויצליחו בכל הנ"ל מעבר לדף, אלא שמאמר חז"ל יגעת ומצאת, ובפרט שזכות הרבים מסייעתם, ונאמר תשועה ברוב יועץ. אזכיר עוד הפעם על הציון.

קיא

[חורף, תשל"ו]

מענה לר' יצחק מאיר גורארי' שכתב שנמצאים באמצע הכנת קובץ נוסף של "פלפול התלמידים" דתלמידי ישיבת תו"ת דמאנטרעאל, אך עדיין אין להם הכסף הדרוש להו"ל (תשורה כינוס הכנה ליי"א ניסן תשפ"ב מאנטרעאל ע' 25):

ות"ח על הבשו"ט

מצו"ב השתתפותי ל' שקל

ובטח י"ל י"א ניסן חג הפסח הבע"ל

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צירף שלשים דולר קנדיים].

קיב

[ער"ח ניסן, תשל"ו]

מענה בקשר לנתינת כסף לאישיות מסוימת (תשורה באטלער ו' תשרי תשע"ח ע' צו):

דין תורה – שהתורה חסה על ממונם של ישראל, ופשוטה שאין לתת אף פרוטה היפך הצדק והשו"ע, ולערב הצמח-צדק בזה, ולא יתנו אף פרוטה אחת להנ"ל.

ולפלא גדול הקא סלקא דעתך. ועוד לגזול ממונם של מוסדות רבותינו נשיאנו – ולתת להנ"ל, לא יאומן כי יסופר. כנראה שכל אנ"ש שיחיו שהתעסקו בזה עד עתה עסקו באופן הכי מוזר. ובאם אין הנ"ל מחליף דירה בדירה ומבלי הוספה אפילו פרוטה ומיד יפסיקו כל שקלא וטריא אתו בכל זה.

ואם ימצא מי מאנ"ש שמסוגל לעשות בזה – יעשו רק על ידי המשרדים ורק עם המשרד ידברו וכנזכר לעיל להפסיק כל קשר עם הנ"ל. (ואם אין החילוף מיד) ובוודאי יקיימו כל הנ"ל.

בהצ"צ כדאי הוא לסמוך עליו. בוודאי יודיעו תיכף ומיד – עוד קודם הש"ק סוף דבר.

קיג

[ועש"ק תזריע, ב' ניסן, תשל"ו]

מענה לאי על שאלתו במכתב כללי ראש חודש ניסן (אגרות-קודש חל"א ע' קסו ואילך): "בנוגע למכתב כללי לחה"פ לא הבנתי איך מתאים תוכן המכתב בפ"י בפסח להפ"י המובא בהערות מקדושת לוי, שהרי לפי תוכן המכתב יש גם בהשם פסח מעלה נפלאה בבנ"י דוקא, ואם משום דה"י זה ע"י אתדל"ע הרי גם מה שיצאו למדבר וכו' ה"י ע"י אתדל"ע"י (תשורה שפאלטער י"ג סיון תשנ"ז ע' 10):

על התיבות "בבנ"י דוקא", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

וכן במילתם אז – אבל כ"ז באין ערוך לנגלה בכבודו ובעצמו

קיד

[ניסן, תשל"ו]

מענה לר' צבי מאיר שטיינמעץ על מכתבו (תשורה כהן ד' תמוז תשע"ו ע' 129):

ראיתי ות"ח

וצירף את המענות כלליים-פרטיים דימים אלו (לקמן מענות קטו, קטז).

קטו

[סביבות יום הבהיר י"א ניסן, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר : (1) להשליח התי ישראל צבי גליצנשטיין על דו"ח מ"מבצע מצה" (תשורה גליצנשטיין ט' תמוז תשע"ד ע' 27. "תחיינו" גליון 4 ע' 38); (2) לר' צבי מאיר שטיינמעץ על מכתבו (תשורה כהן ד' תמוז תשע"ו ע' 129)]:

נת' ות"ח.

ודבר בעתו –

בסמיכות לי"א ניסן,

אזכיר עה"צ.

קטז

[סביבות יום הבהיר י"א ניסן, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי להמברכים ליום הבהיר י"א ניסן [בין השאר – לר' צבי מאיר שטיינמעץ על מכתבו (תשורה כהן ד' תמוז תשע"ו ע' 129)]:

ת"ח על הברכות וכבר מלתי' אמורה בתוה"ק ואברכה (ה' מקור הברכות) מברכך בברכתו של הקב"ה שתוספתו מרובה על העיקר

קיז

[לפני חג הפסח, תשל"ו]

מענה לר' דובער הכהן כהן שכתב ע"ד נסיעתו עם כל משפחתו לאה"ק לחג הפסח, ושאל כיצד לנהוג בנוגע ליו"ט שני של גלויות (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות התי' מיכאל יהודה ארי' ליב שיי הכהן כהן וזכות הרבים תלוי' בו):

הסכמת רב

הסכמה – ברכה

אזכיר עה"צ

קיח

[כ"ו ניסן, תשל"ו]

מענה להשליח ר' שמואל לו שהכניס ספר היסטורי אודות "שאמיל" (תשורה לו אסחה"ש תשפ"א ע' 84):

ות"ח

קיט

[כ"ז ניסן, תשל"ו]

מענה להתי' ישעיהו אברהם קמינקר שכתב ע"ד רצון הוריו – ר' מרדכי ומרת דינה חנה קמינקר – לעזוב את העיר המבורג גרמני שם פועלים בהפצת היהדות (אגרות-קודש חל"א ע' קצב. "בית משיח" גליון 553 ע' 22):

מוסר השכל עד כמה גדולים העלמות בחשך הגלות – שדוקא כשהוכרז ע"ד "שנת החינוך" והכרח הכנת בעוד מועד למחנות קיץ – נתעורר תכנית הנ"ל.

ואולי יש טעמים נוספים במכ' הוריו שי' שכותבים ומחכה לקבלתם.

מצו"ב השתתפות בהוצאת דמבצע שנת החינוך ע"ס:

מרדכי שי' 274

דינה חנה תי' 69 63

\$406

אזכיר עה"צ להנ"ל.

מאה ועשרים

[לאחר ש"פ אחרי, כ"ד ניסן, תשל"ו]

מענה להמניחים על שאלתם במאמר ד"ה כתונת בד גוי שנאמר בהתועדות ש"פ אחרי:

"במאמר ד"ה כתונת בד גוי נתבאר שד' הבגדים הם כנגד הד' פרצופים: מצנפת – כתר שנמשך בחכמה; אבנט – בינה ליבא; כתונת שמכסה על הגוף – ז"א; ומכנסי בד שמכפרים על עריות וכו' – כנגד מלכות שהיא נוקבא הצריכה שמירה מענין העריות, ולכן מכנסים הוא מלשון "כנסת" שקאי על מלכות, הכונסת בתוכה האורות שלמעלה הימנה.

אח"כ נתבאר שכל הבגדים הם מבד אחד המיוחד, שזהו"ע האמונה דבא חבוק והעמידן על אחת כו'. אך האמונה היא בכל פרצוף לפי ציורו המיוחד, שלכן כתוב בד בכל בגד בנפרד.

וזהו ההמשך להמבואר במאמר הקודם (ד"ה ונחה) שמשם רבינו הי' עניו בפני הדור דעקבתא דמשיחא, כי האמונה שלו היתה לפי ציורו, חכמה דקדושה, שלכן שאל למה הרעותה גוי' – משא"כ דרא דעקבתא דמשיחא, שענינם הוא לבר מגופא כנגד המכנסי בד, בהם האמונה היא באופן נעלה יותר.

ולא תפסנו:

איך אפ"ל שדרא דעקבתא דמשיחא הם כנגד המכנסי בד שלכאוי אינם שייכים לעקב, וכמפורש בכתוב (תצוה כח, מב) "ממתנים ועד ירכים יהיו", וכפסק הרמב"ם (פ"ח מהל' כלי המקדש הי"ח) "המכנסים בין של כה"ג בין של כהן הדיוט הם ממתנים עד ירכים. . . עד סוף הירך שהיא הארכובה".

בעטרת ראש שער יוהכ"פ (לג, א) כותב "והמכנסים על הירכים ושוקים עד עקב הרגל. . . לבוש השלישי שהם המכנסים שמתחלת הירכים עד עקב הרגל", גם זה דורש ביאור איך יתאים זה עם הכתוב והפס"ד המפורש?

בדא"ג: בעט"ר שם: "כתנות שלהם היו קצרות רק עד הירכים כידוע", וגם זה אינו מתאים לכאוי עם פס"ד הרמב"ם (שם הי"ז): "אורך הכתנות עד למעלה מן העקב".

אולי אפ"ל שההלכות הנ"ל שברמב"ם הם רק על בגדי כה"ג סתם או בגדי כהן הדיוט, משא"כ בגדי לבן (שמחלק ביניהם בתחילת הפרק). אך עדיין לא יוסבר מהו המקור לומר שהיו שונים בענין זה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – ריש סה"מ תשל"ו):

[1] על מה שכתבו: "ולא תפסנו: איך אפ"ל שדרא דעקבתא דמשיחא כו", כתב:

בכו"ב ענינים עד"ז (האם צ"ל בכלל או בפרט, או בפרטי פרטיות וכו'. – דוגמא מעניני דיומא ספה"ע – שלימות המידות לפעמים: ה' (וכ"א כלול מיו"ד), ז' (וכ"א כלול מז'). ז (וכ"א כלול מיו"ד). ואפילו ג' (וכ"א כלול מיו"ד) ואפילו רק ב' (אהוי"ר – "וענפיהן" – תניא ספ"ג)

[2] סימן בעיגול את מה שכתבו: "בעטרת ראש . . איך יתאים זה עם הכתוב והפס"ד המפורש", וכתב:

כמדומה שיש הערה זו (או כיו"ב) בדרושי הצ"צ.

[3] מחק את מה שכתבו: "אולי אפ"ל . . לא יוסבר מהו המקור לומר שהיו שונים בענין זה", וכתב:

סברא 1) שאין לה יסוד ב) היפך המשמעות בכ"מ

קכא

[כ"ו ניסן, תשל"ו]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח מאסיפה שערכו – בהמשך להכרזת כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתועדות ש"פ אחרי ע"ד "שנת החינוך" ("התקשרות" גליון שע ע' 13. והעתקה, באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד"):

ויה"ר שיהא הנ"ל – ומה שיתוסף על הנ"ל – בהצלחה רבה בכמות ובאיכות גם יחד,

מצו"ב השתתפות בהוצאות כספיות.

אזכיר עה"צ

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צירף 180 דולר].

קכב

[שלהי ניסון, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – להשליח הרב משה יחיאל פעלער על מכתבו (מהעתקה, באדיבות משפחת הנמען שי"י):

נת' ות"ח.**ודבר בעתו –****בסיום וחותם חודש הגאולה.****אזכיר עה"צ****קכג**

[שלהי ניסון, תשל"ו]

מענה להרב שניאור חיים הכהן גוטניק (מצילום כתי"ק – תשורה סימפסון ז' כסלו תשע"ז ע' 9-10. אגרות-קודש חל"א ע' קצח-קצט):

[1] במכתבו כתב:

"כשבקרתי את בתי תחי" בא"י בשנת תש"ל הייתי אצל הרב זעווין שליט"א, ודברנו על כמה ענינים בפלפולא דאורייתא, ובין הדברים אמר לי הסבר על המחלוקת בחמץ אם היתירא או איסורא קבלע, שזה תלוי בהחקירה אם חמץ איסור גברא או חפצא. ובהכינוס [תורה] הסברתי עפ"י זה את הפסק הלכה של אדמו"ר הזקן בסי' תנ"א סעי' י"ג והאריכות הדברים שבהגה"ה שם. ומסקנת דברי ששיטת הרב שחמץ איסור גברא. וזה עורר "קאך גדולי" שאמרו שזהו היפך ממה שאמר כ"ק שליט"א.

וגם חיברתי את הנ"ל עם החילוקים שיש בין יאוש הפקר וביטול. ובעיקר שלפי שיטת רש"י, הפקר הוא הפקעת (הגברא) הבעלים מהחפץ וביטול הוא הפקעת החפץ מהבעלים, דהחמץ נחשב לעפרא דארעא, ואם כי בעלותו לא נפקעה אבל הוא בעלים על עפר לבד. והלשון דבטול מוכיח זאת שכל עיקרו בא על בטול החמץ ולא על בטול הבעלות, אך כיון שהחמץ נתבטל שוב לא איכפת לן אם הוא בעלים, אבל סוף סוף איננו שוב בעלים של חמץ. כך מבארים בהשיבות את המושג דביטול.

והוספתי שכ"ק שליט"א אמר שיש כח ביהודי לשנות חפץ ע"י דיבור, וכאן אנו מוצאים שהתורה נתן לנו הכח אפי' ע"י הרהור בלי מציאות. וסברא זו ג"כ עורר "קאך" בהמסיבה, כשאני לעצמי נהנתי מהעונג של מלחמתה של תורה. וסיפרתי ג"כ שבמסיבת רבנים בנוכח ר"י מא"י הסברתי שזהו הענין של "פייפען" שכ"ק ע"י זה מראה לנו את הכח שיש לנו לבטל את מציאות העולם וכו' (בקיזור נמרוץ).

ואהי' אסיר תודה לדעת חו"ד של אדמו"ר שליט"א על הנ"ל. עד עכשיו לא מצאתי רק אחד החלקת יואב שסובר שחמץ איסור חפצא משום שיש דין לבערו מן העולם!".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) סימן קו תחת התיבות: "היפך ממה שאמר כ"ק שליט"א", וכתב:

אָן אַ געוואַלד (1)

(ב) על מה שכתב: "והוספתי שכ"ק שליט"א אמר שיש כח ביהודי לשנות חפץ ע"י דיבור", כתב:

הזכרתי (בנוגע לקדשים ותרומה) "לפי הדעות בזה" – שכיוונתי שי"א שבמח' די (2)

(ג) סימן בעיגול את התיבות: "איסור חפצא", וכתב:

הזכרתי בהתועדות שהרי"ע אומר שכן היא דעת ש"ס בבלי (אתוון דאורייתא כ"י אפילו כשיש רק פעולה), וכמה דוגמאות בבית האוצר כלל קכה, וברמב"ם הל' מכירה שהזכר ונעתק בטוש"ע לא חילקו איזה איסור האכילו ובלבד שיהא מה"ת, וראה ג"כ צפע"נ הל' חומ"צ פ"א ה"ו. אנצק' תלמודית בערכו

גם העונש בשוגג וגם המושג ביטול ע"פ הנ"ל, מובנים יותר באם זהו איסור חפצא. ויש עוד להוסיף. (3)

[2] במכתבו כתב:

"אני חושב לנסוע למאנטרעאל אי"ה, איני יודע עדיין על מה רק שמחותני יחי' צלצל ואמר לי שהוא רוצה שאפגש עוד הפעם עם בנו של . . אבל כיון שכ"ק שליט"א הזכיר את ענין הנסיעה בוודאי יהי' פירות. ואני מקווה שכ"ק שליט"א יתן לי ברכה שיהי' בהצלחה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) סימן בעיגול את התיבות: "אני חושב לנסוע למאנטרעאל אי"ה",
וכתב:

כמדובר מיט אַ שטורם ובדילוג וקפיצה (4)

(ב) על מה שכתב: "ואני מקווה שכ"ק שליט"א יתן לי ברכה שיהי
בהצלחה", כתב:

[שיהי בהצלחה **רבה** (5)]

קכד

[שלחי ניסן, תשל"ו]

מענה להרב יעקב עמנואל שוחט שכתב: "מדי דברי מרשה אני לעצמי
לשאל ענין אשר טרדוני מיום שמעי שיחות אחש"פ שמה"ח אייר בענין
איסור חפצא ואיסור גברא במאכלים אסורים, דקשה לי איך אפשר לומר
שהוא איסור גברא בלבד (כפי שהבנתי אז, ולפי הדיעות אשר ראיתי
מובאות באנציקלופדי תלמודית בערכו) מטעם דאיכא מציאות שמותר
לאוכלם (כגון פקו"י וכו'), והא אפילו אז שייך ענין ונטמתם (וכמבואר
בארוכה בתשובת כ"ק אדמו"ר שליט"א בקובץ ליובאוויטש ע' 64) דאיך
יש לתווד היתר אכילת המאכל ויציאתן מג' קליפות הטמאות עם
הטמטום אשר גורם וכו" (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל, מתפרסם בזה
לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שי' וזכות הרבים תלו"י בו. אגרות-קודש
חל"א ע' ר):

מזה נשתלשל בגוף רפואה כללית ע"י היזק אבר פרטי.

**ושייך בכללות להענין – דירידה צורך עלי' ג"כ (שהרי לפי שעה בירידה
אלא שזהו חלק בזמן)**

קכה

[תחלת אייר, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – להשליח הרב משה יחיאל
פעלער על דו"ח בקשר ל"שנת החינוך" (מהעתקה, באדיבות משפחת
הנמען שי')]:

**נת' ות"ח ודבר בעתו בסמיכות תפארת שבתפארת (לכתחילה אריבער)
אזכיר עה"צ**

קכו

[ד' אייר, תשל"ו]

מענה לר' אפרים וואלף שהכניס פרוטוקול מאסיפת חברי הנהלת ישיבת תו"ת המרכזית באה"ק, בנוגע להשפעת פעילות ה"מבצעים" על סדרי הישיבה, בו נכתב בין השאר: "פעמיים כבר כתבו עדי"ז אל כ"ק אד"ש ולא הי' מענה" (סי' ימי תמימים" ח"ז ע' 82-81, 118. אגרות-קודש חל"א ע' רא-רב):

כפשוט כי זהו תפקידה האמתי של ההנהלה – לנהל בפועל.

כיון שבכ"ז כותבים עוה"פ ועוה"פ: בזמן סדרי הישיבה – ישתתפו לכל היותר חומש מהתלמידים שיחיו, וכאו"א צריך לקבל רשות מההנהלה (ועל"י אחריות).

קכז

[ו' אייר, תשל"ו]

מענה להרב מנחם זאב הלוי גרינגלאס (סי' ליקוט סיפורי התועדויות" ע' 659. אגרות-קודש חל"א ע' רב):

[1] בקשר לספר "זהר ההגדה" וספר "בפתורא דבר יוחאי" אשר לקרובו הרב אשר אליעזר מרגליות, כתב:

(1) אזכיר עוה"פ עה"צ להנ"ל.

(2) מצו"ב קצת הערות (ובודאי ימסרם בדרך נועם וכו').

[2] בצירוף לזה, כתב:

ב"ה.

להררמ"ז שי' הלוי (גרינגלאס)

המצו"ב נת' ות"ח.

ולהעיר – עכ"פ קצתן:

בסדר ק"פ (ולא "אמירת" – שאז צ"ל "נוסח" וכיו"ב וכל' של"ה, אדה"ז כו') מעתיק "מתוך סידור המדויק" ומוסף בהעתקה "ואפילו מאה" – שהשמיטו אדה"ז (ושל"ה וכו'), אף שישנו בסי' מהרי"ק (משא"כ בסי' הרש"ר וכו').

לימוד פר' פסחא – דוקא מהרשב"י: ראה לקולוי"צ לזח"ג שם, ולהעיר מלקו"ת ר"פ שמיני.

בהגדה שצ"ל ע"פ רשב"י – הא בקמץ!

בהקדמת תקו"ז בתחלתה: ומתמן אתקריאו ישראל מלכים – ונסמן בניצ"ז שם.

השם דבר יוחאי – צע"ג – כי רק גדולי ישראל בקבלה ביכולתם לקבוע מתי לקרותו בשם המורה על תחלתו דרשב"י, וראיתי מש"כ מזה בס' מדות דרשב"י, וראה הקדמת הס' בן יוחאי ז, ב.

ובנדו"ד הרי מיוסד על הזהר וק"ל.

קכח

[אור לועש"ק אמור, ז' אייר, תשל"ו]

מענה להשליח ר' אברהם יצחק שם-טוב – על דו"ח שכתב (להנהלת ה"מרכז לעניני חינוך") בקשר ל"שנת החינוך": "בקשר להתועדות כ"ק אדמו"ר שליט"א דש"ק קיימנו אסיפה במוצש"ק, ובהמשך להתועדות דיום א' קיימנו אסיפה דחופה בהשתתפות חברי אנ"ש. . בהאסיפה הנ"ל דננו על הבאת המבצע לפועל במסיבות וכו', ואיך לפרסם המבצע שנת ילד-יהודי חינוך, והוחלט להתקשר עם הבתי ספר ולקיים אצלם אסעמבלים ואח"כ לסדר אסיפה כללית מכל הבתי ספר בעה"י" (מצילום כתי"ק – "תחינו" גליון 2 ע' 61. אגרות-קודש חל"א ע' רג):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "המבצע שנת ילד-יהודי חינוך", וכתב:

ר"ת זה עלול שיעכב אחרים מלהצטרף למבצע זה – היפך המטרה לגמרי.

קכט

[יו"ד אייר, תשל"ו]

מענה לא' מעסקני חב"ד על שאלתו בקשר לאחת המוסדות –

קל

[י"א אייר, תשל"ו]

מענה לר' ישראל לייבוב שכתב: (א) ע"ד השתתפות בהוצאות פעילות "צעירי אגודת חב"ד" באה"ק; (ב) ע"ד מקום עריכת הבר-מצוה הכללי ליתומי חללי צה"ל הי"ד –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' רז.

קלא

[אמצע אייר, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח ע"ד ההכנות ל"פאראדי" ל"ג בעומר ("התקשרות" גליון מב ע' 12. אגרות-קודש חל"א ע' רח. וראה לקמן מענה קלד)]:

נת' ות"ח ת"ח.

ודבר בעתו – בסמיכות ל"ג בעומר וכו' וכחותם תורת הרשב"י ביום זה: ציוה ה' את הברכה חיים עד העולם.

אזכיר עה"צ.**קלב**

[לפני ל"ג בעומר, תשל"ו]

מענה לר' יוסף הלוי וויינברג שכתב: (א) ע"ד דיבורו ברדיו ע"ד "מבצע חינוך"; (ב) ע"ד נסיעתו לברזיל –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' רט.

קלג

[לפני ל"ג בעומר, תשל"ו]

מענה לשאלה האם לארגן "פאראד" בל"ג בעומר – למרות שחל ביום שלישי בשבוע, ובדרך כלל נערך ה"פאראד" רק כשחל ביום ראשון שהוא יום חופש בארצה"ב – בקשר להכרזת כ"ק אדמו"ר שליט"א על "שנת החינוך" (אגרות-קודש חל"א ע' רח. "התקשרות" גליון מב ע' 12; גליון שע ע' 15):

אם אפשר להשיג מספר גדול של ילדים כדאי.

קלד

[לפני ל"ג בעומר, תשל"ו]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח ע"ד ההכנות ל"פאראד" ל"ג בעומר (אגרות-קודש חל"א ע' רח. "התקשרות" גליון מב ע' 12):

ויה"ר שהמדובר יבוא לידי פועל שהמעשה הוא התכלית.
וצירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לעיל מענה קלא).

קלה

[לאחר ל"ג בעומר, תשל"ו]

מענה על דו"ח ע"ד "פאראד" ל"ג בעומר (אגרות-קודש חל"א ע' רח בהערה. "התקשרות" גליון דש ע' 12. יומן ר' ליפא שמואל שי' ברענאן):
נת' ות"ח ת"ח. ויה"ר שהמדובר יהי' לפועל שהמעשה הוא התכלית.

קלו

[כ"ג אייר, תשל"ו]

מענה להגבאים דבית הכנסת ובית המדרש 770 שכתבו: "הנה בש"ק יום ב' דחגה"ש הבע"ל – תשל"ו – יש י"ד חתנים – כ"י – שצריכים לעלות לתורה קודם חתונתם שתה"י בשבוע הבע"ל, ובהם ב' כהנים ולוי אחד. מטעמים מובנים רצון של כל חתן לעלות לתורה קודם החתונה שלו בביהמ"ד בנוכחותו של הוד כ"ק אד"ש. כדי למלאות רצונם, יש הצעה לקרוא עוה"פ קריה"ת של קריאת היום בנוכחותו של כ"ק אד"ש, מובן שלקריאה השני' יהי אלו שלא יצאו חובת קרה"ת בפעם הראשון והבעל קריאה יהי מי שימהר בהקריאה ובאופן שלא יקח ריבוי זמן. שאלנו את הרב רז"ש דווארקין שי' ואמר דעתו שאין בזה שום חשש עפ"י דין ויכולים לעשות ככה. ע"כ הננו בשאלה אם לסדר באופן כזה, ומובן שתה"י גדולה שמחתם של החו"כ האלו" (מצילום כתי"ק – תשורה לאזאר ח' תמוז תשע"ח ע' יט):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות: "אין בזה שום חשש עפ"י דין ויכולים לעשות ככה", וכתב:

באותו המעמד – בין שחרית למוסף, באותה הבימה, ושאהי' נוכח בדיוק ובפרסום מקריאת כהן בפעם הא' – עד מפטיר דקריאה הב' – לכאורה הרבה יותר מחשש יש בזה (משא"כ בשמח"ת)

ומופרך לגמרי

קלו

[כ"ז אייר, תשל"ו]

מענה לר' ישעי' הכהן מטלין שכתב: "יואיל נא כ"ק אדמו"ר שליט"א לטרוח ולהשיב אם צריכים לקרות בס"ת של משיח, בשבת במדבר שבת מברכים חדש סיון בשחרית שבעה קרואים או מפטיר במנחה פ' נשא, ביום א' דשבועות חמשה קרואים או מפטיר, ביום ב' דשבועות בשחרית שבעה קרואים או מפטיר במנחה פ' נשא" (מצילום כתי"ק – תשורה לאזאר ט"ו מני"א תשי"פ ע' 36):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התאריכים "ביום א' דשבועות" ואילך; מחק את התיבות: "או מפטיר", "או מפטיר", "פ' נשא"; וכתב:

[ביום א' דשבועות חמשה קרואים, ביום ב' דשבועות בשחרית שבעה קרואים] ו(במנחה)

קלח

[ד' סיון, תשל"ו]

מענה להנערה יענטא חיי לו (פוזנר) על מכתבה בקשר ליום הולדתה (ס' "My Encounter with the Rebbe" ח"ב ע' 222):

על התיבות (באנגלית): "יום הולדתי", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

מנהגי

וכשתתן לצדקה תצרף גם המצו"ב (או שויו) ותודה. אזכיר עה"צ.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צירף שטר של דולר].

קלט

[ה' סיון, ערב חג השבועות, תשל"ו]

מענה לר' גרשון סודקביץ על מכתבו בקשר לענין בריאותי בצירוף תצלומים (תשורה וילהלם אדר"ח אדר תשפ"א ע' כו):

לעשות כדעה אחידה דשני רופאים מומחים.

אזכיר עה"צ.

קמ

[ועש"ק נשא, י"ג סיון, תשל"ו]

מענה לא' מעסקני חב"ד באה"ק בקשר לסגנון ההודעות לעיתונות (ס' "שליחות כהלכתה" ע' 620. ס' "הרב אשכנזי" ע' 398. והעתקה):

מאין יקחו הכסף? ופשוט דאסור לבזבז ע"ז כסף.

באם אין בכל אנ"ש שי' באהקת"ו המעונינים בהפצה א' שיכול לנסח הודעה במכ"ע – יבטלו כל ענין הפרסום במכ"ע. [ויצטרף ג"ז המון עניני ומוסדות חב"ד שאנ"ש באהקת"ו החריבו בעצמם – מפני וע"י העדר התענינות לגמרן והעדר באמתיות. ובעוה"ר הצליחו בזה יותר מכל אלה שנלחמו בחב"ד – מתחיל באביגדור וסיים ביעווסקים שברוסיא. והשם ירחם.]

קמא

[לאחר ש"פ נשא, י"ד סיון, תשל"ו]

מענה להמניחים על שאלותיהם בהמדובר בהתועדות ש"פ נשא: "מצוי"ב תוכן קצר מכמה נקודות דשיחה ב' דש"פ נשא. ולא תפסנו . " (מצילום כתי"ק – תשורה פלדמן י"ז סיון תשע"א ע' 11):

[1] במכתבם כתבו: "מאחר שגם להשיטות שטבילת כלים היא מדרבנן – הוקשה מדוע לא טבלו את כליהם, כי הרי אפי' אאע"ה קיים אפי' מצוות דרבנן – אי"מ: מדוע אין אומרים כך גם לפי ההסברה שנתנה תורה ונתחדשה הלכה, דאף שנצטוו לאחר זמן קיימו זאת לפני"ז – כמו במצוות דרבנן?".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות: "ונתחדשה הלכה", וכתב:

זה הובא בתירוץ הרמב"ן (שלא הקשה בנוגע לטבילת כלים במלחמת סו"ע ולא במ"ת) – דמקשה רק מדאורייתא

[2] במכתבם כתבו: "מהו התירוץ לפי המסקנא בדעת רש"י – ובמילא בדעת הרמב"ן, שלכן אינו שואל בנוגע לזה – מדוע לא נצטוו על טבילת כלים במלחמת סיחון ועוג?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

– כמפורש ברמב"ן דהותרו קדלי דחזירי ואין איסור.

[3] במכתבם כתבו: "מהו התירוץ למה לא הכשירו ישראל את כליהם בעת מ"ת, דמאחר שלא היו ברי זביחה, הרי כליהם אסורים? אולי הכוונה ששמרו דיני בשר בחלב לפני מ"ת, והיו להם כלים מיוחדים לחלב, ולכן לא הוצרכו להכשירם, ובמילא, גם לא לטובלם, כי כל דין הטבילה הוא להכשירן מן האיסור. אבל עדיין יוקשה האם הגעילו וטבלו אח"כ את כלי הבשר שלהם?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) על מה שכתבו: "מהו התירוץ כו", כתב:

– הרי כל הקושיא רק בנוגע לחלב וכליו (ועוד – כמה כלים ראויים רק לחלב מפני צורתם וכו').

(ב) סימן בעיגול תיבת "יוקשה", וכתב:

על מה?

[4] במכתבם כתבו: "בעצם ההסברה לשיטת רש"י לא תפסנו מהו הגדר ד"הכשר מן האיסור". ובפרט אשר בהכרח לומר שזה שייך רק בעת שינוי הבעלות של הכלים, משא"כ כלים שאולים (יו"ד סי' ק"כ ס"ח. שו"ע אדה"ז סי' שכ"ג ס"ח). אולי אפ"ל הכוונה, שזהו ע"ד הירושלמי, אלא שהירושלמי מצריך טבילה מפני שינוי הבעלות לכשעצמה, ולדעת רש"י הטבילה היא כדי להבדיל בין השתמשות או אפשריות של השתמשות באיסור להשתמשות בהיתר. בסגנון אחר: כלים שתחת בעלות ישראל, צריכים להיות מוכשרים רק להשתמשות בדברים כשרים – וזה נעשה ע"י הטבילה. האם נכון?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) סימן בעיגול את התיבות "לא תפסנו", וכתב:

!?

ישאלו בן ה' למקרא ויסבירם דלמד מענינו – יתרה מזה – ה"ז ממש דין דפרש"י לא, יז בני מדין

(ב) סימן בעיגול את התיבות: "משא"כ כלים שאולים", וכתב:

לשיטתם יותר קשה מכלי חרש וכיו"ב.

[5] במכתבם כתבו: "ברמב"ן כותב לגבי הגעלה הלשון "הכשר מן האיסור". ואולי דיוק זה הוא רק ברש"י, לאחר שכתב לשון טהרה גבי הגעלה?".

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק את התיבות: "גבי הגעלה", וכתב:

[דיוק זה הוא רק ברש"י] **דמשנה** [לאחר שכתב] **פעמיים** [לשון טהרה]

קמב

[ועש"ק בהעלותך, כ"ף סיון, תשל"ו]

מענה להשליח ר' יהודה ליב ראסקין על מכתבו (להמזכיר הרחמ"א חדקוב) בו כתב:

"בענין מבצע שנת החינוך הי' השבוע בכאן פירסום גדול ביותר שהדפסנו טופסים עם הפסוקים ותדפיס של ג' מטבעות, בקשתי את אחי דוד שי' שיראה לכת"ר.

ובמקום איפה שהדפסתי את הטופסים של הפסוקים נתקשרתי עם יהודי עשיר מופלג שיש לו כל מיני מכוניות של הדפסה אפסעט וכו' החדשים שהביא מגרמניא, שאלתי אצלו אם נוכל להדפיס תהלים (שלנו) בפורמט כיס וכן תניא בפורמט נורמלי, אמר לי שיעשה עבורי מחיר מיוחד.

במילא הנני לשאול אם כדאי לחשוב ע"ז ובפרט בענין תהלים שאין כאן בנמצא (וג"כ ישנו שאלה בזה אם להדפיס את כל המכתבים שבקובץ מכתבים כיון שהרבה מהם כתובים באידיש ובכאן אין מי שיבין (אולי כבר ישנו מתורגמים ללשה"ק)) וכן בענין התניא.

כל אלה הענינים של הדפסה זה בא ע"פ היסוד של מוסד קה"ת סניף קסבלנקה ביום הבהיר י"א ניסן תשל"ב שהוא אחד מהע"א מוסדות שאז זכיתי לקבל ע"א ד', וכת"ר אמר לי אז שאי"ה עוד נדפיס את התניא.

יעזור השי"ת שנצליח למלאות רצון כ"ק אדמו"ר שליט"א."

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה ווילענסקי י"ד כסלו תש"פ ע' 48-49. אגרות-קודש חל"א ע' רכת):

מחק את התיבות "אצלו האם", וסימן בעיגול את התיבות "נוכל להדפיס תהלים (שלנו) בפורמט כיס וכן תניא בפורמט נורמלי"; וכתב:

באם כ"ז מותר ע"פ החוק במקומו נכון במאד

[וראה לקמן מענות קמג, קסז. ליקוט מענות קודש תשל"ז מענות רמ, רמא, רנח].

קמג

[ועש"ק בהעלותך, כ"ף סיון, תשל"ו]

מענה להשליח ר' יהודה ליב ראסקין על מכתבו (להמזכיר הרחמ"א חדקוב) בו שאלותיו בקשר להקדמת המו"ל לסי' התניא שער היחוד והאמונה בתרגום לערבית (מצילום כתי"ק – תשורה ווילענסקי י"ד כסלו תש"פ ע' 51-50. אגרות-קודש חל"א ע' רכת):

[1] במכתבו כתב: "אם לכתוב: ע"פ הוראת . . מליובאוויטש, או להתחיל רק הננו מו"ל . .".

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק את התיבות "האם לכתוב: ע"פ הוראת . . מליובאוויטש", וסימן בחץ את התיבות "להתחיל רק הננו מו"ל . .".

[2] במכתבו כתב: "אם כדאי לחתום שמי, או אפשר רק סניף קה"ת (או אפשר כיון שכתוב שם המתרגם . . בוסקילה (ובזה דברתי עם כת"ר כיון שהנ"ל רוצה שיכתבו שמו – שג"כ לא מבקש כסף עבור התירגום – יכולים לכתוב את שמו) שלא יטעה הקורא שהוא המו"ל בשביל זה כדאי לכתוב שם מאנ"ש)".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול קטע זה, וכתב:

כמו שנעשה בהעתקה הצרפתית וכו' מוסד, אבל בנדו"ד מתאים סניף קהת ולא מל"ח.

קמד

[ועש"ק בהעלותך, כ"ף סיון, תשל"ו]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח ע"ד פרסום "י"ב הפסוקים ומאמרי חז"ל" (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי בהם):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "מצו"ב פסטערס באנג' . . וכן . . באידית", וכתב:

כדאי לעשות גם בחוברת פורמט כיס (שיוכלו הת' לקחת אתם וכו') וכפשוט בצורה יפה ובצבעים וכו'.

[וראה לקמן מענות קנא, קנב, קנג].

קמה

[ועש"ק שלח, כ"ז סיון, תשל"ו]

מענה לר' יוסף וואלדמאן בקשר להפרש"י שיתבאר בעת התועדות ש"פ שלח (מצילום כתי"ק – "בית משיח" גליון 232 ע' 13. אגרות-קודש חל"א ע' רלג):

בל"נ כתרומת גורן כו' אבל חכמים נתנו כו' – הרי אין פרש"י ס' פס"ד ובפרט שמדייק חכמים (ולא פשוטו ש"מ)

קמו

[ועש"ק שלח, כ"ז סיון, תשל"ו]

מענה לר' יוסף וואלדמאן שכתב: "ביאור – עפ"י דרכו של כ"ק אדמו"ר שליט"א לא שמענו על פירוש רש"י ד"ה "האנשים האלה" (בהתוועדות שב"ק במדבר, שנה זו) שהוא לגמרי מיותר, והמפרשים נואלו לפרשו. דיברתי עם כמה, במשך השבועות שעברו בנתיים, ולא יכולנו לעמוד מעצמנו על בוריו מתוך שאר דברי כ"ק אד"ש בשיחת רש"י בשב"ק הנ"ל?" (מצילום כתי"ק – "בית משיח" גליון 279 ע' 20. אגרות-קודש חל"א ע' רלב-רלג):

[1] על התיבות "לא שמענו על פירוש רש"י" – על תיבת "פירוש", כתב:

(1) וב' תיבות ההוספות שבו

[2] סימן בעיגול את התיבות "האנשים האלה", וכתב:

– **מנה בהם הכתוב כו"כ מעלות, ומפרש רש"י ש(בעיקר) נוגע שהיו "נשיאים", ובכ"ז רק י"ב, למעוטי נשיא לוי (כי אהרן לא הי' בתור נשיא לוי)**

קמוז

[ועש"ק שלח, כ"ז סיון, תשל"ו]

מענה לר' שמואל הלוי הבר שכתב – בהמשך לזה שקיבל הסכמת כ"ק אדמו"ר שליט"א לנסיעתו לאה"ק – שקנה כרטיס טיסה בחברת "אל על" למוצש"ק שלח (תשורה הבר ח' שבט תשס"ח ע' 17. אגרות-קודש חל"א ע' רלג):

הרי"ז בקיץ ומוכרח הכנת המטוס כו"כ שעות לפני הטיסה עבור בני"י
וק"ל ע"כ ישאל רב ומורה הוראה

קמח

[לפני ש"פ שלח, כ"ח סיון, תשל"ו]

מענה לר' חיים הלוי בנימיני שביקש הסכמת כ"ק אדמו"ר שליט"א
לנסיעתו לחצרות קדשנו, בקשר לבוא בתו שרה בקשרי השידוכין עב"ג
הת' יוסף יצחק פייגלשטאק (סי' ישיבה של מעלה" ע' 337):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן את התיבות "מסכים לכך", וכתב:

נת' ות"ח על הבשו"ט

אזכיר עה"צ להנ"ל ויבש"ט.

קמט

[סיון, תשל"ו]

מענה לר' שלום דובער לויין ששאל האם כדאי להו"ל קונטרס הגהות על
גליונות שו"ע אדמו"ר הזקן הלכות פסח, שלאחר הבדיקה נתברר שהם
מהרב אליהו יוסף ריבלין מח"ס אהלי יוסף (קובץ "עבודת הקודש אצל
הרבי" ע' צא. אגרות-קודש חל"א ע' רלג):

כ"ק אדמו"ר שליט"א ענה שכדאי – וכתב:

**להוסיף: הוכחות להנ"ל. פאקסימיליע מא' העמודים. רשימת ספריו
שנדפסו (כולל הנדפס באה"ק בשנים האחרונות – טופס נמצא כאן).
אולי להשוות עם ההערות (האחרים) שכבר הו"ל.**

קנ

[ער"ח תמוז, תשל"ו]

מענה לשאלה בעניני שידוכים (סי' היכל מנחם" ח"ג ע' קסט):

השתדלות ידידים וגם שדכן טוב.

קנא

[תחלת תמוז, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו (אגרות-קודש חל"א ע' רלה) [בין השאר : (1) להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית בקשר לחוברת "י"ב פסוקים ומאמרי חז"ל" בפורמט כיס שהו"ל ("התקשרות" גליון שע ע' 15); (2) להשליח ר' זמרוני זעליג ציק בקשר לפרסומת ע"ד המבצעים (אגרות-קודש שם ע' רמז-רמח. וראה לקמן מענה קנז); (3) להשליח ר' משה יחיאל פעלער על מכתבו והמצורף (מהעתקה, באדיבות משפחת הנמען ש"י):

נת' ות"ח

ודבר בעתו –

בריש חודש הגאולה, דלא אותו "בלבד גאל הקב"ה כ"א גם את כל כו' איש ישראל".

אזכיר עה"צ.

קנב

[אדר"ח תמוז, תשל"ו]

מענה לר' דוד ראסקין שכתב – בקשר לחוברת "י"ב פסוקים ומאמרי חז"ל": "מוסג"פ פראופ מהי"ב ענינים במדת כיס מצבע אחד, ואי"ה כשיודפס יהי ב' צבעים, ועוד יהי ע"ז קאווער. כ"ז נקח מהפאסטער באיינגלית, ותיקון הלשון ע"י ר' דוד שלום שי פיפ שהוא מומחה על זה שיהי הלשון אינגלית מובן גם לקטנים, והוגה ע"י הרח"י שי קרינסקי. הוכן לדפוס ע"י עמפייר פרעסס. הצוירים נעשה ע"י ר' מיכאל שי מאצניק, וסודר אח"כ ע"י הר"ש שי דזעקבסאן, והתעסק בזה במסירות כדי להביא לפועל הת' שרגא פייוועל שי זלמנוב. דברתי עכשיו עם ר' רפאל שי גראסס ואמר שישתדל שיהי יפה עם ב' צבעים על ניר לבן והקאווער יהי נייר לבן יותר עבה, ודברנו לעשות כעת על 10,000 והצבעים יהי בלוי חזק עם פינק, ואמר שמחר ערב יהי מוכן לכריכה" (מצילום כתי"ק – סי "מאוצר המלך" ח"א ע' 370. "בית משיח" גליון 365 ע' 13; גליון 553 ע' 23):

(תורה חינוך צ"ל בכל שנה)

ולכן בהשער צ"ל

year) dedicated to (Torah education

ע' 13 בהציור ב' נערות

23 " meat (במקום bakery)

27 " 3 נערות

קנג

[בדר"ח תמוז, תשל"ו]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שכתבו – בקשר לחוברת "י"ב פסוקים ומאמרי חז"ל": "מוסג"פ מה שנדפס היום אחר התיקונים. וכן מוסג"פ דוגמא מהקאווער, ובהיות שבקשנו שיעשו כמה שאפשר יותר יפה, אמר ר' רפאל שי' גראסס שיעשו את הקאווער יותר יפה ועל זה הי' צריכים עוד הפעם הרבה זמן ולא יוכלו לדפוס היום ביחד, ואמר שאי"ה מחר ערב יהי' הכל מוכן לכריכה" (מצילום כתי"ק). המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד" וזכות הרבים תלוי' בהם):

[1] על התיבות: "מוסג"פ מה שנדפס היום אחר התיקונים", כתב:

נת' ות"ח

[2] על התיבות: "מחר ערב", כתב:

אור לג' תמוז

[3] בקשר לחוברת המצורפת, כתב:

סוף ע' 5 gave (במקום could give)

קנד

[ז' תמוז, תשל"ו]

מענה לר' ישעיה הכהן מטלין שכתב: "יואיל נא כ"ק אדמו"ר שליט"א להשיב אם צריך לקרות בס"ת של משיח בשבת י"ב תמוז חקת בלק, בשחרית שבעה קרואים במנחה פי' פנחס" (מצילום כתי"ק – תשורה לאזאר ט"ו מני"א תשי"פ ע' 37):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את מה שכתב "לקרות" . . פ' פנחס",
וכתב:

[לקרות בס"ת של משיח בשבת י"ב תמוז חקת בלק, בשחרית שבעה
קרואים] **ומפטיר** [במנחה פ' פנחס]

קנה

[ח' תמוז, תשל"ו]

מענה לר' יעקב אשר ווייספיש על מכתבו בו שאל כו"כ שאלות בפרש"י
(בשלח טו, כה) ד"ה שם שם לו חק ומשפט –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' רמה.

קנו

[ט' תמוז, תשל"ו]

מענה ל"ועד נחלת הר חב"ד" ששאלו: (א) ע"ד בית הכנסת החדש; (ב)
ע"ד בנין הישיבה שע"י ארגון "חמ"ה" בחצר בית הספר לבנות; (ג) ע"ד
הפעלת פנימי –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' רמה-רמו.

קנז

[ועש"ק חוקת-בלק, י"א תמוז, תשל"ו]

מענה להשליח ר' זמרוני זעליג ציק בקשר לפרסומת ע"ד המבצעים (ס'
"היכל מנחם" ח"א ע' קמא. אגרות-קודש חל"א ע' רמז-רמח):

אזכיר עה"צ וכן המכ' - פ"נ המצו"ב.

ע"ד החולצה – בכלל כהחלטת הנהלת צאגו"ח בזה.

**בכל אופן – בכל כיו"ב (1) מבצע מזוזה צ"ל כתוב לפני דצדקה, (2) בין ב'
הנרות – כדאי שיהי' נר א' קטן.**

**אין לכתוב גם במכתבים הל' מבצעים לשמירה (כיון שעיקרם – קיום
מצוות השם) מבצעי שמירה הגנה והצלה.**

וצירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לעיל מענה קנא).

קנח

[לאחר ש"פ חוקת-בלק, י"ב תמוז, תשל"ז]

מענה להמניחים על שאלותיהם בהמדובר בהתועדות ש"פ חו"ב (מצילום כתי"ק – תשורה פלדמן כ"ח אדר תשס"ט ע' 18-19):

[1] במכתבם כתבו:

"בפרקי אבות (פ"ה מ"ה) נתבאר מדוע נאמר רק "ולא הזיק נחש ועקרב בירושלים" ולא שאר חיות – כי בנוגע לשאר החיות אפשר להזהר שלא יזיקו, וע"כ לא צ"ל ע"ז נס, וע"ד הכל בידי שמים חוץ מצינים פחים (כתובות ל, א), כי אפשר להזהר מזה, משא"כ נחש ועקרב הנמצאים באדמה.

ולכסות את האדמה ברצפה וכו' א"א, כי: א) בביהמ"ק הי' אמה על אמה עפר מגולה בשביל סוטה, ב) בשעת העבודה אסור להיות דבר החוצץ בין רגלי הכהנים לרצפה (זבחים כד, א), וא"כ הלכו על האדמה, וע"כ הי' צ"ל הנס שלא הזיק נחש ועקרב.

וזה פעל גם בנוגע לכל ירושלים שלא הזיק נחש ועקרב, כי גם בנוגע לכל ירושלים לא היו מכסים רצפת הבתים באבנים, מאחר שאסור להשתחוות על רצפת אבנים, כמ"ש (בהר כו, א) "ואבן משכית לא תתנו בארצכם גו".

ולא תפסנו:

א) במשנה (סוטה טו, ב): "ומקום הי' שם אמה על אמה וטבלא של שיש וטבעת היתה קבועה בה", וא"כ אמה על אמה זו היתה מכוסה בטבלא של שיש?

ב) ברש"י שם: "ולהגביהה מבין הרצפה שהיא כולה באבני שיש", ועד"ז בפרש"י (שבת יט, סע"ב): "שהכהנים מתחממין שם במדורת אש הנסקת תמיד מפני שמהלכים יחפים על רצפת שיש בעזרה", ועד"ז ברמב"ם (הל' ביהב"ח פ"א ה"י): "ומרצפין את כל העזרה באבנים יקרות", וא"כ היתה כל הרצפה מכוסה באבני שיש".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

א) על מה שכתבו: "וזה פעל גם בנוגע לכל ירושלים שלא הזיק נחש ועקרב, כי גם בנוגע לכל ירושלים לא היו מכסים רצפת הבתים באבנים" – מחק את התיבות "גם ב", וכתב:

[כי נוגע] **ביתר** [לכל ירושלים] – **שקרוב לומר** ש[לא היו מכסים רצפת הבתים באבנים]

(ב) על מה שכתבו (מלשון המשנה): "ומקום הי' שם אמה על אמה וטבלא של שיש וטבעת היתה קבועה בה", כתב:

כו' ונוטל עפר כו'

(ג) על מה שכתבו (מלשון הרמב"ם): "ומרצפין את כל העזרה באבנים יקרות" – סימן שני קווים תחת תיבת "העזרה"; וכתב:

כו' ההיכל כו' אטום כו' (שם פ"ד)

(ד) על מה שכתבו: "וא"כ היתה כל הרצפה מכוסה באבני שיש", כתב:

– **צ"ע בהיכל – ובבנין שלמה – בארזים מצופים זהב. ואכ"מ.**

(ה) על כללות השאלה (הב'), כתב:

ערבוב כו"כ ענינים (כי נדבר הנקודות): בנגלה – בבהמ"ק הי' צ"ל עפר: דסוטה (אף שהי' מכוסה בטבלא, ה"ה **צריך לפותחה ומעולם לא הי' נחו"ע – שיזיק – תחתה**), דשתין (חלולין **עד התהום**), אבן שתי' **שבקדה"ק** (דמונח על עפר – כנראה במוחש) – **ועליו ארון מונח (רמב"ם, ובכ"מ)**, מערות ומחילין שהי' **צ"ל תחתיו מפני הטומאה.**

ומדלא **נתפרש** להיפך י"ל דהאוטם (ו' **אמות דהיכל**) הי' עפר (וכהל' במפרשים – עפרורית).

ולא עוד אלא דעיקר הקדושה (דהרצפה) הי' דוקא **בהעפר**, שזהו הענין **דאבן שנעקרה חוצצת** (לעפר שהוא) תחתה. **וכדמוכרח מהסוגיא שם דדוד קידש הרצפה – שדה שחרשו אותה – וזוהי קדושת הרצפה דשלמה (אלא ש(האבן) המחובר לקרקע – קרקע).**

והנה **אא"פ** שבמשך כל הזמן לא נעקרה אבן **כו"כ** פעמים ובכ"ז לא הזיק.

בפנימיות הענינים: במשכן הי' קרקע ומקדש אקרי משכן – ומתאים להא **דדוד קידש עפר**

[2] במכתבם כתבו:

"בפרש"י עדיין לא נתבאר מ"ש "וזהו ובגויים לא יתחשב"י".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

[וזהו ובגויים לא יתחשב"י], **כי לפי' הא' כ"ז מיותר דבכלל מאתים (בדד ישכון) מנה.**

קנט

[י"ד תמוז, תשל"ו]

מענה לאחת שכתבה עבור אשה המבקשת עצת כ"ק אדמו"ר שליט"א בדבר שידוכין לבתה המסרבת להפגש לשם שידוך, ורוצה לראות "אידישע נחת" מבתה ("התקשרות" גליון איתכה ע' 11):

גם ע"י שדכן בעל מרץ

אזכיר עה"צ

קס

[ט"ו תמוז, תשל"ו]

מענה לר' יוסף הלוי וויינברג שכתב: (א) ע"ד נסיעתו לברזיל לכשבוע, ומשם לדרום אפריקא; (ב) שבדרום אפריקא מודאגים מהחטיפה וההצלה באנטבה, ובדעתו לחזקם ע"פ דברי כ"ק אדמו"ר שליט"א (בהתועדות י"ג תמוז) ע"ד חיזוק הבטחון ע"י חיזוק בתומ"צ –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' רנד.

קסא

[בין המצרים, תשל"ו]

מענה לא' שכתב שפוטר מעבודתו בבתי הספר של קהילתו שלא בצדק, ומבקש הדרכה: (א) אם לתבוע את מנהל בית הספר והמוסד לערכאות, כדי שישלמו את שכרו לשנה זו; (ב) אם לנסות בינתיים מקצוע אחר מלבד ההוראה והחינוך; (ג) באם כן, האם לנסות במסחר –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' רסא.

קסב

[ער"ח מנ"א, תשל"ו]

מענה להרב מרדכי מענטליק ששאל ע"ד המסכת אותה ילמדו בישיבות תו"ת ברחבי תבל בשנת הלימודים הבע"ל, וציין ע"ד חילוקי הדעות בזה בין ההנהלות –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' רסב.

קסג

[לאחר ש"פ דברים, ד' מנ"א, תשל"ו]

מענה להמזכיר הרי"ל גראנער על שאלתו בהמדובר בהתועדות ש"פ דברים: "הוקשה בדברי הרמב"ם שמזה שכותב במק"א שבעה שערים היו בעזרה ואח"כ כותב על חמשה שערים של העזרה שמרו הלויים, דלכאורה זוהי סתירה בדבר שבמציאות וזה אי אפשר. ונתבאר שהמחלוקת בין התנאים לכמה הי' דין של שער וכו'. אבל הרמב"ם (בפ"ח) לאחר שכותב על חמשה שערים שמרו הלויים ממשך "שהר הכהנים שמרו" – על שאר ב' השערים, ועפ"ז מלכתחילה אין סתירה בלשון הרמב"ם" (מצילום כתי"ק – תשורה פלדמן י"ז סיון תשע"א ע' 12):

על מה שכתב: "אבל הרמב"ם כו" – כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול תיבת "הרמב"ם", וכתב:

ה"ז פי' הגמרא (ופיה"מ – לדעת חכמים שהוזכרו בהתועדות). ולא שייד כלל [זוהי סתירה בדבר שבמציאות]

קסד

[לאחר ש"פ דברים, ד' מנ"א, תשל"ו]

מענה להמניחים על שאלותיהם בהתועדות ש"פ דברים:

"נתבאר במשנה דמדות (פ"א מ"ד) דשבעה שערים היו בעזרה, דלכאוי הוא בסתירה למשנה א' שם "חמשה על תמשה שערי העזרה", וכקושית הגמ' (תמיד כז, א). ובפיהמ"ש להרמב"ם (משנה א') מפרש ד"מה שאמר כאן חמשה שערי העזרה הוא לדעת ת"ק כו" (כתי' דרבא בתמיד שם).

והיינו דאף שממשיך "ולדעת החכמים הי' המשמר על הי' שערים מן הז"י" (כתי דאביי שם), מ"מ, המשנה (דחמשה שערים) היא לדעת התי"ק.

ועפ"ז קשה ברמב"ם הל' ביהב"ח, שבפ"ה ה"ד כתב דז' שערים היו בעזרה (כדעת חכמים), ובפ"ח ה"ח מעתיק לשון המשנה (דקאי לדעת תי"ק כנ"ל) "על חמשה שערי העזרה"?

האם נרשם נכון – שהרי מפורש בפ"ח שם "שהרי הכהנים שומרים על שער המוקד ועל שער הניצוץ"?

(בהר המורי' פ"ח שם כתב דביד אזיל לתי' דאביי, וחזר בו ממ"ש בפיהמ"ש).

וגם: איך מתורצת קושיא הנ"ל ע"פ הביאור בהשיחה (ע"ד מ"ש בתוס' כתובות קו, א ד"ה שבעה?) שהמחלוקת היא לא במציאנות, כ"א כמה מהפתחים הי' להם דן שער?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה פלדמן י"ז סיון תשע"א ע' 13):

[1] על מה שכתבו: "ובפ"ח ה"ח מעתיק לשון המשנה" – סימן שני קוויים תחת תיבת "לשון".

[2] על מה שכתבו: "האם נרשם נכון – שהרי מפורש כו"י – מחק את התיבות: "האם", "שהרי"; סימן בחץ את התיבות "נרשם נכון", וכתב:

[נרשם נכון] – **ואם משום דמפרש** [בפ"ח שם "שהרי הכהנים שומרים על שער המוקד ועל שער הניצוץ"] **הולל"פ כן גם בפיהמ"ש, ולא לאפושי מחלוקת (ובנדו"ד – לחדשה)**

[3] על מה שכתבו: "וגם: איך מתורצת קושיא הנ"ל כו"י, כתב:

[מתורצת קושיא הנ"ל] **בהש"ס ופיה"מ** [ע"פ הביאור בהשיחה . . שהמחלוקת היא לא במציאנות, כ"א כמה מהפתחים הי' להם דן שער] **ובמילא צריך שמירה,**

ועד"ז ברמב"ם דבפ"ח מדבר בדין שמירה משא"כ [שבפ"ה ה"ד] **דמדבר בפרטי הבנין, ובנוגע לשערים וגובה כו' ובזה כל הז' שווין**

עפכהנ"ל – יובן שינוי הרמב"ם בהל' ביהב"ח פ"ח ה"ח מלשון המשנה רפ"א ב"ת הניצוץ כו' המוקד (וכביה"ב פ"ח ה"ה), לשער המוקד כו' הניצוץ (כשם מ"ד). ולכן לא פי' בפיהמ"ש כנ"ל – שהרי כתוב ב"ת.

ועצ"ע המשנה פ"א מ"ה "והלויים מלמטון" דלא כפיה"מ (מ"א) ודלא כביהב"ח (ה"ח) ודלא . . כאביי!

ועוד להאריך בכ"ז –

וכנראה לא שמו לב לכ"ז!

קסה

[לאחר שי"פ דברים, ד' מני"א, תשל"ו]

מענה להמניחים על שאלותיהם בהמדובר בהתועדות שי"פ דברים:

"בשיחת שבת חזון נתבאר דמה שהרמב"ם מביא בריש הל' ביהב"ח ע"ד משכן שילה נוב וגבעון, הוא כי עפ"י מ"ש הרמב"ם (ריש הל' מלכים) "שלוש מצות נצטוו ישראל בשעת כניסתן לארץ, למנות להם מלך . . ולהכרית זרעו של עמלק . . ולבנות בית הבחירה שנאמר לשכנו תדרשו ובאת שמה", מובן שתיכף לאחר מינוי מלך ומחיית זרע עמלק, חל החיוב דבנין ביהמ"ק, וע"כ ס"ל דלכולם דין מקדש:

החל מהמשכן (שגם בו הי' ע"ד ג' מצוות הנ"ל: מינוי מלך – שהרי משה הי' מלך (הל' ביהב"ח פ"ו הי"א), מלחמת עמלק (מחי' בחלקה, באופן שכבר ישנה מנוחה, ע"ד שהי' במקדש ראשון שלא נמחה זרע עמלק לגמרי), ולכן הי' חיוב דבנין מקדש, שהוא המשכן שנקרא "מקדש המדברי", וכן שילה (כי גם שם הי' סדר זה: מינוי מלך – שהרי יהושע הי' מלך (הל' מלכים פ"א הי"ג), וגם הי' מצב של מנוחה, לאחר שכבשו וחלקו, ולכן יש למשכן שילה גדר של מקדש (ולכן מביא הרמב"ם (שם) הפסוק "לשכנו תדרשו" הקאי על משכן שילה)), וכן מקדש נוב וגבעון.

והנפק"מ לפועל מזה היא (שלכן מביא זאת הרמב"ם), בדין איסור עשיית בית תבנית היכל (הל' ביהב"ח פ"ז הי"י) – דאם יש גם להם דין היכל, אסור לעשות גם כתבניתם.

ולא תפסנו:

(א) לפי הסבר הנ"ל דדין בניית המקדש הוא רק לאחר שיש מנוחה (אחר מלחמת עמלק, כיבוש ז' עממין), אי"מ מדוע מביא הרמב"ם גם משכן הגלגל שהי' בשעה שכבשו וחלקו?

(ב) עדיין לא נתבאר מדוע מביא הרמב"ם מנין השנים של כאו"א"י?

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה פלדמן י"ז סיון תשע"א ע' 17. קונטרס שי"ל עיי "פרוייקט לקוטי שיחות" ש"פ תרומה תשפ"ב):

[1] בקיצור תוכן השיחה – תיקן כדלהלן:

(א) על התיבות: "חל החיוב דבנין ביהמ"ק", כתב:

לתמיד

(ב) על התיבות: "ועייכ ס"ל דלכולם דין מקדש", כתב:

מתחיל בועשו לי מקדש – שמביאו לפני קרא דלשכנו (בהל' ביהב"ח שלפני [הלי מלכים]) – **מקדש המדבר**. ואופן ביהמ"ק – תלוי באופן דיניח ה"א לכם (יניח דעמלק **במדבר** ולפי שעה – ממסע למסע – מקדש דמדבר; יניח **באה"ק** (לאחר שחלקו לכאו"א) – **בית** (ולא אוהל) וכו'.

(ג) על התיבות: "מוחי בחלקה" – סימן קו תחת תיבת "בחלקה", וכתב:

כאמרו – ושים באזני יהושע

(ד) על התיבות: "ע"ד שהי במקדש ראשון שלא נמחה זרע עמלק לגמרי" – מחק את התיבות: "ע"ד שהי", "ש(לא)", "לגמרי"; וכתב:

וכנאמר ויחלוש גו' – וגם [במקדש ראשון לא נמחה זרע עמלק] **ראה ש"א כז שם למד ועוד**

(ה) על התיבות: "וגם הי מצב של מנוחה כו" – מחק תיבת "וגם", וכתב:

ו[הי מצב של מנוחה] **יותר** – **באה"ק** [לאחר שכבשו **וחלקו**, ולכן יש למשכן שילה גדר של] **בית** – [מקדש (ולכן מביא הרמב"ם (שם) הפסוק "לשכנו תדרשו" הקאי על משכן שילה)], וכן **מקדש** נוב וגבעון]

(ו) על התיבות: "והנפק"מ לפועל מזה היא (שלכן מביא זאת הרמב"ם), בדין איסור עשיית בית תבנית היכל" – מחק את התיבות: "שלכן מביא זאת הרמב"ם", וכתב:

[והנפק"מ לפועל מזה] **גם עתה** [היא בדין איסור עשיית בית תבנית היכל]

[2] על השאלה הראשונה, כתב:

[משכן הגלגל שהי בשעה] **קודם** [שכבשו וחלקו] **אף ש"באתם" – עדיין נמשך אופן החיוב ד"לפי שעה" דמדבר** (שלא נתייטבו עדיין), אבל חיוב זה **ישנו**

[3] על השאלה השני, כתב:

להמתיק דהחיוב "לפי שעה" תלוי בהחני' "לפי שעה" – במדבר רק ממסע למסע (במדבר קודם שילה – רק יד שנה דכיבוש וחלוקה – היפך מנוחה ואריכות זמן, משא"כ כו')

ע"פ הכלל דילמוד סתום מן המפורש – י"ל לכאורה דמקדש דנוב וגבעון הוא כהקודמו – דשילה, וחזר בו ממש"כ בפיה"מ זבחים יד, ז

ובכ"ז לא נקרא מנוחה כי הי' ביחד רק נ"ז שנה. וי"ל דהי' שינוי גם במקדש, וכבפיהמ"ש, ולא חזר בו.

אלא שאין דרך הרמב"ם להביא חידוש וכיו"ב, וגם אין מוסיף [והנפק"מ לפועל מזה גם עתה היא כו'] ובמילא אין נפק"מ –

אלא שלע"ע לא מצאתי שקו"ט עד"ז בס'. וראה תפא"י בזבחים ולברר בס' הר המורי' על הרמב"ם

קסו

[ז' מני"א, תשל"ו]

מענה לר' נפתלי צבי גוטליב שכתב – בקשר לספר "תולדות לוי יצחק" שבעריכתו: "באם אפשרי הדבר הי' אולי רצוי להדפיס את הספר כאן בארה"ק בכפר חב"ד, מאחר שהעימוד יהי' קצת קשה בגלל התמונות או פקסימיליות וכדו' שיובאו בתוך הספר" –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' רעא.

קסז

[ועש"ק ואתחנן, יו"ד מני"א, תשל"ו]

מענה להשלוח ר' יהודה ליב ראסקין על מכתבו (להמזכיר הרחמ"א חדקוב) בקשר לס' התניא שער היחוד והאמונה בתרגום לערבית, בו כתב: "המתרגם תירגם ג"כ מצרפתית את המכתב (ההקדמה) של כ"ק אדמו"ר שליט"א שכתוב שם המעלה של התירגום בצרפתית (וכנראה שתירגום הצרפתי לקח את המכתב איך שכתוב באנגלית), במילא כאן כתבנו במקום צרפתית (אנגלית) השפה הערבית, במילא השאלה היא אם

יש לנו רשות לכתוב במכתב השפה הערבית במקום צרפתית או אנגלית וכו" (מצילום כתי"ק – תשורה ווילענסקי י"ד כסלו תש"פ ע' 53-52. אגרות-קודש חל"א ע' רכח):

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "אם", וסימן בחץ ובקו את התיבות "יש לנו רשות לכתוב במכתב השפה הערבית"; וכתב:

אבל לא יכתבו התאריך (כמו שלא נכתב בהצרפתית)

קסח

[י"ב מנ"א, תשל"ו]

מענה להשליח ר' ישראל צבי גליצנשטיין שהכניס חוברת "י"ב פסוקים ומאמרי חז"ל" שהו"ל (ס' "היכל מנחם" ח"א ע' קב. אגרות-קודש חל"א ע' רעא-ערב):

נת' ות"ח ת"ח.

כשיודפס מחדש להוסיף במקום המתאים שצ"ל שמירה כדוש על החוברת כיון שיש בה כו'.

אזכיר עה"צ ויבש"ט.

קסט

[ט"ו מנ"א, תשל"ו]

מענה להרב מאיר צבי גרוזמן בקשר להצעה להתמנות למנהל רוחני בישיבת תו"ת בכפר חב"ד (תשורה טשעזני כ"ח סיון תשע"ז ע' 9. תשורה זלמנוב כ"א אלול תשע"ז ע' 49):

א – הסכמה וברכה.

ב – אזכיר עה"צ.

קע

[כ"ף מנ"א, תשל"ו]

מענה לר' אפרים וואלף על מכתבו (להמזכיר הרחמ"א חדקוב), בו כתב:

"אתמול התקשר אלי מר יעקב שני מקיבוץ שעלבים בענין 20 בנות ששולחים לעיר לוד מטעם שרות לאומי לתת שעורי עזר לתלמידים במקום, ובתור המשך לימודים במכללה בירושלים מקבלים בנות אלו בשעות אחה"צ שיעורים בלימודים שונים, והנ"ל ביקש שילמדו אתם ע"י אנ"ש שיעור בחסידות.

אני ראיתי שאלה זו כפוליטית, לא אספתי הג' אנשים לדון עד"ז אבל שאלתי חו"ד ר"ש חפר בטלפון, ואמר לי שאינו רואה בזה כל פסול כי מאי נפק"מ אם קוראים לנו מקיבוץ שומר הצעיר ללמוד חסידות ואז נענים להזמנה ומדוע כאן לא, מצד עצם הענין של לימוד חסידות.

ר"ש מיינדנצ'יק אמר לי שלדעתו הגם שבאמת מארחים בכפר חב"ד חיילות וכו' ומדברים אתם בעניני נש"ק וכו', אבל בפרט זה באם מצד חב"ד ימסרו באופן רשמי שיעורים לבנות המשרתות בשרות לאומי הדבר יתקבל כעין תוקף וגושפנקא מצד חב"ד לזה, ולכן סבור רש"מ שאולי כדאי שא' באופן פרטי יקבל ע"ע ללמוד אתם חסידות ושלא יהי' באופן רשמי משם חב"ד.

הנ"ל רוצים לקיים את השיעור בחסידות בבנין הספרי' בלוד, ונבקש באם נוכל לקבל חו"ד כת"ר באיזה אופן להתייחס לענין זה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – ס' ימי תמימים" ח"ז ע' 122, 105-104):

סימן בעיגול את התיבות: "בתור המשך לימודים במכללה בירושלים"; סימן בחץ ובעיגול את התיבות: "באם מצד חב"ד ימסרו באופן רשמי שיעורים לבנות המשרתות בשרות לאומי הדבר יתקבל כעין תוקף וגושפנקא מצד חב"ד לזה"; וסימן בחץ ובעיגול את התיבות: "כדאי שא' באופן פרטי יקבל ע"ע ללמוד אתם חסידות".

קעא

[כ"א מנ"א, תשל"ו]

מענה להתי ליפא שמואל ברענאן שכתב ע"ד נסיעתו לאנגליא, ושאל האם לבקר את אנשי חיל האוויר האמריקאי באנגליא (יומן הנמען שי):

כדאי וכפשוט**קעב**

[כ"ב מנ"א, תשל"ו]

מענה בקשר ליציאה מאה"ק (אגרות-קודש חל"א עי עדר. סי" שלחן מנחם" ח"ז ע' קמז):

ידועה דעתי בכלל – ע"פ הרמב"ם, שאין כדאית יציאה מאה"ק.

באם לדעתם יש טעמים מיוחדים בנדו"ד – ישאלו רב מורה הוראה.

קעג

[לאחר ש"פ ראה, כ"ה מנ"א, תשל"ו]

"צעטלי" בכת"י"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א להמניחים בקשר להמדובר בהתועדות ש"פ ראה (מצילום כתי"ק – "בית משיח" גליון 236 ע' 6):

תוספת ביאור להנדבר (בהתועדות . . .) דמש"כ בזח"א (קפא, א) דהנולד בזמן פגימו דסיהרא גופו פגום, דלכאורה הרי נמצאו כו"כ דאינם כן, י"ל (ע"פ משנ"ת באגה"ת פ"ו) דזהו בזמן שהיו ישראל במדרי' עליונה משא"כ בזמן הגלות וכו' – הוא ע"פ הרמ"ז (הוזכר בסהמ"צ להצ"צ מצות איסור עבודת בע"מ) דכתב "בימי הרעה כו' באותו זמן" מבלי הוספת ביאור בזה – דמשמע שזהו כפשוטו,

משא"כ לפי הצ"צ (שם) ד"י"ל (הכוונה) זמן לידתם למעלה",

אלא שאז צריך לבאר: כיון שהפגם בחיצוני למה אינו נפגם כשחיצוניות לידתו (היינו בפועל) היא בפגימו דסיהרא

קעד

[כ"ז מנ"א, תשל"ו]

מענה לאחת שכתבה ע"ד מכאובי ודאגותי –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' ערה.

קעה

[שלהי מנ"א, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר : (1) לר' שלום מענדל קלמנסון על מכתבו (ס' "פעילות חוצה גבולות" ח"ב ע' 261. וראה לקמן מענה קעז); (2) להרב שמואל פסח באגאמילסקי שהכניס את תוכן נאומו בפני נשי חב"ד בנאות דשא בנושא התעסקות נשים במבצעים (קובץ הערות התמימים ואנ"ש אשען פארקוויי חג הסוכות תשמ"ב (גליון יד ע' ה))]:

נת' ות"ח. ודבר בעתו – ימי ההכנה לחודש אלול הוא חודש הרחמים. אשר המלך בשדה ומקבל בס"פ יפות כו'.

אזכיר עה"צ.

קעו

[אדר"ח אלול, תשל"ו]

מענה לאי שכתב ע"ד קביעת 45 מזוזות בדירה של מכיריו, ויש שלו שתי אפשרויות כיצד לשלם על זה: (א) לממש לצורך זה אגרת-חוב הנמצא ברשותם, שבאופן זה יוכלו לקנות את כל 45 המזוזות בבת אחת; (ב) להשתמש לצורך זה בכספי מעשר שלהם, אלא שבאופן זה יקח להם עכ"פ 8 חודשים עד שיצליחו לקנות את כל 45 המזוזות –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' ערה.

קעז

[גי אלול, תשל"ו]

מענה לר' שלום מענדל קלמנסון בקשר להצעה אשר חתנו ר' מנחם מענדל דייטש יתמנה למנהל הגשמי של בית הספר "שניאור" באובעררוויליע צרפת (ס' "פעילות חוצה גבולות" ח"ב ע' 261, 419-420):

המענה לו ולחתנו – בכלל ההצעה נכונה בפרט – תלוי בהתנאים ופרטים. ובאם יהי' ספק, להתייעץ בידידים מבינים. אזכיר עה"צ.

וצירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לעיל מענה קעה).

קעח

[ה' אלול, תשל"ו]

מענה להמזכיר הרי"ל גראנער שכתב: "הסדר היום יום ג' בקשר לביאתן של החונות דמחנה אמונה: א) תבואנה בשעה 330, לערך. – קרוב לדי' מאות כ"י. ב) יכנסו לבית הכנסת הגדול, שם מסדרים מחיצה. ג) לאחר שתהיינה על מקומותיהן – יתפללו מנחה עם מנין מצומצם. ד) אחרי מנחה, יורידו המחיצה, והרב אברהם שיי' סטאן ידבר (ילמוד) הלכה לפניו. ה) אח"כ ימסור כ"ק אדמו"ר שליט"א חבילת המטבעות למדריכה הראשית והיא תמסור חבילות קטנות לכל מדריכה בעד הקבוצה שלה. ו) כן יחלקו מכו' כ"ק אדמו"ר שליט"א דראש חודש אלול לנשי ובנות ישראל" (מצילום כתי"ק – ס' "המזכיר" ח"א ע' 382-383):

[1] על התיבות: "והרב אברהם שיי' סטאן ידבר (ילמוד) הלכה לפניו", כתב:

ביהב"ח פ"א הי"ב

[2] על התיבות: "והיא תמסור חבילות קטנות לכל מדריכה בעד הקבוצה שלה", כתב:

שתקבלה – בישבן במקומה (למנוע טומעל)

[3] על כללות המכתב, כתב:

לסיים בהכרזה – שיתראו עוה"פ במסיבות דהתעוררות לירש ותומצ וכו'

ושהמלך בשדה וכו'

קעט

[ח"י אלול, תשל"ו]

מענה להתי' יוסף יצחק לברטוב שכתב ע"ד מצב בריאותו, וסיים שמבקש: "ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א על רפוי"ש ועצתו הקדושה" (תשורה לברטוב כ"ג שבט תשע"ט ע' 13):

התמדה בחיות. אעה"צ.

קפ

[ח"י אלול, תשל"ו]

מענה לר' יוסף דוב חזקלביץ (תשורה כצמאן ח' מרחשון תשפ"ב ע' 12):

[1] במכתבו כתב: "בזה הנני להודיע אשר ע"פ הצעתו של הפרופ' ר' ירמיה בראנובר התחלתי לעבוד על תרגום החומש לרוסית עם פירוש מקביל. את העלים הראשונים ששלחתי אל המערכת נתקבלו בכי טוב והם נשאו שבעי רצון מזה (וכפי הנראה מהעתקת מכתבו אלי המצוי"ב)".

על התיבות "תרגום חומש לרוסית עם פירוש מקביל", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ההשווה זה עם העתקת הרב טייץ שי' שיצאה לפני חדשים אחדים ושלחם לרוסיה (1)

[2] במכתבו כתב: "כאן מצורף ג"כ קצת מהתרגום והפירוש (שעדיין לא הוגהו). המספרים המסומנים בהפירוש הם מראי מקום מהיכן לוקח הפירוש, ויבואו אחרי כן. והנני מבקש חו"ד כ"ק אד"ש בכ"ז והערותיו וברכת כ"ק להצלחה בכהנ"ל".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אין הזמ"ג כלל. ואין זה עניני, כפשוט. ובפרט שכו"כ העתקות כבר נדפסו – ואפשר לתקנם או לשנותם – ולמה להעתיק מחדש הנ"ל?! (2)

[3] במכתבו כתב: "עוד, נתעוררה שאלה אצלנו איך לתרגם את השמות ה' ואלקים. אני השארתי זה כמו בהתרגומים הישנים: ה' – Г-сподь, ואלקים – Б-г. ונמוקי הוא שהשמות הללו ברוסית הם מיוחדים אליו ית' ויותר נכון הוא לתרגם כן שם העצם. אבל המערכת הציעו לתרגם שם הוי' – Всеышнй, כמו שהם עושים בתרגום

הסידור וקשו"ע. והרי אין זה אלא שם התואר ברוסית, וא"כ – איך אפשר לכתוב אותו במקום שם העצם – שם הוי"ו? ובסוף החלטנו לפנות אל כ"ק אד"ש מכיון שהיא שאלה כללית, ובאם אפשר בבקשה להבהיר לנו א"ז. מצו"ב ג"כ מכתב בראנובר עם תוכן שאלתו".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(א) סימן בעיגול תיבת "Г-сподь", וכתב :

הרי פי' אֲדוֹן, שם אד' (3)

(ב) סימן בעיגול תיבת "וואלקים", וכתב :

פי' בשו"ע בעל הכחות וצ"ל העתקה עד"ז? Всемогущий
(4) Всесильный

(ג) סימן בעיגול תיבת "Б-г", וכתב :

אין לזה פי' דכח וכיו"ב ולכן שייך יותר להוי' (5)

(ד) סימן בעיגול את התיבות "אליו ית'", וכתב :

הרי אומרים Господин לכאו"א! (6)

[4] על כללות המכתב, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א :

אזכיר עה"צ

להחזיר המצו"ב (7)

קפא

[כ"ף אלול, תשל"ו]

מענה להשליח ר' ארי' ליב קפלן שכתב : (א) ע"ד המשך הבניי של הבית חב"ד, והתחלת בניית בית הכנסת והמקוה ; (ב) ע"ד מועמדות איש מסויים לעבוד באסיפת כספים –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' שה-ש.ו.

קפב

[מוצש"ק נצו"י, כ"ג אלול, תשל"ו]

מענה לא' התמימים מתלמידי ישיבת "תפארת בחורים" מאריסטאון שהכניס את המכתב-עת "נפש" – בעניני יהדות בשפה האנגלית – גליון ראשון שי"ל לקראת תשרי (מצילום כתי"ק – סי' "מבית המלכות" ח"א ע' 259. אגרות-קודש חל"א ע' שז-שח):

(1) בטח הוגה זה (ובפרט – התוכן) ע"י עוד מומחים בכיו"ב (והנהלת ישיבתם – כיון ששמה הוזכר כמה פעמים ובמילא נושאה באחריות). וק"ל. ועפמש"נ ותשועה ברוב יועץ.

(2) בכלל טוב ונכון וכו', בכ"ז, כיון שנועד לרבים כדאי שיוגה עוה"פ – לברר היש צורך לצרף עלון "לוח התיקון" וכיו"ב.

ובכל אופן להדפיס (בחותם של גומי וכיו"ב) בראש כל טופס

ב"ה

בע' 11 – שישמרו על קדושת הע' כיון שבו פסוקים וכו'.

מכאן ולהבא – מוכרחת הגהת משפיע דדא"ח, התדברות עם שאר המתעסקים בכיו"ב, בכדי למנוע כפילות וכו'.

אזכיר עה"צ.

קפג

[אלול, תשל"ו]

מענה כללי-פרטי דימים אלו (אגרות-קודש חל"א ע' רצא) [בין השאר: (1) להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" בואנוס איירס ארגנטינא על מכתבם בצירוף חוברות שהו"ל (תשורה עמאר ט"ו סיון תשנ"ח ע' 18); (2) להנהלת מחנה קייץ "גן ישראל" מאנטרעאל על הדו"ח והמצורף (תשורה מאצקין ט"ו בשבט תשע"ד ע' 13); (3) להשליח ר' אברהם אלטיין על דו"ח מחדשי הקייץ והמצו"ב (מהעתקה, באדיבות משפחת הנמען שי'); (4) להשליח הרב משה יחיאל פעלער על דו"ח (מהעתקה, באדיבות משפחת הנמען שי')]:

נת' ות"ח.

ודבר בעתו –

בימים שהמלך בשדה ומקבל את כולם

בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם.

אזכיר עה"צ

קפד

[אלול, תשל"ו (1)]

מענה להשליח ר' ישראל צבי גליצנשטיין שכתב שראש העיר אילת הזמין אותה ללשכתו ואמר לו שהיות והטלויזי עושים תכנית מיוחדת על אילת, הוא רוצה שיעשו ראיון על פעילות חב"ד, והוא עצמו יספר על כ"ק אדמו"ר שליט"א ועל פעילות חב"ד (אגרות-קודש חל"א ע' שלה. סי' "מקדש מלך" ח"ב ע' 296. סי' "שליחות כהלכתה" ע' 619):

כמענתי (בכיו"ב) מכמה פעמים –

שאין ליחיד לדון יחידי בענין השייך לרבים ושאל דעת עסקני אנ"ש ורבניהם שבארה"ק.

קפה

[אלול, תשל"ו (2)]

מענה להשליח ר' ישראל צבי גליצנשטיין שכתב – בהמשך להמענה שקיבל – ששאל דעת הרב שלמה יוסף זון, והוא אמר שכדאי להתראיין לתכנית כיון שזה יעזור מאד, ושאל האם עפ"ז נכון להתראיין לטלויזי (סי' "שליחות כהלכתה" ע' 619):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן תיבת "נכון".

קפו

[אלול, תשל"ו]

מענה להתי' משה חיים לויין שכתב – בצירוף לחוברת ברוסית על הדלקת נרות ש"ק ויו"ט: "מצו"ב החוברת אודות הדלקת נש"ק ויו"ט, והננו מתכוננים להדפיס את זה בהוצאה שלישית לשנה החדשה – בקצת שיפור כללי של כל החוברת ושינוי התאריכים וזמני הדה"נ ובהוספה של

ההגהות המצוי"ב ולוח עם ציורים של כל המבצעים, ושואלים אם זה נכון" (תשורה דובאוו י"ט שבט תשע"ב ע' 17):

מוכרח שרב יגי' כולה.

לדוגמא נדפס: שנש"ק ויו"ט "וצריך להדליק 18 מינוט לפני שקה"ח"

– ביו"ט ב' צ"ל דוקא לאחרי צה"כ (בפרט השתא שיו"ט א' הוא ש"ק)

"שאסור להדליק לפני זמן הנ"ל" –

יש מהדרין דוקא 20-25 לפני שקה"ח

ועוד

קפז

[אלול, תשל"ו (1)]

מענה להתי' משה חיים לוינ שכתב – בצירוף לעלון על הימים נוראים ברוסית: "מצוי"ב העלון אודות ר"ה ויוהכ"פ שהו"ל בשנה שעברה, והננו מתכווננים להדפיס את זה עוה"פ לשנה הבאה – בחילוף התאריכים וזמני הדה"נ – המתאימות לשנה זו, ושואלים אם זה נכון" (מצילום כתי"ק – תשורה לנגזם כ"א אלול תשע"ג ע' 8):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "זה נכון", וכתב:

אבל מוכרח לתקן שגיאות דקדוק הרוסי, אף שנדפסו [שהו"ל בשנה שעברה] – וק"ל.

כן להשמיט שנהוג ללבוש בגדי לבן.

עד"ז? כדאי גם לחה"ס

קפח

[אלול, תשל"ו (2)]

מענה להתי' משה חיים לוינ שהכניס – בהמשך להוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א "עד"ז? כדאי גם לחה"ס" – חומר לעלון על חג הסוכות ברוסית (תשורה לנגזם כ"א אלול תשע"ג ע' 10):

מהיר

אין הזמ"ג כלל להגה' שלי. עכ"פ – 4 תיקונים

כן לברר ע"ד זמן דמוצאי ש"ק שכותב. ולהורות גם זמן הבדלה דמוצאי שמח"ת (ודימים הראשונים

אזכיר עה"צ.

קפט

[אלול, תשל"ו]

מענה לאי מאנ"ש על מכתבו בקשר לבנו שהוא בעל מוגבלויות מסוימות (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות אי מאנ"ש ש"י וזכות הרבים תלוי בו):

בכ"ז (ובכיו"ב) – כעצת רופא ידיד, שיוכל לדעת בפרטיות ע"ד המעלות דכאו"א וכו'.

בכלל (וכמדומה אמרתי זה מכבר) – המטרה העיקרית (ועפ"ז יחליטו בנוגע לסידורי בנם ש"י וכו') צ"ל שבהקדם יתעסק במה שהוא יקבל עבור זה תשלום כספי (עכ"פ – בתחלה – שעות אחדות ביום),

ובמילא: (1) יתוסף בבטחון עצמי, (2) יתמעט זמנו למח' ע"ד מצבו, (3) יוכלו להטיל עליו אחריות, ושלכן – שיוסיף בהתעסקות וישתדל בשיפורה, (4) ועי"ז – שיחליט שצ"ל ג"כ נותן, ולא רק שצריך לפנקו און נאכגעבין עם וכו'. ועוד.

ות"ח על הבשו"ט כן יבש"ט גם בשאר העינינים.

אזכיר עה"צ

קצ

[אלול, תשל"ו]

מענה על בקשה להכנס ל"יחידות" בחודש אלול –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' רצד.

קצא

[תשל"ו]

מענה לאחת שכתבה ע"ד מצב קשה אליו נקלעה ל"ע עד שלא ראתה טעם בחי"י (מצילום כתי"ק – ס' "מאוצר המלך" ח"א ע' 71):

פשוט שאין כל סיבה ויסוד להמצב שכותבתו כלל.

ובפרט שצריכה (ובמילא – ניתן לה כל הדרוש לזה מהשם) לגדל כיו"ח ש"י לתחומע"ט מתוך בריאות.

ותסיח דעת ככל האפשרי מכל מח' אלו והשם יצליחה גם בזה.

הזכרתי אתמול עה"צ.

קצב

[תשל"ו]

ממענה לא' שביקש עצת כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק; אגרות-קודש חל"א ע' שלד):

[1] על כללות המכתב, כתב:

הנהגה יומית ע"פ שו"ע (כולל – בטחון בהשם).

מפורסם מנהג בני"י יר"ש – שצ"ל ב' מטות (נפרדות ע"י שלחן-לילה וכיו"ב) (2)

[2] סימן בעיגול את חתימת הנמען, וכתב (להודיע גם שם):

האם, וגם השמות דזוג' תי' ואזכיר עה"צ (3)

קבלה

קצג

[תשל"ו]

מענה להרב יצחק דובער אושפאל (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חל"א ע' 30 (ע' שלה)):

[1] במכתבו כתב – שרוצים להנהיג: "לכה"פ שבעת החזרה מלוי" ר"ל, על הנשים לעזוב את בית החיים בתחלה ויעמדו אחר הגדר בריחוק ד' אמות, ואחר עשיית השורה יצאו האנשים. ומה טוב הי' שלא ישתתפו הנשים בכלל בלוי", אך הנני מסופק אם הציבור יכול לעמוד בה".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "שלא ישתתפו הנשים בכלל בלוי", וכתב:

ה"ז היפך הנהוג בחב"ד – ועייג"כ שו"ע אדה"ז סוספ"ח "יהי' להם לעצבון גדול שהכל מתאספין כו"ו וגם בנדו"ד עד"ז

[2] במכתבו כתב: "כמובן אי אפשר לנו להחליט בלי הרמנא של כ"ק אדמו"ר שליט"א, ואם כ"ק יסכים נפרסם הנ"ל ברבים, בבקשה להנהגה טובה על להבא. אם נגד רצון כ"ק לפרסם הסכמתנו לרבים, נעשה אי"ה בל"י כפי הוראתו, והשי"ת ישמחנו בשמחת עולם. יסלח לי כ"ק על שאני מטרידו, אך לתיקון הרבים כתבתי".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אין להכנס למחלוקת עם הנוהגים אחרת עד"ז – שהרי מחלוקת לכ"ע אסור מה"ת, אבל לא יכניסו חומרות כהנ"ל לחבד. וק"ל.

קצד

[תשל"ו]

מענה לאחת על מכתבה בקשר למצב בנה (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חל"א ע' 30 (ע' שלו)):

כמדומה אמרתי לה בשיחתנו – שבנה שי' ירא מהאחריות (או מצמצום החופש שלו) שקשור עם נישואין, ולכן באו "הבלבולים" דע"ע.

וצריך שיסבירוהו בתוקף שלטובתו מוכרח שיתחתן, ושיפסיק לחפש חסרונות בכל הצעה וכו'.

ודיבורי עמו עד"ז – לע"ע לא הצליחו בזה.

קצה

[תשל"ו]

מענה לר' דניאל יצחק מוסקוביץ על מכתבו בקשר לנטיעה בשליחות לשיקגו בכדי להקים בית חב"ד ולהרחיב את פעילות חב"ד בעיר (תשורה העכט ב' אדר תשי"ע ע' 3. אגרות-קודש חל"א ע' שלו):

כידוע בנוגע להמצב בשיקאגא זה תלוי אך ורק בהרב ר' שלמה זלמן העכט

קצו

[תשל"ו]

מענה למר יוסף מרגליות שהכניס תכנית לבנין בית חב"ד ומקוה בעיר וויניפג קנדה (אגרות-קודש חל"א ע' שלז-ח. תשורה אלטיין ט"ו סיון תשע"ח ע' 12. והעתקה, באדיבות משפחת אלטיין):

ראיתי ות"ח על הנח"ר שגרם עי"ז, כי עושה רושם חזק וכו'

ולהעיר: בטח יעשו היסודות חזקים כ"כ שבאם ירצו יוכלו להוסיף לאחר זמן עוד קומה או שתיים.

הכניסה להמקוה – צ"ל בפ"ע מהכניסה הכללית – ברחוב אחר

וזכות פעולה זו – בנין מקוה ובנין בית חב"ד – ביחד עם שאר פעולותיו ע"ע כיו"ב – תעמוד לו ולכב"ב שי' בכל המצטרף ויבש"ט

השמות ואזכיר עה"צ

קצז

[תשל"ו]

מענה לא' מאנ"ש על מכתבו בקשר לבנו שהוא בעל מוגבלויות מסוימות (אגרות-קודש חל"א ע' שלח. והעתקה, באדיבות א' מאנ"ש שי'):

בכלל – ע"ד מצב רוח בנם שי' ולימודיו וכו' – כדאי להתייעץ עם פסיכאלאגיסט יר"ש. ולכאורה – הוספת (על לימודיו דע"ע) לימוד ענין ומקצוע שיוכל לראות בזה ענין דפרנסה ודהוכחה שיכול להיות עצמאי וכו' – אפשר שישנה מהלך מח' והשקפותיו באופן עקרי.

העתקתם משכונתם – לכאורה לא תשנה מאומה בהנ"ל, ויכולה להוסיף קישויי הסתגלות בשבילו לשכנים חדשים וכו'.

אזכיר עה"צ.

קצח

[תשל"ו]

מענה לאי שכתב ע"ד דאגותיו (מצילום כתי"ק – תשורה שוחאט ר"ח כסלו תש"ע ע' 16. אגרות-קודש חל"א ע' שלט):

למוד בדא"ח ע"ד "מלא כל הארץ כבודו" (או עכ"פ – יתבונן בפשוטו) ובמילא יחליט שמדבר והשם שומעו – ובמילא מאי נפק"מ דעת השומעים ואין להתרשם מזה כלל.

קצט

[תשל"ו]

מענה לנערה שכתבה שנפגשה פעמיים עם בחור מארצה"ב, ועדיין אינה מכירה אותו כדבעי, אף שהרב משה פיינשטיין אמר עליו דברים מאד טובים, ושאלה האם לנסוע מאה"ק לארצה"ב לקבוע חתונה –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' שלה-שלו.

ר

[תשל"ו]

מענה לאי ששאל ע"ד הסתדרותו –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' שלו.

רא

[תשל"ו]

מענה לא' מאנ"ש ששאל באיזו הצעת שליחות לבחור מתוך כמה אפשרויות שיש לו –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' שמ.

רב

[תשל"ו]

מענה לא' ששאל: "המחסן של מוצרי נייר נמצא במקום שלאחרונה היו באיזור שריפות גדולות, האם לקנות או לשכור מקום חדש" –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' שמא.

רג

[תשל"ו]

מענה למרת שולה שפרה קייזן על מכתבה בצירוף דו"ח ועלון על מבצעים שרוצים להדפיס –

נדפס באגרות-קודש חל"א ע' שמא.

רד

[תשל"ו]

מענה לר' משה ניסן ווינער שהכניס את דפי החיבור שלו בנושא גידול הזקן, וכן הכניס את העתק המענה הקודם שקיבל בנושא החיבור ("בית משיח" גליון 1256 ע' 34-35):

כל הנ"ל בתקפו עומד. אזכיר על הציון.

רה

[תשל"ו]

מענה לר' משה ניסן ווינער על מכתבו בקשר להחיבור שלו בנושא גידול הזקן, בו כתב שבדעתו לפתוח את החיבור בביאור הענינים והסוגיות בנושא גידול הזקן ("בית משיח" גליון 1256 ע' 35):

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק את מה שכתב שבדעתו לפתוח את החיבור בביאור הענינים והסוגיות, וכתב:

עיקר ההשפעה תהי' על ידי זה שמראים לפניהם מספר עצום של גדולי רבותיהם המחמירים, ואם כן יש להקדים הלקוטי דעות.

אזכיר על הציון לכל הנ"ל. ויבשר טוב.

ליקוט מענות קודש

- תשל"ז -

רו

[לאחר ב' דראש השנה, תשל"ז]

מענה להמניחים על שאלתם במאמר ד"ה יחינו מיומיים גוי שנאמר בהתועדות יום ב' דר"ה: "בד"ה יחינו (דיום ב' דר"ה) נתבאר שגם בשופר ישנם ג' הבחינות דיחינו מיומיים וביום השלישי גוי, כי תק"ש היא זכר לאילו של יצחק שאצלו ישנם ב' קרנים, קרן ימני וקרן שמאלי, ובחי' הג' הוא השופר דלעת"ל, תקע בשופר גדול לחירותינו. ולא תפסנו: בפדר"א פלי"א: ב' קרניו של איל שופרות, בשל שמאל תקע בו הקב"ה על הר סיני וקרן של ימין גדול מן השמאל ועתיד לתקוע בו לעת"ל בקבוץ של גלויות?" (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליון תרמא ע' 14-15):

[1] על תיבת "נתבאר", כתב:

ה"ז מפורש בלקו"ת (נט, ג ואילך) (בעט"ר. וכו') ושאד' הוי' בשופר יתקע אינו השו"ג (משא"כ הרד"ל [בפדר"א פלי"א] שם).

[2] על התיבות: "ועתיד לתקוע בו לעת"ל בקבוץ של גלויות", כתב:

ועז"נ ואד' ה' בשופר יתקע "ובשו"ג לא נזכר מי התוקע"

ובאותיות דרע"ק אות ט' (הובא בהרד"ל) דלעת"ל של "אלף אמה באמה שלו"

ובעט"ר (כב, א ואילך) דיש עיקר בחי' שו"ג

ושם ששופר דמ"ת מגיע לשופר דלעת"ל לשו"ג

ואולי זהו קרן הימיני דבפדר"א.

רז

[ג' תשרי, צום גדלי, תשל"ז]

מענה לר' ישעי' הכהן מטלין שכתב: "יואיל נא כ"ק אדמו"ר שליט"א לטרוח ולהשיב אם צריך לקרות בס"ת של משיח בא' בסוכות בשבת קודש בשחרית שבעה קרואים או מפטיר, במנחה ברכה, ביום ב' דסוכות חמשה קרואים או מפטיר, בכל חמשה ימים דחול המועד בשחרית ארבעה קרואים, שמיני עצרת בשבת קודש בשחרית שבעה קרואים או מפטיר, במנחה ברכה, בשמחת-תורה בשחרית חתן בראשית, בשבת פ' בראשית בשחרית שבעה קרואים ומפטיר במנחה פ' נח" (מצילום כתי"ק – תשורה לאזאר ט"ו מנ"א תשי"פ ע' 38):

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק את התיבות: "או מפטיר" (א' דחה"ס), "או מפטיר" (ב' דחה"ס), "או מפטיר" (שמע"צ); וסימן את התיבות: "לקרות בס"ת של משיח בא' בסוכות בשבת קודש בשחרית שבעה קרואים, במנחה ברכה".

רח

[ג' תשרי, צום גדלי, תשל"ז]

מענה לא' שכתב ע"ד זוגתו שהרופאים אבחנו אותה כסובלת מ"אגורפובי" (חרדה משהי' במקום ציבורי), שלכן כל פעם שצריכה לצאת להיכן שהוא נתקלת בבחילות וחולשה, ובמיוחד כאשר צריכה להתערב בין קהל. בראש השנה הצליחה איך שהוא לקחת את בנותי עד לבית הכנסת, אמנם לבית הכנסת עצמו לא הצליחה להכנס; וכיון שיום הכיפורים מתקרב, הרי שניתן לשער עד כמה נואשים לעשות כל שאפשר בכדי להיטיב מצבה, ומבקש עצת וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' א.

רט

[ה' תשרי, תשל"ז]

מענה לר' חיים זוסיא וילימובסקי שכתב שמסדרים מסגרת ישיבה עבור הבחורים שהגיעו לחודש תשרי לחצרות קדשנו (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 73 ע' א):

בכלל טוב וכו' בפרט – כפי שיתדברו אנ"ש שי' ביניהם, אזכיר עה"צ.

רי

[עשרת ימי תשובה, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו (מצילום כתי"ק – "כפר חב"ד" גליון 779 ע' 19) [בין השאר : (1) לר' לוי יצחק פריידין על מכתבו (תשורה באטלער ו' תשרי תשע"ח ע' צד. וראה לקמן מענה רכג) ; (2) על דו"ח פעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 73 ע' א)]:

נת' ות"ח.

ודבר בעתו –

בימים ד"המצאו" ו"היותו קרוב"

קירוב (התגלות) המאור אל הניצוץ.

אזכיר עה"צ.

ריא

[י"א תשרי, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו (מצילום כתי"ק – "כפר חב"ד" גליון 779 ע' 19) [בין השאר – על דו"ח פעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 74 ע' א)]:

נת' ות"ח.

ודבר בעתו – ביום

דשם השם

אזכיר עה"צ.

ריב

[לפני חג הסוכות, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח הפעולות (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 74 ע' א)]:

נת' ות"ח.

ודבר בעתו –

הימים דהכנה לזמן שמחתנו – כפולה –

הוי' במעשיו וישראל בעושינו.

אזכיר עה"צ.

ריג

[חול המועד סוכות, תשל"ז]

"צעטל" בכת"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א להנהלת "שיעורי לימוד הדת" – בו ציין את סדר התועדות יום ג' דחול המועד סוכות עם ילדי "שליה" (ס' אלבום "שיעורי לימוד הדת" ע' 189. יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 74 ע' ד. והעתקה):

התכנית להתועדות שמחת בית השואבה עם הת' שי'

יום ג' דחומ"ס ה'תשל"ז

כל קבוצה ומדריכה אצלה – (דהבנות בביהכ"ס)

כשיסודר כ"ז יודיעוני.

נט"י לאחרי המוציא (דהמנין).

ברכת במ"מ ולישב בסוכה דהת' שי'

ניגון אתה בחרתנו

שיחה

תרגום

ניגון ושמחת בחגך

שיחה ותרגום

י"ב פסוקים. ניגון עצו עצה ותופר

ניגון הושיעה את עמך (ג"פ

ברהמ"ז

המדריכים יקחו אצלי (1 מכוס של בר' ויחלקו לקבוצתם

כן 2) מעטפות שבכאו"א די דיימס ויחלקו לכאו"א 2 דיימס.

(גם להבנות).

ברכה אחרונה.

באם די זמן ולא יתבלבל הסדר כלל – לאחר שיצאו הבנים יכנסו הבנות לסוכה. ברכות במ"מ ולישב בסוכה וכו'.

באם ספק – לא כדאי.

באם אפשר ליתן לכאו"א החוברת די"ב פסוקים. חוברת תשרי.

ריד

[שלהי תשרי, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו (מצילום כתי"ק – ס' "מבית המלכות" ח"א ע' 219; יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 76 ע' א):

נת' ות"ח.

ודבר בעתו –

הימים דסיום וחותרם חודש השביעי,

המשובע בכל – ומשפיע מזה בכל השנה.

אזכיר עה"צ.

רטו

[כ"ז תשרי, תשל"ז]

מענה להרב הלל פעוונזנער על מכתבו (להמזכיר הרחמ"א חדקוב) שכתב ע"ד הקייטנא שבארגון בית הספר "סינני" בפאריז, שבקייץ העבר היי פתוח למשך חודש נוסף, וזה הגדיל את הגרעון הכספי (מצילום כתי"ק – תשורה פעוונזנער י"ב טבת תשפ"ב ע' עא (נז-נט). ריש אגרות-קודש חל"ב ע' 17 (כב-כג):

באם המל"ח יתמוך בהנ"ל – אין כל טעם כלל לדחות בקשות כל שאר המוסדות החבדיים שבכל קצוי תבל.

[ואדרבה – אין ידוע כאן כלל ע"ד פעולות איזו שתהיינה דאנ"ש שי' בבל צרפת – מלבדו ואחדים ממש מהצעירים ודהשדרי"ם שזוהי פרנסתם והרה"ח קלמנסון שי' (וכמובן הנהלת תו"ת ובית רבקה) ואין לקחת כספי ציבור לשלם זה שעל אנ"ש דשם לתת – אלא שפטרו א"ע מזה ע"פ פקודת המלך זקן וכסיל. וד"ל].

בתור יוצא מן הכלל: להוסיף על התמיכה 50%

(2) חד פעמי להוצאות הקייטנא ת"ק שקל

רטז

[תחלת תשל"ז]

מענה לר' שלום דובער לויין שכתב – בקשר לקונטרס אדמו"ר מהרש"ב בעניני כולל חב"ד, שבקשר לזה כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א על עלי-ההגהה של קובץ "יגדיל תורה" חוברת ב: "החוברת דכולל חבד (ס"ד דלקמן) הי"ז קובע ברכה בפ"ע (בחוברת בפ"ע), כיון שכנראה מצאוה בשלימותה. בדיעבד – כיון שכבר נסדר וכו' ידפיסו כאן (עד תומה?)".

במכתבו כתב: "כדי לא לעכב ההדפסה, נדפיס כאן רק עד אמצע ס"י (כולל חב"ד) – בצירוף "המשך יבא". ובחוברת הבאה עד תומה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – שיעורי רשד"ב שי' לויין מספר 521. קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע' י):

עפ"ז – ישמיטו כל ס"ד.

ביכולתו להעיר במקום המתאים שכיון שנמצא כל הקוני' יודפס בפ"ע

ריז

[תחלת תשל"ז]

מענה לר' יהושע מונדשיין על מכתבו בו הציע כמה רעיונות להו"ל של מאמרי אדמו"ר האמצעי. לאחר שהכניס את המכתב, עלה בדעתי שהיי אפשר להציע גם להו"ל את "אמרי בינה" אשר לאדהאמ"צ חלק ג, שלא נדפס ע"ע. – כ"ק אדמו"ר שליט"א תלש את הנייר החלק ממכתבו, וכתב כדלהלן (מצילום כתי"ק – תשורה מונדשיין י"ז כסלו תשס"ח ע' 65-64):

למונדשיין שי'

במענה להצעתו – כדאי שיכין להו"ל "ח"ג דאמ"ב" הנמצא בכמה ביכלאך – וכיון שגם בדכאן יכול להתחיל בזה תומ"י (לאחרי שיתדבר עם הרחמא"ח שי' ע"ד הפרטים).

כמדומה שבביכל א' רשום גם על הנ"ל שנה' בפוזנא

מהיר

ריח

[תחלת תשל"ז]

מענה להרב מרדכי דוב אלטיין (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שי' וזכות הרבים תלוי בו):

הר"מ שי' אלטיין

ויהא להצלחה בגו"ר.

אזכיר עה"צ.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צירף חמש מאות דולר בתור הלוואה, ודולר אחד בעבור האתרונים לחג הסוכות].

ריט

[לאחר ד' מרחשון, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר: (1) על דו"ח פעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 76 ע' ב); (2) על דו"ח נוסף מפעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 78 ע' א); (3) להת' משה מנחם מענדל געלבשטיין שהכניס רשימה שכתב הרב הלל משה מעשיל געלבשטיין בקשר לשליחות ששלח אליו אדמו"ר הצמח צדק, בצירוף ביאור בדא"פ ("התקשרות" גליון תרצד ע' 12); (4) בקשר לתמונות מפעילות בזמן הקיץ בארגנטינא (מהעתקה):]

נת' ות"ח, ודבר בעתו – בהמשך להתועדות ד"ויעקב הלך לדרכו", אזכיר עה"צ.

רכ

[תחלת מרחשון, תשל"ז]

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (אגרות-קודש חל"ב ע' כט. "התקשרות" גליון איצא ע' 11):

כו"כ היו במצב כשלו ונתרפאו ונתחתנו וכו' – ומאשרים.

מהעצות: (1) חיים יומיים ע"פ תוה"ק (שו"ע). (2) היסח הדעת ממח' ורצונות הנ"ל (לא שקו"ט בעצמו שזהו עבירה הכי חמורה וכו' וכו') ע"י מח' ועסק בענין אחר לגמרי. (3) הוראות רופא בשטח זה. (4) זכרון תמיד – שהובטח: יגעת (בהנ"ל) ומצאת,

השמות ואזכיר עה"צ.

רכא

[תחלת מרחשון, תשל"ז]

מענה לר' שלום דובער לויין על מכתבו בקשר להסתדרותו. במכתבו כתב, שעתה נמסר לו שבשעתו (שלהי חורף תשל"ו) קיבל מענה לחיוב על מכתבו, בקשר להצעה שקיבל לשמש כראש ישיבת תו"ת מאריסטאון; ומאז נמסרה משרה זו לאחר, ועתה מציעים שישמש כר"מ לכתה השני

בישיבה. ושאל האם לקבל הצעה חדשה זו, או להמשיך ללמוד בכולל שנה רביעית (קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע' א-ב):

עפ"הנ"ל [כדאי שאשאר ללמוד עוד שנה בהכולל] **וביחד ע"ז בריכוז והו"ל דיגדיל תורה והשייך לזה.**

רכב

[ב' מרחשון, תשל"ז]

מענה לא' השלוחים (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל, מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שי' וזכות הרבים תלוי' בו. אגרות-קודש חל"ב ע' ל):

[1] במכתבו כתב ע"ד המצב הקשה במוסדותיו בענינים כספיים ועוד.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בטח – הנהגתו בנוגע הרב [.] שי' שלא כפי שהותנה כלל, (ובמילא גם שלא כהציווי מה דעלך סני לחברך לא תעבד והמסובב: מזה – מדה כנגד כו'. וק"ל). (1)

[2] במכתבו ביקש ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א להצלחה רבה ומופלגה למעלה מהמשוער בכל הענינים.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אזכיר עה"צ (2)

רכג

[ב' מרחשון, תשל"ז]

מענה לרי' לוי יצחק פריידין (מצילום כתי"ק; תשורה באטלער ו' תשרי תשע"ח ע' צג-צד):

[1] כ"ק אדמו"ר שליט"א צירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לעיל מענה רי); וציין: (1)

[2] בקשר לתכנית אלבום תמונות ע"ד פעילות חב"ד, כתב כ"ק אדמו"ר שליטי"א:

באם יכניסו תמונות דכל הנ"ל (מעל"ד) – פירושו שהאלבום מקיף כל פעולות דחב"ד (בכל העולם), ואז צריך לעכב הדפסתו עד שיקבצו התמונות (עכ"פ – דוגמאות) מכאו"א מהו, וזה יקח זמן ארוך ביותר, צ"ל איש מהמזכירות שיתמסר לזה וכו'.

משא"כ בתכנית דעתה – שמלכתחילה מובן שמייצג חלק בלבד וכו'. (2)

[3] במכתבו כתב – בקשר לתכנית מסויימת: "און מיט די הילף פון ועד פון דארף אדער אפשר פון צא"ח וואלט מען געקענט מאכן א גרויסן ופרצת".

כ"ק אדמו"ר שליטי"א מחק את התיבות: "און מיט די הילף פון", "אפשר", "וואלט מען געקענט מאכן א גרויסן ופרצת"; וכתב:

בנוגע ל[ועד פון דארף אדער פון צא"ח] שייך להנהלות שלהם שעל אתר (3)

[4] במכתבו כתב: "איך בין אייער א שליח פון 2 בתי כנסת וואו איך דאוון און לערן 2 מאל שבת און נאך פיר מאל אין מיטן וואך, די מתפללים האבן גע'חתימעט אויף די קארטלען, איך האב מיטגעבראכט נאך בריוו פון פארשידענע . . .".

מענה כ"ק אדמו"ר שליטי"א:

נת' ות"ח ואזכירם, בל"נ עה"צ ולכהנ"ל (4)

[5] במכתבו ציין רשימת מתפללים בבתי הכנסת, וביקש לקבל דולרים מכ"ק אדמו"ר שליטי"א למסור להם.

מענה כ"ק אדמו"ר שליטי"א:

מצו"ב (5)

[6] במכתבו כתב: "אייב מען מעג בעטן אז זאל זיין אויף די דאלארן אייער חתימה, וואלטן די מענטשן זיך נאך מער געפרייט".

על התיבות "אייער חתימה", כתב כ"ק אדמו"ר שליטי"א:

אין זה נהוג כלל (6)

רכד

[י"ד מרחשון, תשל"ז]

מענה לר' ישעי' הכהן מטלין שכתב: "וואיל נא כ"ק אדמו"ר שליט"א לטרוח ולהשיב אם צריך לקרות בס"ת של משיח ביום כ' מר-חשון בשבת פ' וירא יום הולדת אדמו"ר נשי"ע בג"מ בשחרית ובמנחה, ביום יט כסלו שבת פ' וישלח בשחרית ובמנחה, כל שמנת ימי חנוכה קריאה של נשיאים, בשבת חנוכה מפטיר, ובראש חדש חנוכה קריאה של רביעי" (מצילום כתי"ק – תשורה לאזאר ט"ו מנ"א תש"פ ע' 39):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בחץ ובעיגול את מה שכתב "ביום יט כסלו . . קריאה של רביעי".

רכה

[לפני ש"פ וירא, כ"ף מרחשון, תשל"ז (1)]

ממענה להמניחים על שאלותיהם בלקו"ש ש"פ וירא (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שי וזכות הרבים תלוי בו):

[1] במכתבם כתבו:

"בנוגע לזה שהוזקק רש"י הן להטעם "להודיע שצנועה היתה כדי לחבבה כו"ו והן להטעם "כדי לשגר לה כו"ו [בהתועדות נתבאר רק מדוע אין מספיק הטעם "להודיע כו"ו, כי אברהם ידע מעצמו] כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א, וז"ל: שעפ"ז מובן החיוב ב"אוהל" – דלכאורה נוגע רק השלילה דאינה במקום הגלוי (ועפ"ז בטלה קושית התו"ת ס"ק כ"ח). עכ"ל. לא תפסנו הכוונה.

אחדים פירשו שמ"ש בכ"ק הוא עוד ביאור על זה שאין מספיק הטעם "להודיע כו"ו, כי להענין ש"צנועה היתה" נוגע רק "דאינה במקום גלוי". משא"כ להטעם "כדי לשגר לה כו"ו נוגע לדעת המקום בו נמצאת, בכדי שידעו לאיזה מקום לשגר.

אבל לפי"ז: (א) לא נתבאר כלל מדוע אין מספיק הטעם "כדי לשגר כו"ו? (ב) מהו הקשר של "אלא מאי באהל" (שבב"מ פז, א) עם "כדי לחבבה כו"ו?

ואחדים פירשו שמ"ש בכ"ק הוא ביאור ע"ז שאין מספיק הטעם "כדי לשגר כו"ו (אבל מה שאין מספיק הטעם "להודיע כו"ו כבר נתבאר

בהתועדות כי אברהם ידע). כי לטעם זה נוגע רק שלא היתה במקום הידוע להם, ולכן שאלו איי היא [והכוונה במ"ש בכ"ק "דאינה במקום הגלוי" היא שאינה במקום הגלוי למלאכים], משא"כ להטעם "להודיע שצנועה היתה" נוגע שהיתה באוהל, מקום הצנוע. ועפ"ז מובן מ"ש בכ"ק שעפ"ז בטלה קושית התו"ת. אם נכון?.

על מה שכתבו: "לא נתבאר כלל מדוע אין מספיק הטעם "כדי לשגר כו"ם", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

מפני שמוכן בפשטות מל' רש"י הסמוך ומלפניו: "יודעים היו כו"ם וא"כ למה האריכו בשביל שאברהם יוצרך לומר [באהל] – אלא שהוא [כדי לחבבה כו"]

[2] במכתבם כתבו:

"בנוגע לזה שרש"י אינו מסתפק בהטעם "שישאל אדם באכסניא שלו לאיש על האשה" – ביאר בכ"ק, לפי ש"לשאל באכסניא" היא שאילת שלומה (כדפרש"י בב"מ פז, א) ואין נפק"מ איי היא. וזוה – עדיפות בהטעמים "להודיע כו"ם ו"לשגר כו"ם".

לא תפסנו: דלכאורה: הקושי בהטעם "שישאל באכסניא" ד"אין נפק"מ איי היא" – הוא בתוכן השאלה גופא "אי שרה גו"ם, משא"כ הקושי בהטעם "כדי לשגר כו"ם" (או בהטעם "להודיע"?). הוא רק בהדגשה "באוהל" – שאין זה קושיא כ"כ [ובפרט ש"באוהל" נאמר (לא בשאלת המלאכים, כ"א) בהמענה של אברהם ואינו מוכרח שיש בזה איזה הדגשה, שהרי אפשר לומר שאין בזה הדגשה, ורק כששאלו איי שרה ענה להם שהיא באוהל].

וגם הקושי בהטעם "להודיע כו"ם" – שאברהם ידע מעצמו – אי"ז קושיא כ"כ, כי אף שידע מעצמו שהיא צנועה, מ"מ ע"י וואס זיי האבן עס ארויסגעבראכט (ע"י השאלה שלהם שגרים שאברהם ישיב להם "הנה באוהל") פועל לחבבה".

על מה שכתבו: "ואין נפק"מ איי היא", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(וא"כ למה שאלו איי שאין בזה נפק"מ כלל – לפי תומי אמרתי שאין הכרח שג"ז אכתוב ואפרט!!)

רכו

[לפני ש"פ וירא, כ"ף מרחשון, תשל"ז (2)]

ממענה להמניחים על שאלותיהם בלקו"ש ש"פ וירא :

"... כדי לבשרה, כי זה שייך רק למלאך אחד. ולכן צריך טעם (לא רק על שאלתם לשרה או אברהם אלא גם) על שאלתם לאברהם איי שרה [ובזה מתורץ קושיא האי' והה']. ועל זה כותב רש"י שישאל אדם באכסניא שלו "לאיש על האשה" (טעם לשאלת איי שרה) ו"לאשה על האישי" (טעם לשאלת איי אברהם).

אמנם, מזה שנקוד על אי"ו שבאליו – מובן, ששאלת איי אברהם אינה באותו התוקף כהשאלה לאברהם או שרה, כי הניקוד (עם היות אינו עוקר, מ"מ) מחליש את הענין. [ובזה מתורץ קושיא הג'].

ובכדי לבאר את החלישות שבשאלת איי אברהם – מביא רש"י "ובב"מ אומרים כו' להודיע שצנועה היתה כו"מ. דמכיון שצנועה היתה – הרי מובן, שמה ששאלו לשרה או אברהם לא הי' זה באופן גלוי כו'.

ועפ"ז מתורץ הקשר של "בב"מ אומרים כו"מ למ"ש "נקוד על אי"ו שבאליו" – כי הענין ד"צנועה היתה" (בב"מ) מסביר הטעם מה ש"נקוד על האי"ו", ששאלתם או לא הי' באופן גלוי. (ובזה מתורץ קושיא הב').

אמנם, הטעם "להודיע שצנועה היתה כדי לחבבה כו"מ" – אינו מספיק. כי מכיון שמלאכים היו, היו יודעים שאברהם הי' יודע שהיא צנועה (פרש"י לך יב, יא) ולא הוצרכו להודיעו לו, ולכן מוסיף רש"י "כדי לשגר לה כוס של ברכה".

וטעם זה איננו בסתירה ל"צנועה היתה" (אף שלכאורה הוא היפך הצניעות) – כי בכדי שיהי' לה מכוס של ברכה הוכרחו לתת משלהם, כי אברהם לא אכל, וגם לא נתנו מעצמם ורק שלחו לה ("לשגר") ע"י אברהם".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שי' וזכות הרבים תלוי' בו):

[1] על מה שכתבו: "כי זה שייך רק למלאך אחד", כתב:

[כי זה שייך רק למלאך אחד] כפרש"י לעיל [ולכן צריך טעם] (לא רק על שאלתם לשרה או אברהם אלא גם) [על שאלתם לאברהם איי שרה]

[2] מחק את התיבות: "עם היות אינו עוקר, מ"מ", וכתב:

בכלל צ"ל לכאורה עוקר (יט, לג וכרש"י בב"מ) ועכ"פ [מחליש] (לג, ד)

[3] על מה שכתבו: "כי בכדי שיהי' לה מכוס של ברכה הוכרחו לתת משלהם, כי אברהם", כתב:

הי' טרוד לשמשם עומד עליהם (ולא אכל)

רכז

[לפני ש"פ וירא, כ"ף מרחשון, תשל"ז (3)]

ממענה להמניחים על שאלותיהם בלקו"ש ש"פ וירא (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שי וזכות הרבים תלוי' בו):

[1] במכתבם כתבו: "מהו הלשון בב"מ אומרים (ולא איתא, וכיו"ב) שהיא לשון בלתי רגיל?".

על תיבת "אומרים", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ולא שמוכרח בפש"מ, ולכ"ע (כולל רשב"א וריב"ח)

[2] במכתבם כתבו: "מדוע כותב רש"י "למדנו כו", דלכאורה הול"ל "כי שואלים כו", ומהו "למדנו"?".

על התיבות: "למדנו כו", כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

וכן בכ"מ ועד"ז (יה, ה) "מגיד" ובפסוק אחד לפ"ז "מכאן"

רכח

[כ"ג מרחשון, תשל"ז]

מענה להתי' משה חיים לוי' שכתב – בקשר לחוברת ברוסית שמו"ל על חנוכה, בהוספת פרסומת ע"ד המבצעים: "הננו מתכוונים להדפיס את החוברת עוה"פ לחנוכה הבא ולתקן בנוסח הברכות עפ"י נוסח חב"ד. ולהוסיף להחוברת בעלון בפני עצמו – מצד אחד את הלוח לימי חנוכה ומצד שני – את נוסח הברכות. ושואלים אם זה נכון" (תשורה לוי' בדר"ח טבת תשע"ה ע' 8):

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק את התיבות "ושואלים אם", וסימן בחץ את התיבות "זה נכון"; וכתב:

אלא שיגיהו עוה"פ

אזכיר עה"צ.

להחזיר המצו"ב

במבצעים להוסיף דאהב"י דחינוך

רכט

[כ"ד מרחשון, תשל"ז]

מענה לר' שמואל מנחם מענדל שניאורסאהן בקשר לקובץ "הערות בשלחן ערוך אדמו"ר הזקן", וקובץ "יגדיל תורה" – היוצאים לאור ע"י כולל אברכים שע"י בית הכנסת ובית המדרש "צמח צדק" בירושלים עיה"ק (אגרות-קודש חל"ב ע' נד-נו. סי' "היכל מנחם" ח"א ע' פד-פה):

(א) הקובץ – כיון שזהו רק על שו"ע אדה"ז – הכל כמו בהמ"מ וציונים לשו"ע אדה"ז (שנדפסו כבר).

(ב) כשיו"ל קובץ שבו מכו"כ מנשיאינו וגם מת' נשיאינו – הכל כמו בקובץ יגדיל תורה שבכאן, אלא בשינוי – שיו"ל ע"י חברי כולל אברכים שבביהכנ"ס וביהמז"ר צ"צ.

(ג) נוסח השער: הערות בשלחן ערוך. . יוצא לאור ע"י כולל אברכים. . [להשמיט התיבות: מכון. . שע"י].

(ד) עוד ועיקר – כו"כ פעמים העירותי ובקשתי והפצרתי שקודם שמו"ל מה שהוא שנוגע לכבוד חב"ד ימצאו אדם שיגיהו כדבעי – ובאם לאו – יחבו עד שימצא איש כזה – וכמובן שצריך שיבין (עכ"פ – שטחית) מה שמג"י.

"והידור" בהמצו"ב תיכף בהתחלתו: אין בשו"ע ע"ד נמר!! – בבדה"ש הוסיף וברמ"א. ואם בקטע הראשון לא שם איש לב להשמטה פשוטה – מהו "המצב" בקטעים שלאח"ז כולם? ומהו המצב בנוגע להבנה?

וה"ז על אחריות כל הכולל, ובקשר לשו"ע אדה"ז!

וגם בהבנת קטע הא' – עד"ז: במחכ"ת דקצה"ש קושיא מעיקרא ליתא: אדה"ז קאי בהל' השכמת הבוקר, ובזה נוגע רק זה שלא יתבייש מהמלעיגים (על השכימו) ושיתגבר על יצרו שמונעו מלהשכים – ולכן נקט אדה"ז בפי' וגיבור כארי (לא כהטור, כ"א) כהשו"ע, אף שהתחלתו (במהד"ת) כבטור ולא כבשו"ע (משא"כ – במהד"ק).

רל

[כ"ד מרחשון, תשל"ז]

מענה לר' חיים הלוי בנימיני מנהל ישיבת "מחנה ישראל" והמכללה לבנות בברזיל (אגרות-קודש חל"ב ע' נו-נז. סי' "ישיבה של מעלה" ע' 348-350):

[1] במכתבו שאל: "באיזה קו לנקוט בקשר לתלמידים . . . לקבל כל תלמיד אע"פ שעלול לקלקל, או לבחור תלמידים טובים ולהחזיק רק מי ששומר תורה ומצוות גם בבית לא רק בישיבה, אע"פ שעל ידי זה המספר יצטמצם אמנם האיכות תעלה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) בקשר לתלמידים – לקבל כל תלמיד לבד זה שברור שיקלקל.

[2] במכתבו שאל: "האם לעשות מאמץ לפתיחת ישיבה גדולה עם בחורים מבוגרים שילמדו רק תוה"ק שיכולה לשמש המשך לתלמידים מהישיבה התיכונית".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(ב) ע"ד ישיבה גדולה – הזמן לדון עד"ז – לאחרי שתבסס המכללה, ויפתרו הבעיות שכותבן כאן.

[3] במכתבו כתב: "היום לומדים מגיל 12, האם כדאי להעלות הגיל מ-13 ואילך".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(ג) ע"ד הגיל – לא לצמצם היקף גיל התלמידים.

[4] במכתבו שאל: "מה אוכל לעשות לשיפור המצב הכספי".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(ד) ע"ד מצב הכספי – לחץ עוה"פ על כל הגורמים והמנדבים ע"ע.
[5] במכתבו כתב: "איך אוכל למלא את החסר בכוחות הוראה והדרכה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(ה) החסר בכוחות – מאה"ק סוכנות וכו'. כן יתכתב עם הרב יודא שי' אלינסון ויבקשו לשלוח זוג שישמשו בתור רב-מדריך-רוחני לשני המוסדות יחד – כמו שעושה עד"ז בנוגע לקהילות. ויזכיר שאני הצעתי לו לכתוב.

[6] במכתבו כתב: "איך אתגבר על אדישות הציבור".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(ו) אדישות הצבור ובפרט הועד – הרי כן הוא בכ"מ – גם בני. וכו', ומאי החידוש במקומו!?

[7] במכתבו כתב: "מה נעשה עם המכללה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(ז) ע"ד המכללה – כמובן – להמשיך שהרי כל התחלות קשות, והוא כבר לאח"ז.

[8] על כללות המכתב, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(ח) ובמאי דפתח: ת"ח על הבשו"ט מהצלחת הפעולות וכו'. ובודאי הבחין שהן "פעלו" גם על הפועלים וכו'.

(ט) כל הבעיות שכותבן – כשיתבונן קצת – יראה שהיו במשך כל הזמן, וביתר שאת – בתקופת ההתחלה (נוסף על עוד בעיות שנפתרו בינתיים, כולל – הכי גדולה: האפשר להקים בברזיל מוסדות כאלו? ובשטח הפרטי – איך ימצא שידוכים ליו"ח שי' והוא נמצא בעיר קטנה בברזיל? וכנראה דוקא זה הביא להשידוכים).

(י) אזכיר עה"צ לכהנ"ל כולל – פעולות ד"ויעקב הלך לדרכו" וכו' וש"הולך" ושעושים בשמחה וט"ל.

רלא

[לאחר ש"פ חיי שרה, כ"ז מרחשון, תשל"ז]

מענה להמניחים על שאלתם במאמר ד"ה ואברהם זקן גוי שנאמר בהתועדות ש"פ חיי שרה (מצילום כתי"ק – ריש סה"מ תשל"ז (הוצאת ברוקלין, תשפ"א)):

[1] במכתבם כתבו: "בד"ה ואברהם זקן נתבאר שאע"פ שישנו ענין האתכפיא הן במ"ע והן במל"ית (כמבואר בתניא פל"א), מ"מ העבודה דקדש עצמך במותר לך היא נעלית יותר (וברשימה שהוכנסה לכ"ק אדמו"ר שליט"א – נפלה טעות). בענין זה הוזכר שבחי אתכפיא היא בחי ה"ית שבעשה, ולא תפסנו, לאיזה ענין נאמר זה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) על מה שכתבו: "בענין זה הוזכר כו", כתב:

[בענין זה הוזכר] **שבפרטיות יותר** [בחי אתכפיא] **שישנה במ"ע** [היא בחי ה"ית שבעשה]

(ב) מחק את התיבות "ולא תפסנו"; ועל התיבות "לאיזה ענין נאמר זה", כתב:

בכללות יותר – **בזה החילוק דמ"ע ומל"ית בכללות יותר** זהו החילוק **דתומ"צ** [דקדש עצמך במותר לך] **בכללות יותר** – **כהנ"ל ונסיונות**

[2] במכתבם כתבו: "כן נתבאר שהענין ואברהם זקן קאי על בחי הכתר (עפ"י המדרש (ב"ר ספני"ח), אמר לו הקב"ה וכו' בא לבוש לבושי (לבושי כתלג חיוור) ואברהם זקן), זהו רק בחי א"א. שזהו מ"ש לבוש לבושי, שזהו בחי שבה מלוּבש בחי ע"ק (עכ"פ ז"ית דע"ק). ולא תפסנו אם הכוונה היתה לבחי ע"ק (בעי"ן) או א"ק (באל"ף)?"

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו תחת התיבות "ע"ק (עכ"פ ז"ית דע"ק)", וכתב:

– ועיין אה"ת ח"ד עה"פ הנ"ל

רלב

[מרחשון, תשל"ז]

מענה ליהודי העובד בשירות הבטחון הנמצא בתהליך התקרבות לחיי תומ"צ (סי' היכל מנחם" ח"א ע' קכט-קל. אגרות-קודש חל"ב ע' סג-טד):

כמובן – יש להאריך וביותר (בכמות ובתוכן) בהענינים שנוגע בהם במכתבו, אבל בהתאם לדרישה העקרית (בנוגע לבנ"י) דתקופתנו "מוזרה" זו, אתרכז בהשייך אליו. (אף שלא הזכרה כלל במכתבו),

ובהקדמה: (א) כאו"א מקבל בירושה ולאח"כ – מהחברה סביבו (הורים, מורים וכו') "הון" רב במאד (כשרונות, חינוך, השפעה ישירה ובעקיפין, ועוד), ועי"ז – ביכלתו לבוא למצב בו הוא נמצא וכו', עפ"ז פשוט, שעל כאו"א "לשלם" החובות שלו להסביבה, לעמו – עי"ז שיפעול במרץ המתאים לטובתם, להגנתם וכו' – מובן שפרעון חוב קודם לכל דבר, ובפרט להנאות עצמו.

(2) כשרואים בית בוער ובו כו"כ בנ"א אין הזמ"ג כלל לשאר עסקים, כ"א אך ורק להצלת הבנ"א מתוך השריפה, ובפרט אלה שאין מכירים בהסכנה.

ומהנ"ל – בהנוגע אליו: ככל או"א קיבל מעם ישראל (ע"י מורים, הסברה, הצבא וכו') "הון" רב, (2) בנ"י בסכנה גדולה (ממגפת ההתבוללות, נישואי תערובת, ניתוק מכל העבר, אכזבה בכל אידעאל, מחסור מבהיל במורי דרך – הישרה ועוד ועוד),

ובכל מכתבו – לא מצאתי אף תיבה אחת: מה עשה בכ"ז בעבר, והעיקר: מה בדעתו לעשות בעתיד [ותומ"י, כי "הבית" בוער, ובכל יום נשרפים", ר"ל, כו"כ מנוער בנ"י ע"י מגפות הנ"ל וכיו"ב]!?

ופשוט שאין כוונתי לעריכת מחקרים מדעיים, נאומים יפים ומצוחצחים, פרסומת במכ"ע דאומות העולם דוקא ואפילו לא לפיטור עצמו מפריעת חוב ומהצלת נפשות מהתבערה – ע"י ענוה שלא במקומה כלל: מה אני ומי אני ומי ישמע לי וכו' וכו'.

רלג

[שלחי מרחשון, תשל"ז]

מענה לר' שלום דובער לויך שכתב: "מצורף בזה קובץ יגדיל תורה חוברת ב"י" (קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע"ז. אגרות-קודש חל"ב ע' סד):

נת' ות"ח ת"ח.

לשלוח בהקדם לירות"ו למנוע הכפלה וכו'.

רלד

[ב' כסלו, תשל"ז]

מענה לא' ששלח כמה ספרים שהו"ל וביקש תשלום עבורם –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' סה-סו.

רלה

[ג' כסלו, תשל"ז]

מענה להרב בנימין הכהן כהן – ראש ישיבה גדולה מלבורן – על מכתבו (להמזכיר הרחמ"א חדקוב), בו כתב: "הנה נמצאו אצלנו שנים מהתמימים השלוחים שי". . שברצונם להתחיל עכשיו ללמוד שו"ע יו"ד לחצי היום. ההנהלה דפה מסכימים על זה, אבל אין אנו יודעים אם נהוג הוא בכגון דא לשאול חו"ד של כ"ק אדמו"ר שליט"א (ואולי מפני שהמדובר הוא בשלוחים יש מקום יותר לברר הדבר). ועכ"פ אנו מבקשים מכב' שאם אין צורך בבירור הני"ל להודיענו שכן הוא, ואם לדעתו יש לשאול חו"ד של כ"ק אד"ש נא לשאול בשם ההנהלה דפה ולהודיענו מתשובת כ"ק אדמו"ר שליט"א" (מצילום כתי"ק – תשורה קיעוומאן י"ד סיון תשע"ד ע' 12-13):

שייך ל[ההנהלה]

רלו

[ו' כסלו, תשל"ז]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שכתבו: "הרב . . הביע רצונו על יסוד פעולותיו בעבר לפתוח כמין מקום להפצת היהדות כסניף צאגו"ח בקווינס. לאחר ההתדברות עם הרב חדקוב שי ועם חברי ההנהלה דצאגו"ח, החלטנו שבאם תהי' הסכמת כ"ק אדמו"ר שליט"א להצעה זו הנה ראשית דבר על הרב . . לארגן "קאמיטא" (ובאופן שלא יפריע לצאגו"ח דכאן) שיקבלו ע"ע להשיג את הכספים הנחוצים לעבודה זו, שלפי השערותו נחוצים לו כ-25 אלפים לשנה הראשונה. דברנו עמו בכללות אודות זה ואודות לסדר קאמיטא, הרב . . אומר שלאחר שיקבל רשות לפתוח סניף צאגו"ח בקווינס אז יהי' נקל יותר לעשות קאמיטא, ואנחנו אמרנו לו שלכאורה קודם צריכים לעשות קאמיטא ואחראים על הבודשעט (ואפשר מקודם עד שיבוסס, עליו לעבוד, בתור מקום לעזור בעניני יהדות, סתם). מצו"ב מכו' שכתב. והננו שואלים אודות כהנ"ל" (ס' "שליחות כהלכתה" ע' 299. והעתקה, באדיבות מערכת הספר "שליחות כהלכתה"):

באם אין בזה השגת גבול דאלו המתעסקים בהנ"ל ע"ע (או בסמיכות – ויוגרע ע"י הנ"ל)

על ההנהלה לדון בזה וכו'

רלז

[ז' כסלו, תשל"ז]

מענה להחתן הת' ישראל ברוד שכתב שה"ווארט" שלו יתקיים אי"ה ביום חמישי יו"ד כסלו (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 78 ע' א):

אולי תהי' התוועדות אור לו' ערש"ק

רלח

[ז' כסלו, תשל"ז]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שכתבו ע"ד ההחלטה להוסיף 75 דקות בלימוד התורה לקראת יום הבהיר י"א ניסן שבעים וחמש שנה, ושהלימוד יהי בשיחות ומכתבי כ"ק אדמו"ר שליט"א (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 78 ע' ב) :

הלימוד יהי בשו"ע אדמוה"ז

רלט

[יו"ד כסלו, תשל"ז]

מענה לגיסא דבי נשיאה הרש"ג שכתב: "מרכז הישיבות תת"ל מוכן לקבל ע"ע ליסד ישיבה בס. פאולא, אבל פשוט ומובן שצריכים לזה הסכמת וברכת כ"ק גיסי אד"ש, וכן יהי מוכרח לשלוח לשם כעשרה תלמידים שיי ליסד הישיבה" –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' עד.

רמ

[יו"ד כסלו, תשל"ז]

מענה להשליח ר' יהודה ליב ראסקין שהכניס את העותק הראשון של ס' התניא שער היחוד והאמונה בתרגום לערבית (אגרות-קודש חל"ב ע' עג. יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 80 ע' ג) :

נת' ות"ח ת"ח. ודבר בעתו – יו"ד כסלו גאולת אדמו"ר האמצעי מ"מ אדמו"ר הזקן והוספה מיוחדת ביפוצו (בשפת מו"נ) תוסף באחישה בביאת מלכא משיחא, אזכיר עה"צ.

רמא

[לאחר יו"ד כסלו, תשל"ז]

מענה להשליח ר' יהודה ליב ראסקין על מכתבו בקשר לסי' התניא שער היחוד והאמונה בתרגום לערבית (אגרות-קודש חל"ב ע' עג. תשורה ווייטמאן י"א אלול תשס"ו ע' 27):

[1] במכתבו שאל האם כדאי להדפיס את המענה שקיבל בקשר לסי' התניא בתרגום לערבית (לעיל מענה רמ) – בתחלת הספר, כיון שרוב העותקים טרם נכרכו.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

בסוף.

[2] במכתבו ציין את הנוסח המוצע להדפיס יחד עם המענה, שבסיומו – חתימת שמו (של הנמען), והתאריך: "חג הגאולה י"ט-כ' כסלו ה'תשל"ז – 180 שנה להדפסת התניא בפעם הראשון בחיי אדמו"ר הזקן – כ' כסלו ה'תקנ"ז – קסבלנקה מרוקו".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) בקשר לחתימת שמו, כתב:

באם שמו נזכר (חתום) גם לפני זה.

(ב) על התיבות "בחיי אדמו"ר הזקן", הוסיף:

בעלמא דידן.

רמב

[י"ג כסלו, תשל"ז]

מענה לר' אפרים וואלף שכתב ע"ד תלמידים שניתן להם "אפידייוויד" לנסיעתם לחצרות קדשנו על סמך שיחזרו לאה"ק בזמן, ואין דעתם עתה לחזור בזמן, וכן ע"ד מכתב "את"ה" לשגרירות בנידון (אגרות-קודש חל"ב ע' סז. סי' ימי תמימים" ח"ז ע' 139, 190):

בכהנ"ל וכיו"ב – יפנה לועד הרבנים דאנ"ש שי' שנתייסד בירות"ו, שיברר וכו'.

רמג

[י"ג כסלו, תשל"ז]

מענה לר' אפרים וואלף שכתב ע"ד האסיפה שנערכה בקשר לייסוד מסגרת עבור נוער שולי (אגרות-קודש חל"ב ע' עד. סי' ימי תמימים" ח"ז ע' 139, 190):

פשוט, שבשטח כחב"ד (או נחה"ח) לא יעשו שום מוסד או קורסים וכיוצ"ב, בשביל נוער שולי.

רמד

[אמצע כסלו, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר: (1) על דו"ח פעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 78 ע' ג); (2) לאחת מנשות אני"ש דמאנטרעאל בקשר לפרסומת "מבצע נש"ק" (מהעתקה. וראה לקמן מענה רמה)]:

נת' ות"ח.

ודבר בעתו –

בין גאולה (יו"ד כסלו) לגאולה (יט"כ).

אזכיר עה"צ.

רמה

[ט"ז כסלו, תשל"ז]

מענה לאחת מנשות אני"ש דמאנטרעאל על מכתבה בקשר לפרסומת "מבצע נש"ק" (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות אי' מאני"ש שי' וזכות הרבים תלוי' בו):

לא – כל זמן שאנ"ש שי' דמאנטרעאל לא ישלמו בל הנ"ל וישאר סכום בקופא ויודיעו כ"ז לכל אלו שהשתתפו בהאסיפה שהחליטה לעשות החוזים.

וצירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לעיל מענה רמד).

רמו

[לאחר כ"ף כסלו, תשל"ז]

מענה לא' מאנ"ש שהכניס המחאה ע"ס 25 דולר – בהמשך להמדובר בהתועדות כ"ף כסלו ע"ד השתתפות כאו"א בסך 1 דולר בהדפסת "המשך תער"ב" (מצילום כתי"ק – סי' "מאוצר המלך" ח"א ע' 355. אגרות-קודש חל"ב ע' פא):

הדגשתי בהתועדות שיתנו לא יותר משקל אחד בעד כאו"א

פרט השמות של 25 האנשים או שיקח חזרה ההמחאה –

ולא יבלבל החשבון וכוונתי

רמוז

[לפני ימי חנוכה, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – על דו"ח פעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 79 ע' ב)]:

נת' ות"ח. ודבר בעתו – בין חג הגאולה וימי חנוכה מאירים, אזכיר עה"צ.

רמח

[ימי חנוכה, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 80 ע' ב):

נת' ות"ח, ודבר בעתו – בימי חנוכה שענינם הולך ומוסיף באור על פתח ביתו מבחוץ. אזכיר עה"צ.

רמט

[ימי חנוכה, תשל"ז]

מענה להתי' מיכאל אהרן זליגסון שכתב: "הרה"ג הרה"ח המקובל הרלווי"צ – אביו של יבלחט"א – כ"ק אד"ש, כותב ע"ד ב' ניסן שהוא יום ההילולא של אדמו"ר מהורש"ב מתאים למה שיום זה הוא יום נשיא יששכר שענינם הוא לימוד התורה וכן אדהרש"ב יסד ישיבת תומכי תמימים (ראה אגרות – לקוטי לוי יצחק ע' שצה). ויש להעיר שגם יום הברי"מ של אדהרש"ב הי' ביום ב' דחנוכה ש(גם) אז הוא הקריאה ע"ד הנשיא של יששכר" (אגרות-קודש חל"ב ע' צד. והעתקה, באדיבות הנמען ש"י):

נת' ות"ח. ויפה הערתו והמ"מ. אזכיר עה"צ.

רנ

[כסלו, תשל"ז]

מענה לר' שלום דובער לוי'ן על מכתבו בקשר לקונטרס אדמו"ר מהרש"ב בעניני כולל חב"ד שמדפיסים בקובץ "יגדיל תורה" חוברת ג (קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע' יא):

[1] במכתבו כתב שבטופס הקונטרס שתחת ידו חסר דף השער.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

יברר אצל הרח"ל ש"י.

[2] במכתבו שאל האם להדפיס את הקונטרס בדפוס אופסט, או לסדרו מחדש בצירוף מ"מ וציונים בשוה"ג.

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן את התיבות "להדפיס אופסט", וכתב:

בצירוף מ"מ וציונים בסופו.

רנא

[כסלו, תשל"ז]

מענה להרב אברהם ארי' סטאון שהכניס את העלון שמתחיל להוי"ל מטעם בית הכנסת בפלטבוש בו משמש כרב, וביקש ברכה (תשורה) סטאון כ"ה אדר תשס"א ע' 28. אגרות-קודש חל"ב ע' פד):

נת' ות"ח.

כדאי הי' להדגיש שבכל יום דחנוכה אומרים הלל שלם ושרק בעוד 13 ימים בשנה אומרים הנ"ל כו'!

ואולי כדאי להוסיף הנ"ל בדרשתו וכו'.

רנב

[ער"ח טבת, ה' דחנוכה, תשל"ז]

מענה לר' מנחם מאיר הכהן בלוי על מכתבו בהמשך לתאונת דרכים לי"ע בה נהרגו שוחטים יר"ש בדרכם לעבודתם. במכתבו כתב, שבדק את מצב המזוזות במקום העבודה ומצא שאין אף מזוזה אחת, וסידר שבעל המקום ישלם עבור המזוזות הנצרכות במקום, וכן מסדר שיבדקו את המזוזות שבחדרי השוחטים והבודקים. ובסיום מכתבו כתב: "בנוגע לבדיקת המזוזות (של ההרוגים) בביתם, כמובן הוא דבר קשה, וצריכים למצוא האנשים המתאימים לזה (גוטע פריינט פון די משפחות), ולכן באם יהי' הוראה מכ"ק אדמו"ר שליט"א לחיוב, אשתדל בזה, בלי"ני" (קובץ "זכרון מנחם מאיר" ח"א ע' 14-15):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול תיבת "לחיוב", וכתב:

כפשוט – שה"ז ע"פ שו"ע (כיון דאתרע המזל כו' ל"ע ול"ע ר"ל)

אזכיר עה"צ

רנג

[ר"ח טבת, ו' דחנוכה, תשל"ז]

מענה בקשר לזיווג שני –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' צג.

רנד

[ועש"ק מקץ, זאת חנוכה, תשל"ז]

מענה להשליח ר' שמואל לו מנהל בית-ספר תיכון לנערות בלונדון (אגרות-קודש חל"ב ע' צג-צד. והעתקה, באדיבות ר' פנחס שי' לו):

[1] במכתבו כתב: "מסופקני איך עלינו להגיש להתלמידות בכתה ה' (בנות כט"ז) ואיך ליעצן כששואלות (וכשלא שואלות) והאם, ועד כמה, להשתדל שלא תישארנה אצלנו ושתלכנה לסמינריון כשרוצות לישאר (או שמסופקות), ולאידך האם יש מקום לשכנע מהן דוקא שתישארנה (או שתישארנה באם תלכנה לאחר שנה או שנתיים לסמינריון על זמן זה)".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן את התיבות: "ולאידך האם יש מקום לשכנע מהן דוקא שתישארנה", וכתב:

תלוי בתכונות הנפש דכאו"א, ובכלל על ההנהלה להחליט בהתאם לזה
(1)

[2] במכתבו כתב: "ב" A-levels" בפרטיות, איזה הן ההגבלות. כי, לדוגמא, שמעתי בשם כ"ק אד"ש שלא נניחם ללמוד Shakespeare. בכל שפה שלוקחים A-levels ישנם "Required books" מהם בוחרים לחלק הליטעראטור של השפה. גם באנגלית יש ברירה, אבל הכל צריכים לקחת גם Shakespeare. (הבאתי עמי לני. הבודך עם כל החוקים של O-levels ושל A-levels ומה שכוללים כו)".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) סימן בעיגול תיבת "שמעתי", וכתב:

אמרת כמה פעמים שאיני אחראי כלל לשמועות – וגם זו בכלל (2)

(ב) על התיבות: "אבל הכל צריכים לקחת גם Shakespeare", כתב:

א"כ מהי השאלה !? (3)

[3] במכתבו כתב: "ואבקש הוראתו הק' של כ"ק אד"ש בכ"ז, ובכלל, וברכתו הק' עבור הבי"ס, שיתנהג בגשם וברוח כפי כוונתו הק' של כ"ק אדמו"ר שליט"א בכל הפרטים".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

כפשוט –

עניני [הבי"ס] – על ההנהלה שעל אתר להחליט (בהשייך ליר"ש וכו' – מצרפים רב שעל אתר) כיון שכבר נמצא כאן – יתייעץ בהמל"ח.

אזכיר עה"צ (4)

רנה

[לאחר ימי חנוכה, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – על דו"ח פעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 80 ע' ב; אגרות-קודש חל"ב ע' צה)]:

נת' ות"ח.

ודבר בעתו –

בהמשך ובקשר לימי החנוכה שענינם הלוך ומוסיף באור ועל פתח ביתו מבחוץ.

אזכיר עה"צ.

רנו

[י"ד טבת, תשל"ז]

מענה לר' יוסף העכט שהכניס את הדפים הראשונים מהמפתחות להמשך תער"ב שסודרו והוכנו – בהמשך להוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א (ביום זאת חנוכה), שחברי הכולל יערכו מפתח ענינים להמשך הנמצא בדפוס (אגרות-קודש חל"ב ע' ק. יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 80 ע' ג. תשורה העכט כ"ט אדר תשס"ב ע' 16):

נת' ות"ח. ועושה רושם שמסודר וטוב וכו' ובטח ימשיכו עד"ז (ובזריזות באופן שלא יגרע בהנ"ל) וזכות הרבים מסייעתם ואשרי חלקם.

אזכיר עה"צ.

[וראה לקמן מענות רסה, רסח].

רנז

[ט"ז טבת, תשל"ז]

מענה להתי' משה חיים לויין שכתב – בצירוף לחומר עבור חוברת על מצות כשרות ברוסית: "מצו"ב החומר בשביל החוברת אודות כשרות. החומר נעבד ע"י ארטיום ענגלין ממוסקבה שהכין את זה עפ"י החומר שאנחנו נתנו לו. כפי הנראה לענ"ד, שמצד השפה הרוסית, הרי הוא מתאים ביותר (מכל האנשים שנפגשנו עד עתה) לעבודת ההגהה, ונראה לפי דברין שהוא מבין את מגמתינו בהפצת הענינים ברוסית ויודע להתאים את זה בשפה חלקה שיתקבל אצל הקוראים. הננו שואלים את כ"ק אדמו"ר שליט"א אם כדאי לסמוך עליו (מצד השפה) ולעבוד איתו להבא, ואם התוכן של החוברת נכון וכדאי להדפיס ולפרסם" (תשורה כצמאן חי' מרחשון תשפ"ב ע' 11):

כדעת מבינים בכיו"ב.

לעיין ג"כ בחוברת כשרות שהו"ל באה"ק

רנח

[ועש"ק ויחי, י"ז טבת, תשל"ז]

מענה להשליח ר' יהודה ליב ראסקין על מכתבו (לאחיו ר' דוד ראסקין) בו כתב: "אבקשך לברר אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א כמה ענינים. . ." (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות אי' מאנ"ש שי' וזכות הרבים תלוי' בו):

[1] במכתבו כתב:

"התהלים אהל יוסף יצחק בפורמאט כיס שהי' צריך לצאת לאור בסמיכות לחודש תשרי בינתיים נתעכב, והנני מקוה שאולי יצא לאור לסמיכות ליום הבהיר י"א ניסן. והנה לפני חודש תשרי שאלתי אז אם יש מקום לכתוב ב"שער בלאט" ה' ו' תשרי תשל"ז (י"ב שנה וכו') וזכיתי אז למענה יש מקום.

חשבתי אז שיוגמר ההדפסה של התהלים בסמיכות לחודש תשרי ואח"כ נוכל תיכף להתחיל להדפיס את התניא, ואז אשאל חווי"ד של כ"ק אד"ש אם יש לי רשות לכתוב: "י"א ניסן, שנת חמשת אלפים שבע מאות שלשים ושבע לבריאה, שנת השבעים וחמש לכ"ק אדמו"ר שליט"א".

וכיון שהתהלים עדיין לא י"ל ואולי י"ל בסמיכות לי"א ניסן הבע"ל, במילא הנני לשאול אם יש לי רשות להדפיס חלק מהתהלים (כיון שמדפיסים ה' אלפים) בתאריך ו' תשרי כהנ"ל, וחלק מהתהלים בתאריך י"א ניסן כהנ"ל."

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "וחלק מהתהלים", וכתב:

ויסיף בזה הוצאה . . . (לאחר הנ"ל)

[2] במכתבו כתב:

"אם יש לי רשות לנסוע ליום הבהיר י"א ניסן (וג"כ קבלתי אתמול מכתב מאבא ש"י שהוא חושב לנסוע להשתתף בחתונת ב"א שד"ב ש"י בלונדון שקבעו לר"ח ניסן, ובאם שאני נוסע ג"כ הוא חושב לנסוע לחתונה וג"כ לארה"ב ליום הבהיר י"א ניסן ואולי ג"כ האמא תח"י) ואפשר לקחת מישהו מהילדים שיי".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ב[אם] לדעת ידיד במורקו אין חשש – [יש לי רשות לנסוע ליום הבהיר י"א ניסן]

[3] על כללות המכתב, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אזכיר עה"צ (3)

רנט

[י"ט טבת, תשל"ז]

מענה להתי' יוסף יצחק הלוי שגלוב (תשורה צייטלין ז' תמוז תשע"ב ע" (43):

[1] על קונטרס "שני מכתבים" מאדמו"ר מהרי"ץ שמו"ל, כתב:

נת' ות"ח

[2] על מה שכתב שמו"ל לזכרון זקנו ר' יצחק אלחנן הלוי שגלוב הי"ד, כתב:

ותנצב"ה

רס

[כ"ג טבת, תשל"ז]

מענה לר' חיים יעקב שלאמע על מכתבו (להמזכיר הרחמ"א חדקוב), בו כתב: "אגב, אציין שכתבתי לכ"ק אדמו"ר שליט"א לשאול על מה דרש בהתועדות האחרונה מה יש לבקש גם ממוסד וגם מבנות (למשל מי צריך להשתתף בדולר להדפסת כתבי כ"ק אדמו"ר מהרש"ב, וכו') אולי יקבל עבורי מענה כי אז אהי' לו מאד אסיר תודה" (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חל"ב ע' 20):

[1] על התיבות "גם ממוסד", כתב:

[ממוסד] – לא

[2] על התיבות "וגם מבנות", כתב:

השייכות לזה ורוצות

רסא

[כ"ו טבת, תשל"ז]

מענה לר' חיים יעקב שלאמע על מכתבו (אגרות-קודש חל"ב ע' קח. קובץ "בא כח" ח"א ע' רז):

[1] במכתבו כתב ע"ד בעיות כספיות ומשפחתיות אצל אחת מנשות אנ"ש בצרפת.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(1) עניתי (ולבעלה שי') בהיותם כאן – פא"פ – שמכאן ולהבא, באם תהיינה בעיות וכו' ביניהם – יעשו כהוראות רב מורה הוראה בצרפת.

[2] במכתבו כתב ע"ד רצונם של חברי סניף "האדרת והאמונה" בצרפת לייסד "חברה מיוסדת בקבוץ כספים על יסוד חוק של מס ללימוד ממושך", בהסכמת וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(2) [בכל הענין הנ"ל] וכיו"ב – יתייעצו ויעשו כעצת הרבא"ג שי'.
אזכיר עה"צ.

[3] במכתבו כתב ע"ד השתתפותו בחנוכת הבית דבית חב"ד בליאן, ש"היי בהצלחה בהשתתפות הרבה אנשים חשובים".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(3) ות"ח ת"ח על הבשו"ט.

רסב

[שלהי טבת, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו (אגרות-קודש חל"ב ע' קט) [בין השאר : (1) על דו"ח פעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 82 ע' א); (2) למרת אסתר שטרנברג בקשר למכתבי תלמידות ע"ד מבצע נש"ק (תשורה סלונים ד' מרחשון תשס"ח ע' 26. וראה לקמן מענה רסג); (3) להתי' משה חיים לויך שהכניס חוברת "ההיסטורי המלאה של פורים" ברוסית (תשורה דובאוו י"ט שבט תשע"ב ע' 26); (4) להשליח ר' ישראל צבי גליצנשטיין בקשר למבצע מזוזה בצבא באילת וסביבותי' (תשורה גליצנשטיין ש"פ וראה תשע"ח ע' 14)]:

נת' ות"ח.

ודבר בעתו – בין הילולא דכ"ק אדה"ז

והילולא דכ"ק מו"ח אדמו"ר.

אזכיר עה"צ.

רסג

[שלהי טבת, תשל"ז]

מענה למרת אסתר שטרנברג שהכניסה מכתבים שכתבו כמה תלמידות בית-ספר מסויים ע"ד הפעולה שפעלה עליהם הדלקת נרות ש"ק ויו"ט כתוצאה מ"מבצע נש"ק" שהכריז עליו כ"ק אדמו"ר שליט"א (תשורה סלונים ד' מרחשון תשס"ח ע' 26. אגרות-קודש חל"ב ע' קט) :

כדאי הי' להדפיס קובץ מכ' כאלו (מכמה ביי"ס) אחדים מכל סוג (בדתיות) ופוטוסטאט ממקצתם. בצירוף תמונות. וכו'. ובהידור.

[וצירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לעיל מענה רסב). וראה גם לקמן מענה רפט].

רסד

[שלהי טבת, תשל"ז]

מענה לר' מנחם מענדל ברוק על מכתבו בו ביקש אשר כ"ק אדמו"ר שליט"א יסדר קידושין לבנו הת' לוי יצחק, שנקרא על שם הרה"ג הרה"ח וכו' הרב לוי יצחק ז"ל אביו של כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "כפר חב"ד" גליון 960 ע' 19. אגרות-קודש חל"ב ע' קח):

ותהא בשעטומו"צ בכל.

אזכיר עה"צ.

הזהירו חז"ל ובכ"מ שלא לעורר אפשריות דקנאה, תמהון וכיו"ב, ובפרט כשהמדובר בהתחלת בנין ע"ע וכו'. וק"ל.

רסה

[ר"ח שבט, תשל"ז]

מענה לר' יוסף העכט על מכתבו – בהמשך להוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א (באמצעות המזכיר הרי"ל גראנער), שעד סוף היחידות ביום זה יכניסו הערכה מתי יסיימו את עריכת המפתחות לכל אחד משלשת הכרכים של המשך תער"ב. במכתבו כתב, שאת המפתחות לכרך הראשון – מסיימים עד אמצע חודש שבט; המפתחות לכרך השני – מסיימים עד חג הפורים; ואילו המפתחות לכרך השלישי – מאחר וזהו החלק שלא נאמר ולא נחלק לפרקים, הרי שעבודת עריכת המפתחות עליו קשה ביותר, ולכן לכאורה לא יסיימו את המפתחות עד אחרי חג הפסח (אגרות-קודש חל"ב ע' ק. יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 81 ע' ג. תשורה העכט כ"ט אדר תשס"ב ע' 17):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "קשה ביותר", וכתב:

ולכן דוקא על כיו"ב קאי במיוחד מרז"ל שצ"ל דוקא יגעת (וביחד עם זה ההצלחה) ומצאת, והשם יצליחם בכ"ז, וזכות הרבים (בכמות ובאיכות) מסייעתם, ואשרי חלקם בזה ובבא.

מהיר

רסו

[ד' שבט, תשל"ז]

מענה לר' מרדכי ומרת דינה חנה קמינקר על דו"ח מפעולותיהם בהפצת היהדות בהמבורג גרמני –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' קי.

רסז

[אור לז' שבט, תשל"ז]

מענה לא' מאנ"ש (סי' "מקדש מלך" ח"ג ע' צג. אגרות-קודש חל"ב ע' קי-קיא):

לא בתור הוראות לבי"ד

איני (ולא מהמזכירות) מיפה כחו בלל וכלל לתבוע את מישהו לדין.

צעירי אגודת חב"ד בכל מקום, אינם "ב"כ" בלל וכלל, כ"א אחד ממוסדות חב"ד כמפורסם.

אמרתי בפרסום וכו"כ פעמים, שהנני מבקש ומפציר את כאו"א מבנ"י שיחיו לעשות בכל או"א מהמבצעים ככל יכלתו, ואי"ז שייך ליפוי כח של מישהו, כ"א מפני שזהו הכרת השעה.

רסח

[לקראת יום הבהיר יו"ד שבט, תשל"ז]

מענה לר' יוסף העכט שהכניס כמה ערכים חדשים שסידרו בהמפתחות להמשך תער"ב (אגרות-קודש חל"ב ע' ק). תשורה העכט כ"ט אדר תשס"ב ע' 17):

ובטח בכל הנ"ל בזריזות הכי אפשרית. אזכיר עה"צ.

רסט

[לאחר יום הבהיר יו"ד שבט, תשל"ז]

מענה להמניחים על מכתבם בקשר למאמרי ד"ה באתי לגני – דש"ק יו"ד שבט, ודמוצש"ק יו"ד שבט. במכתבם שאלו: (א) באיזה אופן לסדר ההנחות של שני המאמרים, המדברים באותו תוכן, באם להו"ל שתי הנחות או אולי יש לצרפם יחד; (ב) בקשר לענין מסויים בהמאמר שהובא מהמשך וככה תרל"ז, ובאמירת המאמר נאמר באו"א מהנדפס בההמשך, ושאלו איך לכתוב בההנחה (מצילום כתי"ק – תשורה אלטיין כ"ו אדר תשס"ב ע' 14):

נכון יותר לפרסם במאמר א'. כיסוד – הנאמר בפרסום יותר (במוצש"ק), ההוספות בחצע"ג או בשוליים.

בהמובא מהס' – לציין ולהעתיק כפפנים דהס'.

[השינויים – דורשים בי' וכו'. ואין הזמ"ג – שלי. והשומעים שי' כשם שאין ידוע להם – עפהנ"ל – הביאור, כך וועט זיי ניט פעלען כשלא ידעו מהשינויים]

ער

[לאחר יום הבהיר יו"ד שבט, תשל"ז]

מענה למרת חנה גורביץ מנהלת בית הספר "בית רבקה" על מכתבה – בהמשך להמדובר בהתועדות יו"ד שבט, אשר למרות שע"פ חוקי המדינה צריך ללמוד גם לימודי חול, צריכה להיות השתדלות להרבות בלימודי קודש; בו שאלה האם כדאי לסדר לימודי קודש בלי לימודי חול –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' ק"ב.

רעא

[לאחר יום הבהיר יו"ד שבט, תשל"ז]

מענה להנהלת בית הספר "בית רבקה" שכתבו (בתרגום מאנגלית): "כתוצאה מהשיחה של התועדות יו"ד שבט בנוגע לחיזוק סדרי לימודי קודש והפחתת לימודי החול, לע"ע ערכנו את הסידורים דלקמן בבית

הספר שלנו . " (מצילום כתי"ק – נדפס לעיל. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות ר' אברהם משה שי' דייס וזכות הרבים תלוי' בו):

פשוט:

- (1) **שכהנ"ל שייך לועד הלימודים דהנהלת הבי"ר**
- (2) **שצריך ליזהר שלא לאבד תלמידות ע"י שינוים**
- (3) **שצריך ליזהר שלא להחליש השם של בי"ר בכל החוגים שמשם צריך להשתדל לקבלת ת'**

ערב

[י"ב שבט, תשל"ז]

מענה לר' ישראל לייבוב שכתב שדיבר עם ר' יעקב יהודה העכט בנוגע לפתיחת משרד בארצה"ב לגייס כספים עבור יתומי ואלמנות צה"ל, והנ"ל כבר יש לו משרד עם פועלים וכו', וגם יתעסק בפרסומת וכל הנחוץ. וכתב: "תכננו עתה שיהא לנו נקי כחמישים אלף דולר לשנה, ואמר שזה בהחלט בא בחשבון ונוכל לבוא להסכמה מלאה בינינו על צד היותר טוב, והנני שואל חוות דעת של כ"ק אדמו"ר שליט"א על זה" (מהעתקה. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות מערכת הספר "שליחות כהלכתה" וזכות הרבים תלוי' בהם):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו תחת התיבות: "בא בחשבון ונוכל לבוא להסכמה מלאה בינינו על צד היותר טוב", וכתב:

על פי כל הנ"ל ימשיכו בהשקו"ט על מנת לגמור בטוב. וכל התנאים יהיו בכתב.

רעג

[בסמיכות לט"ו בשבט, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – להשליח הרב משה יחיאל פעלער על מכתבו (מהעתקה, באדיבות משפחת הנמען שי'; יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 83 ע' א)]:

נת' ות"ח. ודבר בעתו – בקירוב לר"ה לאילן – כי האדם עץ השדה וכב"ה ביום דקיימא סיהרא באשלמותא, אזכיר עה"צ.

רדע

[חיי שבט, תשל"ז]

מענה לר' משה פנחס הכהן כ"ץ על מכתבו בקשר לשידורים ברדיו – בסי' התניא ובשיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חל"ב ע' 21 (ע' קכ)):

[1] על כללות המכתב, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

נתקבל ות"ח.

[2] במכתבו כתב: "להעיר אשר באגה"ק כתוב ומ"ש בישע"י יועץ וחכם חרשים הנה בכתוב כתוב ויועץ בוא"ו".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

[בוא"ו] – שייך ומוסיף על דלפניו – ולכן לא הובא. יתרה מזו – בדפוסים שראיתי – בפרש"י ורד"ק שעל אתר – מעתיק יועץ. ולהעיר מתוד"ה ונתן (שבת קכח, א). אבל צ"ע בחגיגה (יד, א) – הובא באגה"ק – דכותב (בדפוסנו) "יועץ" ובהשאר מעתיק גם וא"ו המוסיף – משא"כ בע"י. (2)

[3] במכתבו כתב: "למעשה בפועל המעשה הוא העיקר, הוספתי . . . המדובר בהתועדות ט"ו בשבט ע"ד מבצע פורים וגם הזכרתי כל המבצעים".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן שני קווים תחת התיבות: "המדובר בהתועדות ט"ו בשבט ע"ד מבצע פורים וגם הזכרתי כל המבצעים", וכתב:

בטח גם האזהרה דעש"ק – דפורים (3)

ערה

[כ"ף שבט, תשל"ז]

מענה למערכת "ספר הליקוטים – דא"ח צמח צדק" שהכניסו את הערכים דאות שיי"ן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 83 ע' א. "התמים" גליון מה ע' 90):

נת' ות"ח, בכמה העתיקו מאמרים שלמים!! הר"ז ספר הליקוטים.

רעו

[לאחר ש"פ יתרו, כ"ד שבט, תשל"ז]

מענה להמניחים על שאלתם במאמר ד"ה וישמע יתרו גוי שנאמר בהתועדות ש"פ יתרו: "בד"ה וישמע יתרו המצוי"ב – לא תפסנו בסעיף האחרון שבהמאמר שייכות ג' העניינים שבהפ"י בוישמע יתרו (קרי"ס) – דקאי על גילוי עתיק, אלקים – כלים, הוי" – אור ז"ל. וכן שייכות פ"י זה (והפ"י שבד"ה זה דשנת תרע"ה – דקאי על הד' בחינות דאורות כלים לבושים והיכלות) להמבואר לפני"ז בב' הפירושים בהכתוב דראיתי אני שיש יתרון לחכמה מן הסכלות כיתרון האור מן החושך" (מצילום כתי"ק – ס' "מקדש מלך" ח"ד ע' תקסד):

[1] על מה שכתבו: "לא תפסנו בסעיף האחרון כו", כתב:

עין אוה"ת בתחלתו

[2] סימן בעיגול תיבת "שייכות", וכתב:

נאמר – כשני ב' בשני מאמרים נפרדים,

אף שכמובן ישנה שייכות, אבל לא נדבר אודותה.

רעז

[כ"ו שבט, תשל"ז]

מענה לזוג שכתבו שמפני הבריאות אסר הרופא על האשה להכנס להריון, וכל הפעולות לא עזרו, והרופא אומר שרק גלולה למניעת הריון תעזור; וכשאמרו לרופא שדעת כ"ק אדמו"ר שליט"א נגד הגלולות, ביקש שיכתבו לכ"ק אדמו"ר שליט"א שהגלולות כיום לאחרי 12 שנה נשתנו, ומבקשים עצת כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חל"ב ע' 25 (ע' קכג-קכד)):

בודאי במשך השנים מעת מענתי בזה – נשתנו הפילס שמיעצים לקחת בנדו"ז,

כן כשמחליפים מזמן לזמן הפילס באופן שכולם מביאים אותה התועלת, אבל ה side-effects שונים, הרי אז אינם cumulative (ולפעמים גם מחלישים זא"ז)

ולכן ידברו עוה"פ בכ"ז עם הרופא (ועם הרב, כמובן) ויעשו כעצתם.

אזכיר עה"צ.

[נסימן שני קווים אצל מה שכתבו – שעומדים לצלצל להרחמ"א חדקוב בעוד כשבוע להודע מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א].

רעח

[כ"ח שבט, תשל"ז]

מענה לא' מאנ"ש על מכתבו בקשר לבעיות בא' מסניפי מוסד "אחי תמימים" –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' קכח.

רעט

[שבט, תשל"ז]

מענה לא' שכתב: (א) ע"ד דירתם החדשה שמספרו "72"; (ב) ע"ד דרכון שבמספרו "18"; (ג) ע"ד היחידות שלו דשנת תשל"ו; (ד) בנוגע לאימוץ ילד גוי; (ה) ע"ד פטירת אם זוגתו ביום כ"ד טבת; (ו) בנוגע לשמירת ש"ק במקום עסקיו –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' קכט-קל.

רפ

[תחלת אדר, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר: (1) על דו"ח פעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 84 ע' א); (2) על דו"ח נוסף מפעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 86 ע' א); (3) להמתעסקים בהכנת תקליט "ניגוני חב"ד" הי"ל ע"י "ועד ע"א מוסדות" שהכניסו את התקליט החדש (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 85 ע' ב. וראה לקמן מענה רצ); (4) להתי' משה חיים לוין בקשר לדו"ח ע"ד תכנית פעילות חג הפורים בקרב יוצאי רוסיה (תשורה דובאווי"ט שבט תשע"ב ע' 25); (5) להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית בקשר לנרתיק מיוחד בו דוגמא של משלוח מנות ומתנות לאביונים שהכינו עבור מבצע פורים

(מהעתקה, באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד". וראה לקמן מענה רפד):

נת' ות"ח

ודבר בעתו –

בחדש דבריא ותקיף מזלי דבנ"י,

ומרבין בו בשמחה.

אזכיר עה"צ

רפא

[תחלת אדר, תשל"ז]

מענה להתי' משה חיים לויין שכתב – בצירוף לחומר עבור חוברת על חג הפורים ברוסית: "מצו"ב החומר שמתכוננים להדפיס בחוברת לחג הפורים ונכלל בו (חוץ מדברי ימי הפורים ודיני פורים) קטעים מלוקטים משיחות כ"ק אדמו"ר שליט"א. הננו שואלים את כ"ק אדמו"ר שליט"א אם זה נכון וכדאי להדפיס כל זה" (תשורה דובאווי"ט שבט תשע"ב ע' 25):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן קו תחת התיבות "זה נכון", וכתב:

באם 1) רב יסכים (בנוגע לדינים וכו')

2) מבין [יסכים] [בנוגע] להשפה הרוסית)

3) יוסיפו ע"ד הזהירות הנוספת השנה שפורים בעש"ק – שלא ליגע בשמירתה וכו'

אזכיר עה"צ

רפב

[גי' אדר, תשל"ז]

מענה לר' משה ניסן ווינער שכתב: "בנוגע החיבור שאני עוסק בו בענין איסור העברת הזקן וחשיבות גידולו – לאור ההלכה [שלע"ע הנני עוסק במלאכת התיקון וההגהה בעיקר]. ". (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חל"ב ע' 24 (ע' קלג)):

(1) **תכלית החיבור** – שע"י קריאה בו יתוסף בזהירות [בענין איסור העברת הזקן וחשיבות גידולו] ולזה **מוכרח** שיודפס ויופץ **בפ"מ**. וזה **כבר כמה שנים** שמתעסק בזה, ומזמן לזמן מוצא שקו"ט חדשה ולהתכתב עם כל קצוי תבל! וא"ס לדבר! וידפיסו **בהקדם** כמו שהוא.

וכל הספקות וכו' – ידפיס אח"כ בפ"ע.

(2) אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

רפג

[ג' אדר, תשל"ז]

מענה לא' התמימים שנפגע ע"י כושי (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 84 ע' א. והעתקה, באדיבות ר' יוסף יצחק שי' גראסבוים):

ויה"ר שיקוים בו מאמר קדושי עליון המפורסם. בדיקת המזוזות ואופן קביעותן.

אזכיר עה"צ

רפד

[ד' אדר, תשל"ז]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שכתבו: "מצו"ב תיק של משלוח מנות ומתנות לאביונים. עשו התיק מבי' תיקים, בתיק האי' בי' מטבעות מתנות לאביונים ובראשור, והתיק הבי' זהו עבור שילוח מנות וג"כ בראשור. יעשו אי"ה כ-25 אלפים, וכן יעשו עבור האספיטולס דייטעטיק כ-10 אלפים, הממונים על זה הת' יוסף יצחק שי' קייזין, ואברהם שי' גריינשפאן. ומבקשים ברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א שתהיי בהצלחה רבה בכל הפרטים" (מצילום כתי"ק – תדפיס מספר "ועבדי דוד" – עניני חג הפורים – ע' 28. אגרות-קודש חל"ב ע' קלה):

בודאי ה[מנות] **גם למהדרים כשר**

וצירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לעיל מענה רפ).

רפה

[ה' אדר, תשל"ז]

מענה לא' שכתב שעוסק במשלוחים ממדינות למדינות ורוצה לקנות מיכלית נפט, אך ההשקעה גדולה מאד וצריך למשכן את נכסיו עבור זה –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' קלח.

רפו

[ועש"ק תרומה, ז' אדר, תשל"ז]

מענה בקשר לאלמנה בסביבות גיל 50 שאין לה ילדים, שהוצע לה נישואין לאלמן בגיל 82 –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' קלח.

רפז

[ועש"ק תרומה, ז' אדר, תשל"ז]

מענה לא' שכתב שנחלה במחלה הידועה ר"ל בצד שמאל של המוח, ונתרפא וחזר לאיתנו לאט לאט, אך לאחרונה נראה שיש גידול גם בצד ימין של המוח, וחמשה רופאים מייעצים לנתח מיידית ואומרים שהסיכויים טובים שיבריא, ומבקש עצה וברכה (מצילום כתי"ק – ריש אגרות-קודש חל"ב ע' 25 (ע' קלח-קלט)):

כשבקרני דר. Jacobson שי' סיפר שהמציא אופן (מכונה) להבחין (diagnose) בענינים כהנ"ל. ולכאורה כדאי לשאלו השייך זה ויכול להועיל בנדו"ז (ואפשר – שיוכל להחליט בשיחה טלפונית גרידא).

ובאם יחדש מה – לדבר עוה"פ עם הרופאים (מספיק – עם אחדים מהם) ולעשות כעצתם.

אזכיר עה"צ.

רפח

[י"ב אדר, תשל"ז]

מענה לר' אברהם חנוך גליצנשטיין שכתב: "בזמנו שלחתי על ידי אחד הנוסעים, את הכרך הראשון של ספר התולדות אדמו"ר הזקן – המחודש, והריני שואל עוד הפעם, האם למסור אותו לסניף קה"ת כאן להדפסה, כן שאלתי על כמה סתירות שמצאתי, וכן אם לסדר בדף השער את המסגרת של ספרי רבנו הזקן" (מצילום כתי"ק – ס' "אוצרות" ע' 179. אגרות-קודש חל"ב ע' קמו):

על התיבות: "ספר התולדות אדמו"ר הזקן – המחודש", כתב:

(1) להשתדל להו"ל

על התיבות: "האם למסור אותו לסניף קה"ת כאן להדפסה", כתב:

(2) לקה"ת לענותו

על התיבות: "כן שאלתי על כמה סתירות שמצאתי", כתב:

(3) מכבר עניתי בכיו"ב – שאין הזמ"ג לעיין מצדי, ולכן יעיר ע"ז בסוף הספר

סימן בעיגול את התיבות: "בדף השער", וכתב:

(4) לא לשנות מהקודמו

רפט

[בסמיכות לימי הפורים, תשל"ז]

מענה למרת אסתר שטרנברג בקשר לספר שמו"ל ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א (ראה לעיל מענה רסג) – הכולל מכתבים שכתבו תלמידות ע"ד הפעולה שפעלה עליהם הדלקת נרות ש"ק ויו"ט כתוצאה מ"מבצע נש"ק" (תשורה סלונים ד' מרחשון תשס"ח ע' 27. אגרות-קודש חל"ב ע' קמו):

אולי לערוך התחרות בזה

מה טוב שיוכלו לחלקו בהקדם – ע"כ פנים לא יאוחר לערב שבת הגדול שהוא ערב חג הפסח

אעה"צ

רצ

[ועש"ק תשא, כ"א אדר, תשל"ז]

מענה להתעסקים בהכנת תקליט "ניגוני חב"ד" היו"ל ע"י "ועד ע"א מוסדות" שהכניסו את התקליט החדש (ס' "מקדש מלך" ח"ג ע' קפז. יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 85 ע' ב):

נת' ות"ח. ת"ח ביותר כולל גם על הזריזות בחפץ כו', ובודאי ימסור כ"ז לכאו"א ש"י מהמשתתפים בצירוף קונטרס אהב"י.

[וצירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לעיל מענה רפ).

בהמשך למענה זה – נכנס ר' משה טעלישעווסקי ביום זה ל"גן עדן התחתון", וכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו חוברות "קונטרס אהבת ישראל" ו-70 דולר עבור כל המשתתפים בתקליט. כן נתן לו כ"ק אדמו"ר שליט"א "קונטרס אהבת ישראל" ושטר של דולר עבור זוגתו, ואמר (שוב): "יישר כח על הזריזות" (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" (שם)].

רצא

[כ"ו אדר, תשל"ז]

מענה להשליח ר' ישראל יוסף הכהן הענדל שכתב:

"הנני בזה לשאול מכ"ק אד"ש איך לנהוג בנוגע ליו"ט שני של גליות, שבמכתב (שנדפס בלקו"ש ח"א פ' משפטים) מכ"ק אד"ש משמע שאי"צ להחמיר אם הב"ב הם ג"כ בא"י, וממכתב של כ"ק אדמו"ר מהרש"ב (שנדפס ביגדיל תורה שי"ל ע"י כולל צ"צ ירושלים) כותב להחמיר החומרות של פסח וגם להניח תפילין.

ולשאול מרבני חב"ד איני יודע אם לשאול מרבני חב"ד שנמצאים בא"י שבד"כ מקילין בנוגע ליו"ט שני של גליות או מרבני חב"ד שבחו"ל שמחמירין".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה קליין י"ז סיון תשס"ו ע' 18. ס' "ממלכת כהנים" ע' קלח, קמז. אגרות-קודש חל"ב ע' (קס):

מחק תיבת "אם", וסימן בחץ ובעיגול את התיבות "לשאול מרבני חב"ד שנמצאים בא"י"; וכתב:

[לשאול מרבני חב"ד שנמצאים בא"י] **ששם נמצא עתה**

[וסימן בחץ ובקו תיבת "צפת" בתחלת מכתבו].

רצב

[לאחר כ"ז אדר, תשל"ז]

מענה להמניחים על שאלותיהם במאמר ד"ה החודש גוי (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליון תקסה ע' 14-15):

[1] במכתבם כתבו:

"בד"ה החדש הזה לכם וגוי דאור ליום ועש"ק פרשת ויק"פ נזכר, דענין כל ר"ח הוא הארת יחו"ע ביחו"ת, ומעלת חודש ניסן היא שזהו יחו"ע מצ"ע. ובשמות – כל ר"ח הוא הארת הוי' באדנ"י, ובר"ח ניסן הוי' מצ"ע. וממשיך, שבכללות יותר זהו החילוק שבין הוי' דלתתא והוי' דלעילא, ומשמע הכוונה, דהוי' דלתתא הוי"ע כל ר"ח (וזה למעלה יותר מהמבואר לפני"ז דר"ח הוי"ע הארת הוי' באדנ"י), והוי' דלעילא הוא מעלת ר"ח ניסן.

וממשיך שזהו (החילוק דהוי' דלתתא והוי' דלעילא) הוא בכללות יותר, נוסף ע"ז שהן הוי' והן אדנ"י נמשכים בכל חודש וחודש, דישנם י"ב צירופי הוי', וי"ב אותיות המילוי דאדנ"י – והצירוף דחודש ניסן הוא שם הוי' כסדרו.

ולא תפסנו:

האם הכוונה דכיון דשם הוי' נמשך בכל חודש, גם שם הוי' עצמו הוא ענין כל חודש, ולזה מתבאר דעילוי חודש ניסן הוא דאז מאיר הוי' דלעילא.

(וכן: אם הוי' דלתתא הוי"ע החדש הזה לכם ראש חדשים והוי' דלעילא הוי"ע ראשון הוא לכם וגוי').

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) מחק את התיבות "האם הכוונה דכיון", וכתב:

פשוט [דשם הוי' נמשך בכל חודש] **שהרי ישנו צירוף הוי' השייך לכ"א**

(ב) מחק תיבת "אס", וכתב:

לפי' הא' – וניסן כולל ג"כ גאולה העתידה, ואילו זכו – הייתה לאחרי אמירת פ' החודש – [הוי' דלתתא הוי"ע כו']

[2] במכתבם כתבו:

"וממשיך בהמאמר דענינו של ר"ח ניסן הוא ר"ה למלכים, וע"ד דבמלכותא דארעא הכתרת המלך היא ע"י ביטול היש, כ"ה במלכותא דרקיע בהמשכת ר"ח ניסן, שהיא ע"י ביטול היש.

ולא תפסנו:

דהא מתבאר כאן דחודש ניסן הוא מדריגת הוי' ובכללות יותר הוי' דלעילא, ובעבודה הוא יחו"ע, או העבודה שלמע' מיחו"ע ויחו"ת גם יחד".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) על מה שכתבו: "וע"ד דבמלכותא דארעא הכתרת המלך היא ע"י ביטול היש", כתב:

([היש,] או למעלה מזה)

(ב) על מה שכתבו: "כ"ה במלכותא דרקיע בהמשכת ר"ח ניסן, שהיא ע"י ביטול היש" – מחק תיבת "היש".

רצג

[חורף, תשל"ז]

מענה לא' התמימים (תשורה וילהלם ו' תמוז תשפ"א ע' 29. והעתקה):

[1] על מה שכתבו ע"ד תכנית תרגום השיחות לאנגלית, כתב:

האומנם אין עדיין כיו"ב?

ובכל אופן יתייעץ עם המומחים בכיו"ב. (1)

[2] על ענין מסויים שכתב, כתב:

אינו ענין (בעתיד הקרוב עכ"פ) (2)

רצד

[חורף, תשל"ז]

מענה לאחת שכתבה (ברוסית) שהגיעה לכאן מאה"ק כדי לעבוד במאפיית מצות, אך מתלוננת שצוחקים ממה, ומבקשת להכנס שוב ליחידות –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' קסא.

רצה

[ועש"ק ויקרא, ו' ניסן, תשל"ז]

מענה להרב מרדכי מענטליק על מכתבו בו כמה שאלות במראי-מקומות במכתב כללי ראש חודש ניסן –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' קנו.

רצו

[לפני חג הפסח, תשל"ז]

מענה להתי' שמואל זלמנוב – מנהל "המחלקה לדוברי עברית" שע"י "שיעורי לימוד הדת" – שכתב ע"ד נסיעתו לאה"ק (ס' אלבום "שיעורי לימוד הדת" ע' 178):

לצדקה באה"ק. בטח סידר מ"מ בפעולות הנ"ל. אזכיר עה"צ.

רצז

[כ"ו ניסן, תשל"ז]

מענה לר' זלמן יהודה דייטש שכתב: "היות שעד עתה הי' לנו כמה אנשים שהיו מוכרים סחורתינו לוועסט אפריקא, כעת יש הצעה שאני בעצמי יסע לשם והמכירה יהי' ישר ממני שע"ז יש אפשרות הן להרוויח יותר והן להגדיל האקספורט גם ע"י סחורות ממינים שונים. התדברתי עדי"ז עם דודי ר' דוד שי' דייטש והוא מעודד אותי, כן קבלתי כו"כ מכתבים מהחברות שם שהם מעוניינים לסחור ישיר עמנו. והנני לשאול אם להתענין בהנ"ל" (ס' "ויהי איש מצליח" ע' 116-118):

לבקר שם – נכון

לבטל הענין [כמה אנשים שהיו מוכרים סחורתנו לוועסט אפריקא]
צע"ג אם כדאי

המצורף עבור כו'.

אזכעה"צ

רחצ

[שלהי ניסן, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – על דו"ח פעולות במרכז
היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 88 ע'
:]](ג

נת' ות"ח, ודבר בעתו – בסיוס וחותם חדש הגאולה, ויה"ר שבקרוב
ממש יקוים היעוד כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, אזכיר
עה"צ.

רצט

[לאחר חג הפסח, תשל"ז (1)]

מענה לר' שלום דובער לוי (קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע' ב, יב,
נה. אגרות-קודש חל"ב ע' קצט):

[1] במכתבו כתב: "תח"י נמצאים כו"כ תשובות של כ"ק אדמו"ר הצ"צ,
ועד כעת נמנענו מלהדפיסן, כי חשבנו שיצאו לאור בספר בפ"ע. כיון שעד
עתה לא יצאו לאור, האם כדאי שנפרסמן בקובץ יגדיל תורה, או שיותר
כדאי להו"ל בפ"ע"י.

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן את התיבות: "כדאי להו"ל בפ"ע"י, וכתב:

ויתעסק בזה.

[2] במכתבו כתב – בקשר לכת"י הנמצא בספרי, ועליו רשום בכת"י
כ"ק אדמו"ר שליט"א "מהדורא משו"ע": "האם כדאי שנפרסמן בקובץ
יגדיל תורה, או שיותר כדאי להו"ל בפ"ע"י.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

יתכתב עם רד"צ הילמאן (ת"א) שהדפיס מאז שראה כת"י עד"ז וכו'.

[וראה לקמן מענה שלג].

[3] במכתבו כתב: "שנת הלימודים החדשה מתקרבת. האם כדאי להתעניין אודות משרה. או כדאי שאמשיך בעריכת קובץ יגדיל תורה – בתור חבר הכולל. או שאסתדר בעבודה זו באופן קבוע".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן את התיבות: "אסתדר בעבודה זו באופן קבוע", וכתב:

ובהו"ל דהנ"ל (נגלה וכיו"ב).

[בהוספה לזה מסר המזכיר הרחמ"א חדקוב, שכ"ק אדמו"ר שליט"א אמר לו בע"פ שרוצה שיתמנה לארגן את הספריי, ואשר כבר הודיע על כך להמזכיר הרי"ל גראנער שיכניס אותו לעבודה הזאת].

ש

[לאחר חג הפסח, תשל"ז (2)]

מענה לר' שלום דובער לויין על מכתבו – בהמשך להמענה שקיבל – בו שאל: "הלהמשיך בעריכת יגדיל תורה או שזה שייך לחברי הכולל" (קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע' ב-ג):

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן את התיבות: "להמשיך בעריכת יגדיל תורה", וכתב:

כמו ע"ע.

[אח"כ נמסר לו בע"פ (ע"י המזכיר הרחמ"א חדקוב) שרצון כ"ק אדמו"ר שליט"א שימשיך לערוך את הקובץ "יגדיל תורה" בתור חבר הכולל. וראה לקמן מענה שא].

שא

[לאחר חג הפסח, תשל"ז (3)]

מענה לר' שלום דובער לויין שכתב: "לאור מה שאמר לי היום הרב חדקוב שי'. . האם כדאי שאמשיך בכל הנ"ל בתור חבר הכולל, או שאשאר חצי היום בכולל – ועריכת קובץ יגדיל תורה, וחצי היום בספריי ועריכת ספרי הצמח צדק כו"י" (קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע' ג):

באם ההנהלה תסכים [חצי יום בכולל].

שב

[תחלת קייץ, תשל"ז]

מענה לר' שלום דובער לויין על מכתבו בקשר למילואים לשו"ת צמח צדק (קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע' נה-נו. אגרות-קודש חלי"ב ע' קצט):

[1] במכתבו שאל: "האם כדאי להוסיף: א) מה שנדפס בהוספות לפס"ד צ"צ. ב) מה שנדפס בהשמטות לשער המילואים. ג) שו"ת שבפס"ד – ולא נכללו בשער המילואים. ד) ליקוטים שבסוף פס"ד. – כדי שכל הנ"ל יבואו מסודרים לפי עניניהם – במקום אחד".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

רק לציינים.

[2] במכתבו שאל: "האם כדאי להדפיס גם השאלות (השייכים לתשובות הנדפסים)".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

אולי בעתיד.

[3] במכתבו שאל: "האם כדאי לערוך מ"מ וציונים לתשובות הנדפסים (עדמ"ש ביגדיל תורה)".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

באם לא יקח זמן רב.

שג

[אדר"ח אייר, תשל"ז]

מענה לשאלה האם זה עוול לעשן מריחואנה (מהעתקה) :

ביותר וביותר, ולפלא גדול השאלה.

דש

[ב' אייר, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – על דו"ח פעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 89 ע' ב)]:

נת' ות"ח. ודבר בעתו – ת"ת שבת"ת מלכתחילה אריבער, אזכיר עה"צ.

שה

[ועש"ק תזו"מ, ד' אייר, תשל"ז]

מענה לרי משה פאשקעס שכתב: (א) ע"ד הדלקת נרות ש"ק ע"י בנותיו; (ב) ע"ד הדלקה בשמן –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' רז-רז.

שו

[ז' אייר, תשל"ז]

ממענה לא' העסקנים (מצילום כתי"ק – "בית משיח" גליון 973 ע' 14. אגרות-קודש חל"ב ע' רח):

כדאי שיעשה טומעל גדול ע"ד הקס"ד למסור חלק (הדרומי ?) דכותל המערבי – למשרד העיר, ולא כהשאר – שהוא ברשות משרד הדת. אף שמיראת הבחירות – דחן ההחלטה עד לאחריהן. (3)

שז

[אחרי ז' אייר, תשל"ז]

מענה בקשר למכתב ע"ד קבלת הכשר מ"ועד רבני ליובאוויטש" (מצילום כתי"ק – תשורה וואלף ה' תמוז תשי"ע ע' 18. אגרות-קודש חל"ב ע' רח):

כבכל עניני כשרות והכשרים – יפנו עוה"פ להר' דווארקין שי' ואו שיפסוק בעצמו, או שיאמר מי הצריך להחליט ולעשות בזה.

אזכיר עה"צ.

שח

[יו"ד אייר, תשל"ז]

מענה להרב משה הבלין על מכתבו (להמזכיר הרחמ"א חדקוב) בקשר למאמר שכתב בקובץ התורני "אור תורה" (היו"ל ע"י חוגים ספרדים) בענין הדלקת נרות ש"ק ויו"ט ע"י ילדות קטנות. – בחודש מרחשון פירסם בקובץ הנ"ל מאמר ראשון בנושא. בחודש אייר, כאשר נתפרסמו בקובץ הנ"ל התקפות בנושא, כתב מאמר נוסף בו עונה באריכות לכל הטענות. אח"כ נמסר לו מהמערכת שאינם רוצים לפרסמו מחמת האריכות, ובהמשך לזה שלח להם קיצור מהמאמר, וציין שיכולים לערוך בו שינויים, אך לפני ההדפסה חפץ הוא לראותם. כשהוחזר לו המאמר לאחר השינויים, נוכח כי השמיטו את ההערות המוכיחות שקטנות מחוייבות להדליק בברכה. ובקשר לזה כתב כדלהלן:

"מצו"ב תצלומים והתכתבות עם מערכת אור תורה. כזכור כשהייתי אצל כ"ק אד"ש בתשרי ש.ז. הראתי לו המכתב הראשון, ועורר לי כבודו שכדאי לכתוב קיצור בענין זה. ועניתי להם שאני רוצה קיצור, ושלחתי להם ומצו"ב תצלום מהקבלה. ושלחתי להם הקיצור וכתבתי להם שהם יכולים לשנות אם הם רוצים, אבל שיכתבו ואני אראה את זה קודם.

ולבסוף ענו לי מכתב זה ומצו"ב. ועכשיו מה ואיך אני צריך להתייחס לזה, האם לענות להם שאני רוצה ושיורידו את שני הערות האלו וכו', או שמשגנום משמע שאין הם רוצים לכתוב את זה כלל לכן שאכתוב את זה במק"א ואיני יודע היכן, או לענות להם שזה חוצפא וכו'. ומצו"ב הקיצור שכתבתי".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – ס' "לכבודו של מלך" (ישיבת תו"ת קרית גת) י"ב תמוז תשע"א ע' 21-23. וראה אגרות-קודש חל"ב ע' ריא):

[1] סימן בחץ ובעיגול את התיבות "שאני רוצה ושירידו את שני הערות האלו וכו".

[2] מחק תיבת "לכן", סימן בחץ ובעיגול את התיבות "שאכתוב את זה במק"א", ועל זה כתב:

לא

[3] מחק את התיבות "או לענות להם שזה חוצפא וכו".

[4] על כללות המכתב, כתב:

איך זה מלכתחילה כותב אשכנזי לספרדי שמוכרחים לעשות כדעת אשכנזי!?

שט

[יו"ד אייר, תשל"ז]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח ע"ד פעילות בבתי האסורים – בו כתבו שבכדי לעשות הפעילות צריכים לבקש רשות מקודם מה"טשאפליין" (קצין-דת) במקום, אך לא תמיד הם נותנים רשות, אמנם אפשר לסדר ע"י אחד מבעלי ההשפעה רשות כניסה גם בלי קבלת רשות מה"טשאפליין" (אגרות-קודש חל"ב ע' רט. והעתקה, באדיבות ר' כתריאל ברוך שי' קסטל):

באם ישתדלו ועאכו"כ – באם ילכו שלא בהסכמתם מרצונם של כל הטשאפליין'ס – חשש שבאם אפילו רק א' מהם יחשוש שיכול לפגוע בחשיבותו וכו' – יעורר גם חבריו: 1) לבטל כל הענין או למעטו, (ב) וגרוע עוד יותר: ינקמו, ח"ו, בהאסירים שהביעו שביעת רצון וכו'. וק"ל.

שי

[ועש"ק אחו"ק, י"א אייר, תשל"ז]

מענה להנהלת "המחלקה לדוברי עברית" שע"י "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שהכניסו עלון שהו"ל (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 89 ע' ג) :

יישר כח בפרט על ה"התנאה" הנוי דהעלון.

וצירף את המענה כללי-פרטי דימים אלו (לקמן מענה שיא).

שיא

[אייר, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר : (1) להנהלת "המחלקה לדוברי עברית" שע"י "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית בקשר לעלון שהו"ל (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 89 ע' ג. וראה לעיל מענה שי) ; (2) להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח מפעולות ה"טנקיסטים" (תשורה שפירא י"א אייר תש"ס ע' 66) ; (3) להת' משה חיים לויין בקשר לחוברת ע"ד חג השבועות ברוסית (תשורה שוחט כ"ג סיון תשע"ו ע' 8)]:

נת' ות"ח.

ודבר בעתו –

בחודש שבכל יום ויום בו חיוב ומצוה מיוחדת – ספה"ע

המדגישה גודל חשיבות הזמן.

אזכיר עה"צ

שיב

[לאחר י"ד אייר, פסח שני, תשל"ז]

ממענה לשאלה במכתב כללי פסח שני (נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' ריב ואילך): "בהמכתב ל"ג בעומר מובא הלשון "בקולי תשמעו". ומציין לסנהדרין צח, א. לשון הפסוק (תהלים צה, ז), וכן מובא בסנהדרין שם, הוא "בקולו" בוא"ו. ומדוע מובא בהמכתב "בקולי" ביו"ד?" (מצילום כתי"ק – תשורה העכט י"ט אלול תש"פ ע' 22):

כהוראת רש"י בכיו"ב

שיג

[ועש"ק אמור, ל"ג בעומר, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח תהלוכת ה"טנקים" ביום ל"ג בעומר (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 90 ע' ב)]:

נת' ות"ח. ודבר בעתו – ביום שמחתו דרשב"י, אזכיר עה"צ.

שיד

[ועש"ק אמור, ל"ג בעומר, תשל"ז]

מענה לר' חיים ברוך הלברשטם על דו"ח משידור התועדות אור לל"ג בעומר –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' רטז-ר"ז.

שטו

[ועש"ק אמור, ל"ג בעומר, תשל"ז]

מענה לר' יוסף הלוי וויינברג על מכתבו – בהמשך להוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א בהתועדות אור לל"ג בעומר: (א) נתינת עשר מטבעות לצדקה ע"י אנשים נשים וטף; (ב) לימוד תורת רשב"י. במכתבו כתב: "מה שלא לקחתי שידור מיוחד תמול – מפני שהוגד לי שהר"י שי' העכט רוצה לקבל שידור מיוחד" –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' ר"ז.

שטז

[לאחר ל"ג בעומר, תשל"ז]

מענה להמניחים על שאלתם בהמדובר בהתועדות אור לל"ג בעומר :

"בשיחת ל"ג בעומר נתבאר שאצל כאו"א ישנו "חלק הוי" (עמו"), אפי' אצל אלו שהם בדרגת "עם", כפרש"י ש"עם" אינו תואר השבח והשלימות – הנה גם אצלם ישנו "חלק הוי", וע"י שמעוררים בחי' זו זוכים שיהי' הלכה כמותו כו'.

ולכאורה הכוונה לפרש"י עה"פ "כי שחת עמך" (תשא לב, ז) – "עמך ערב רב כו". אבל בפרש"י מודגש שלא נאמר שחת העם סתם אלא עמך, שקבלת מעצמך כו' (שלכן הכוונה בזה לערב רב).

בשער הפסוקים להאריז"ל ישע"י בתחלתו (עה"פ ידע שור גוי' עמי לא התבונן) כותב: הערב רב הנקרא עם סתם ולא עמי. אבל לכאורה אי"ז שייך לנדו"ד, מאחר שכאן לא נאמר "עם" סתם, אלא "חלק הוי" עמו" (ע"ד עמי").

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – קובץ "אילנא דחיי" ע' 58):

[1] על התיבות: "אפי' אצל אלו שהם בדרגת "עם", כתב:

["עם"], מלשון: עוממות (שהיה"א פ"ז) – שזהו גם כשכתוב עמי וכיו"ב, כמובן –

[2] על התיבות: "ש"עם" אינו תואר השבח והשלימות", כתב:

ואדרבא – הפכו ו"עמי" ה"ז כשהם כשרים (פרש"י בהעלותך יא, א), משא"כ ישראל – שפי' שרית עם אלקים ואנשים ותוכל, שררה

שיז

[לאחר ש"פ אמור, י"ט אייר, תשל"ז]

מענה להמניחים על שאלתם בהמדובר בהתועדות ש"פ אמור :

"בהקושיות על המשנה בפרקי אבות, היתה שאלה מדוע הסדר הוא קודם ר' יהודה ואח"כ ר' שמעון.

ועפ"י שזוכרים היתה הקושיא בזה דבכ"מ מובא ר"ש לפני ר"י, ומדוע כאן הובא בסדר הפוך.

ובספר תנאים ואמוראים (היימאן) ח"ג ע' 1183 מביא שבכל המקומות שנחלקו ר"י ור"ש מובא ר"י לפני ר"ש, חוץ מעירובין פ"י מ"ב; וכן מביא שכ"מ שנאמר ר"י ור"ש אומרים, ר"י לפני ר"ש.

אולי נאמר דאף שבכ"מ הסדר הוא קודם ר"י ואח"כ ר"ש, אעפ"כ עדיין דורש ביאור טעם הקדמת דברי ר"י לדברי ר"ש במשנה זו. אם נכון?!

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה פלדמן כ"ח אדר תשס"ט ע' 20-21):

על מה שכתבו: "בהקושיות על המשנה בפרקי אבות, היתה שאלה מדוע הסדר הוא קודם ר"י ואח"כ ר"ש", כתב:

ונאמר בקיצור. ולהרחיב קצת עכ"פ:

. . דאיפכא מסתברא, כי תוכן מאמר רשב"י קרוב למאמר דמי"ב (ש"ט, ולכבד את כו' – דכל המכבד מכובד), ודר"י קרוב למי"ד (זהיר בתלמוד ע"י חבריך יקיימה)

ואף דמצינו בכ"מ ר"י קודם לר"ש – ה"ז מפני שהוא ראש המדברים (שבת לג, ב) – ועפ"ז מתורץ מה שבמקומות אחדים ר"ש קודם – מפני שהי' לפני העובדא דשבת

וכבר הקשו אהקדמת פיה"מ בסופה שרשב"י בדור לאחרי דורו דר"י. ועוד להוסיף – דעפ"ז קשה מה שבכ"מ הוקדם ר"ש

אבל זה שייך רק כשדיבורם במסיבה אחת (אולי גם בענין אחד ממש – שאז צ"ל ר"י ראש כו' אבל בנדו"ד – אין כאן מסיבה בכלל ולא דבור בענין אחד

שיח

[לאחר ש"פ אמור, י"ט אייר, תשל"ז]

ממענה להמניחים על שאלתם בהמדובר בהתועדות ש"פ אמור: "גם לא נתבאר האריכות בלשון רש"י "וי"א לא בא אלא ללמד שלא נצטוו על החדש אלא לאחר כו"מ (מצילום כתי"ק – תשורה העכט י"ט אלול תש"פ ע' 19):

ועוד כו"כ ענינים

שיט

[לאחר ש"פ אמור, י"ט אייר, תשל"ז]

מענה להמזכיר הרי"ל גראנער שכתב: "בשיחת ש"ק אמור נאמר ע"ד המספר דקידוש דליל ש"ק ע"ב "אותיות", ואולי צ"ל ע"ב "תיבות", כמבואר בשעה"כ במקומו ועוד" (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליון תרכב ע' 15):

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק את התיבות "אותיות", "ואולי צ"ל ע"ב", והשאיר תיבת "תיבות"; ועל הציון לס' שער הכולל, כתב:

שהזכרתינו [בשעה"כ במקומו ועוד] אז שהם (כנגד ע"ב אותיות שבשם) ע"ב

שכ

[כ"ב אייר, תשל"ז]

מענה להתי' משה חיים לוי שכתב – בצירוף לחומר עבור חוברת על חג השבועות ברוסית: "מצו"ב החומר שמתכוננים להדפיס לחג השבועות שהוכן ע"י ענגלין והוגה ע"י אשתו (שהיא רעדאקטאר) וע"י ר' ירמיי שי' ברנובר, ושואלים כ"ק אדמו"ר שליט"א אם זה נכון" (מצילום כתי"ק – ס' "מבית המלכות" ח"א ע' 241. תשורה שוחט כ"ג סיון תשע"ו ע' 8):

אין הזמ"ג לקרוא הנל – אבל באם כהנ"ל הגיהו והסכימו – יש לסמוך עליהם – אזכיר עה"צ.

להחזיר.

בכל אופן "תיקון שבועות" אינו כלל "קיצור הרצאת התורה" (!) – כ"א ליקוט פרשיות מיוחדות מתושב"כ ומשניות מתשבע"פ וכו'.

שכא

[תחלת סיון, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר: (1) על דו"ח פעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 91 ע' א); (2) להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על רשימת המשתתפים במגבית לטובת "מבצע חינוך" (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" שם ע' ד. והעתיקה)]:

נת' ות"ח. ודבר בעתו – בימי ההכנה לקבלת התורה בשמחה ובפנימיות, אזכיר עה"צ.

שכב

[ועש"ק במדבר, ג' סיון, תשל"ז]

מענה לאחת שכתבה ע"ד התלבטויותי בקשר לשידוך מסויים לאחר הפגישה (ס' "היכל מנחם" ח"ג ע' קע):

תלוי בהרגשה שלה.

שכג

[לאחר יום ב' דחג השבועות, תשל"ז]

מענה להמניחים על שאלתם בהמדובר בהתועדות יום ב' דחה"ש:

"בשיחת חגה"ש נתבאר שבצפע"נ צ"ל "דס"ל כרבא", ולא "כאביי" כבנדפס, וכן "ע"ש בפירוש לחם משנה", ולא "בפירוש המשניות" כבנדפס.

האם להוסיף בהמשך לזה:

וגם מ"ש בצפע"נ לספר הפלאה בסופו בהשמטה: "דס"ל לרבנו דאין חייב רק אם ראוי להוראה דהיינו גמיר וסביר אף דרבא פליג וכו'", היינו דהרמב"ם פסק כאביי – עכצ"ל דגם זה ט"ס.

דלכאורה חסר הפירוט במה הוא הט"ס, כבצפע"נ הנ"ל.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – קובץ "אילנא דחיי" ע'
: 53)

אמרת פּעמייִם שימסרו להרושמים שכשיצינו מ"מ [בצפעי"נ] יוסיפו
ג"כ "ועד"ז [צפעי"נ ספר הפלאה בסופו בהשמטה]

שכד

[לאחר חג השבועות, תשל"ז]

מענה להמניחים על שאלותיהם בהמדובר בהתועדות יום ב' דחג
השבועות (מצילום כתי"ק – תשורה שפירא ח' סיון תשי"ס ע' 58):

[1] במכתבם כתבו :

"בשיחת חגה"ש נתבאר המעלה של אסרו חג השבועות על אסרו חג דפסח
וסוכות, כמבואר בשו"ע אדה"ז (סי' תצד סי"ט) שאסרו חג השבועות
הוא יום טבוח. ואף שדוקא לדעת ב"ש אין מקריבין עולת רא"י ביו"ט,
מ"מ הרי עשו ב"ה כדבריהם.

ואף שקשה ע"ז מהמסופר בביצה (כ, א ואילך) שהלל ותלמידו הקריבו
ביו"ט – הרי אומר אדה"ז עוד טעם: שלא הי' זמן להקריב את כל
הקרבת ביו"ט, ולכן הקריבו לפועל באסרו חג.

ולא תפסנו :

בשו"ע שם: "כיון שבדבר זה עשו ב"ה כדבריהם והרבה מישראל נהגו
כמותם להקריבן אחר יו"ט", ולא נזכר לכאוי' הטעם הב' הנ"ל?

[בתוס' רי"ד (חגיגה יח, א) (הובא לנדו"ד בספרים וסופרים לרש"י זיון)
מבואר טעם זה].

אולי היתה הכוונה שבתבות "והרבה מישראל נהגו כמותם כו" – כוונת
אדה"ז היא לטעם הב' הנ"ל. האם נכון? "

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק את התיבות "אולי היתה", וסימן בחץ
ובעיגול את התיבות "הכוונה כו", וכתב :

[הכוונה שבתבות] **שאינם מובנות כלל** (לאחרי שפי' שב"ש וב"ה עשו
(כן מאי קמ"ל ולמה רק הרבה ולא כולם)

[2] במכתבם כתבו :

"אח"כ הוקשה על טעם זה מקרבן פסח שהי' צ"ל כזית לכאוי"א גם לנשים וקטנים, והקריבוהו מחצות היום – ואעפ"כ הי' מספיק זמן להקריבו, ואילו בנדו"ד אין נשים חייבות, וגם אפשר להקריב מיד אחר תמיד של שחר.

ולא תפסנו :

הרי בפסח אפשר להיות השתתפות דכמה אנשים בקרבן אחד, משא"כ בעולת רא"י חייב כאו"א בהקרבתה?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

(א) על התיבות: "הרי בפסח אפשר להיות השתתפות דכמה אנשים בקרבן אחד", כתב :

מנהגם מוזר לכתוב בפשטות – דברים שבספק, או שלהיפך: מפורשת דעת כמה שק"פ באה בשותפות

(ב) "משא"כ בעולת רא"י חייב כאו"א", כתב :

מהזכרים גדולים ושעלו לרגל בפועל בחה"ש וכו' (רמב"ם הל' חגיגה רפ"ב)

שכה

[לאחר חג השבועות, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – על דו"ח פעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 91 ע' 1)]:

נת' ות"ח. ודבר בעתו – בימי התשלומים דחה"ש זמן מ"ת. אזכיר עה"צ.

שכו

[ועש"ק בהעלותך, יו"ד סיון, תשל"ז]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על המשך רשימת המשתתפים במגבית לטובת "מבצע חינוך" (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 91 ע' ד. והעתקה, באדיבות מערכת הספר "ועבדי דוד"): :

מצו"ב השתתפות – \$297

שכז

[לאחר ש"פ נשא, י"א סיון, תשל"ז]

מענה להמניחים על שאלותיהם בהמדובר בהתועדות ש"פ נשא (מצילום כתי"ק – קובץ "עיוני תורה" חוברת כד ע' 11-12):

[1] במכתבם כתבו:

"בהשיחה נתבאר שלשיטת הרמב"ם שטעמי ההלכות אינם נכללים בשליש בתלמוד, ישנו דבר פלא – שאין איסור לשכוח טעמי ההלכות. ובפרט עפ"י המבואר בהמשך תער"ב (ח"ב פס"ג) שלימוד טעמי ההלכות נוגע לידיעת ההלכה במעשה בפועל – ואעפ"כ (לשיטת הרמב"ם) אין איסור לשכוח טעמי ההלכות.

ונתבאר עפ"י מה שמצינו פלא גדול יותר, שגם לשיטת אדה"ז, הנה בנוגע לפלפול שבתורה, אין איסור לשכוח זאת, מאחר שניתן רק למשה, כמבואר בקו"א.

וא"כ אף שתורתו אומנתו דרשב"י הי' בפלפול דתורה, אעפ"כ אין איסור לשכוח זאת, א"כ עאכ"כ שלשיטת הרמב"ם (שלימוד טעמי ההלכות אינו נוגע לפסק הלכה) אין איסור לשכוח טעמי ההלכות.

אבל אעפ"כ אין שום זלזול ח"ו בלימוד טעמי ההלכות, שהרי הרמב"ם עצמו יגע בלימוד טעמי ההלכות עד שהגיע לפסקי ההלכות, אלא שלאחרי שהגיע לפסק ההלכה (ע"י טעמי ההלכות) אין איסור לשכוח הדרך שע"י הגיע לפס"ד.

לא תפסנו האם הכוונה שמה שלימוד טעמי ההלכות נוגע כדי לדעת איך לפסוק ההלכה, הרי"ז רק קודם שישנם הלכות פסוקות (שלכן יגע הרמב"ם בלימוד טעמי ההלכות, כדי לפסוק ההלכה), אבל לאחר

שישנם הלכות פסוקות, לא צריך ללמוד טעמי ההלכות, כמ"ש הרמב"ם בהקדמתו לספר היד שתכלית חיבורו את ספר היד הוא כדי שילמדו תושב"כ והחיבור שלו;

או הכוונה שגם לאחר שישנם הלכות פסוקות צריך ללמוד טעמי ההלכות, כמבואר בהמשך תער"ב שלימוד טעמי ההלכות נוגע לידע את ההלכה אלא שאין איסור לשכוח – אבל לפי"ז אי"מ מדוע טעמי ההלכות אינם נכללים בשליש בתלמוד.

אולי הכוונה שבנוגע להלכות שבהם ישנו פס"ד ברור, אין צריך לידע טעמייהם, אבל ענין שאין בו פס"ד ברור, להבין דבר מתוך דבר, שאז צריך יגיעה כדי לדעת איך לפסוק בזה – אז צ"ל לימוד טעמי ההלכות. אבל לפי"ז אי"מ מדוע אי"ז נכלל בשליש בתלמוד (הרי להבין דבר מתוך דבר נכלל בשליש בתלמוד)."

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) על מה שכתבו: "שאיין איסור לשכוח טעמי ההלכות. ובפרט עפ"י המבואר בהמשך תער"ב כו" – מחק את התיבות "ובפרט עפ"י", וכתב:

אע"פ שפשוט שא"פ לברר הפס"ד (בתחלה) כ"א ע"י לימוד טעמי הלכות (לבד מאותן שהן הל"מ מסיני וכיו"ב). ועיין [המבואר בהמשך תער"ב כו']

(ב) על מה שכתבו: "שלימוד טעמי ההלכות נוגע לדיעת ההלכה במעשה בפועל" – מחק תיבת "שלימוד", וכתב:

לידע ולהשיג עומק [טעמי ההלכות נוגע לדיעת ההלכה במעשה בפועל]

(ג) על מה שכתבו: "הנה בנוגע לפלפול שבתורה, אין איסור לשכוח זאת, מאחר שניתן רק למשה", כתב:

ועד "שלא הובא ממנו בתלמוד כ"א מעט מזעיר", אף שב"המעט מזעיר" "הפרו תורתך" כתבוהו!

(ד) על מה שכתבו: "שלשיטת הרמב"ם (שלימוד טעמי ההלכות אינו נוגע לפסק הלכה)" – מחק תיבת "לפסק", וכתב:

[אינו נוגע] להוראת [הלכה]

(ה) על מה שכתבו: "אין שום זלזול ח"ו בלימוד טעמי ההלכות, שהרי הרמב"ם עצמו יגע בלימוד טעמי ההלכות כו", כתב:

[שהרי] מוכרח הוא כנ"ל ו[הרמב"ם עצמו יגע בלימוד טעמי ההלכות כו']

(ו) על מה שכתבו: "או הכוונה שגם לאחר שישנם הלכות פסוקות צריך ללמוד טעמי ההלכות", כתב:

? רק לדעת הרא"ש

(ז) על מה שכתבו: "כמבואר בהמשך תער"ב" – מחק תיבת "כמבואר", וכתב:

הרי שם מדבר בכדי לבוא לביור הפס"ד!!

[2] במכתבם כתבו:

"מהו הק"ו שהיות שאין איסור לשכוח פלפול דתורה, כ"ש שאין איסור לשכוח טעמי ההלכות (לשיטת הרמב"ם) – הרי:

(א) פלפול דתורה לא נוגע לדעת את הדין לפועל (כי אפי' לשיטת אדה"ז ששליש בתלמוד עיקרו לימוד טעמי ההלכות, הרי"ז רק "לידע הטעמים בדרך קצרה . . . בלי עיון רב ופלפול"), משא"כ טעמי ההלכות הנוגעים לדעת הדין לפועל;

(ב) הטעם שאפשר לשכוח פלפול דתורה הוא משום שניתן רק למשה, ובטעמי ההלכות לכאורה לא שייך טעם זה?"

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק תיבת "מהו", וכתב:

[הק"ו שהיות שאין איסור לשכוח פלפול דתורה] **אף דרשב"י שתורתו אומנתו (ולא הפסיק לתפלה וכו') – לאחר שידע כבר תירוץ אחד למדעד שמצא עוד כג, וכן על כל קושיא דרפב"י.**

ומחק את מה שכתבו: "הרי . . . לא שייך טעם זה?"

שכח

[לפני ש"פ בהעלותך, ח"י סיון, תשל"ז]

מענה לר' שניאור זלמן יפה (אגרות-קודש חל"ב ע' רכז-רכח. והעתקה, באדיבות ר' פנחס שי' לו):

[1] במכתבו שאל – בזה שמאריך רש"י, ובכמה אופנים, בביאור דברי אהרן למשה לאחר שמרים נצטרעה (בהעלותך יב, יב): "אל נא תהי כמת) אשר בצאתו מרחם אמו ויאכל חצי בשרו", דלכאורה מדוע אין מסתפק רש"י בהבנת הפסוק כפשוטו, שכאשר תינוק יוצא מרחם אמו הריהו מקומט ומעוך כאילו שנאכל חצי בשרו.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

ה"ז טבעי וצ"ל כן, ואיך יאמר אהרן – שמצבה דמרים צ"ל כן? (1)

[2] במכתבו שאל – בהמשך פרש"י שם: "דבר אחר, אל נא תהי כמת, אם אינך רופאה בתפלה – מי מסגירה ומי מטהרה, אני אי אפשר לראותה שאני קרוב, ואין קרוב רואה את הנגעים, וכהן אחר אין בעולם, וזהו אשר בצאתו מרחם אמו". ושאל, דהרי בתחלת הפסוק מפרש רש"י "שהמצורע חשוב כמת", וא"כ כשם שהכהן מחוייב להיטמא למת מצוה כאשר אין מישהו אחר שיתעסק בקבורתו, גם כאן יהי הדין כן, שכיון שאין כהן אחר שיראנה יהי אהרן מחוייב לראותה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן בעיגול את התיבות "A Kohen is compelled" (כהן מחוייב); סימן שני קווים תחת תיבת "Relative" (קרוב), וכתב:

לא מפני כהונה (2)

[3] במכתבו שאל – ע"פ פרש"י הנ"ל, האם פירוש הדבר הוא שאיזה כהן כן ראה אותה כאשר נרפאה.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א :

אין צורך כי עדיין לא נטמאה (פרש"י – תזריע יג, ב) (3)

שכט

[כ"ף סיון, תשל"ז]

מענה לא' בקשר לנסיעתו עם בני ביתו לאה"ק –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' רכח.

של

[כ"ז סיון, תשל"ז]

מענה למרת רחל מזל אדל קרץ על מכתבה (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמענת וזכות הרבים תלוי בהם):

כעצת רופא ידיד.

אזכיר עה"צ ותבש"ט.

שלא

[סיון, תשל"ז]

מענה להשליח ר' שלום דובער הלוי לויטין שכתב ע"ד הצעת כמה בעלי-בתים לפתוח בית ספר בעיר סמוכה שיהי' בשותפות עם בית כנסת חרדי שיבנו במקום, וכתב: "האחריות על הדיי סקול הוא על ליובאוויטש והבע"ב יעזרו כפי יכולתם" (סי' "שליחות כהלכתה" ע' 723):

עפ"ז, מקום לפיזור הנפש גדול, טרחות רבות, וגרעון בהתעניינות ענייני חב"ד הקיימים, פתח למחלוקת. ספק אם ישיגו מורים. כסף. תלמידים. וכו' – ומה השאלה!

שלב

[שלהי סיון, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – על דו"ח פעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 93 ע' א)]:

נת' ות"ח. ודבר בעתו – בסיום וחותם ירחא תליתאי בו מתן אוריאן תליתאי לעמא תליתאי, אזכיר עה"צ.

שלג

[לפני חודש תמוז, תשל"ז]

מענה לר' שלום דובער לויין על מכתבו – בקשר לכת"י שוי"ע אדמו"ר הזקן שמפרסם בקובץ "יגדיל תורה" חוברת י. לכת"י זה צירף מבוא, בו רצה להוכיח שזוהי מהדו"ק לשוי"ע אדה"ז, בכת"י אחיו הרה"ק מהרי"ל, כשם שמהרי"ל הי' רגיל לרשום הנחות מדרושי אדה"ז; ושאל האם לפרסם חומר זה בהמשכים (מצילום כתי"ק – שיעורי רשד"ב שי' לויין מספר 521. קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע' יב-יג):

כ"ק אדמו"ר שליט"א ענה לחיוב, וכתב:

אבל מהמבוא שלו רק תיאור הכת"י – ולא ההשערות למי שייך.

הל' ציצית ופסח נגמרו קודם תקל"ג במעזריטש (הקדמת השו"ע) – ומאין למהרי"ל במעזריטש!

כו"כ מהדורות מאדה"ז עצמו ובתכלית שינוי כזה וכו' – מוזר בנוגע לאדה"ז, שטימט ניט כלל לשינוי ב' המהדורות שבתחלת השו"ע. דאגה"ת, דברה"נ. ועוד.

מתמי' ביותר – הראי' מכתובת דא"ח ע"י מהרי"ל – שסדרם אמירה לבדה ע"י אדה"ז, לשו"ע – כתובה לבדה ע"י אדה"ז

ועוד

[וסימן בחץ את התיבות "מתמי' ביותר".]

על עלי-ההגהה המצורפים, הוסיף כ"ק אדמו"ר שליט"א וכתב: "[בהל' פסח] נגמרו במעזריטש וא"כ הייתה [מהדורא קמא משו"ע אדה"ז] עוד לפני זה? והביאה אתו בחזירתו לליאזני? ונשמרה כל השנים אף שנאבדו כמה סימנים מהשו"ע? ועוד".]

שלד

[תחלת תמוז, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר: (1) על דו"ח פעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 93 ע' ב); (2) להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית על דו"ח ע"ד התהלוכה שהתקיימה בש"פ חוקת (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" שם ע' ד); (3) בקשר לחוברת יובל שנים לגאולה די"ב-י"ג תמוז (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" שם); (4) בקשר לחוברת ברוסית בענין בין המצרים (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" שם); (5) בקשר לחומר הסברה באנגלית בענין עשרת המבצעים (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" שם); (6) לר' מנחם מענדל וואלף על דו"ח פעילות חב"ד ב"שבוע הספר" ("התקשרות" גליון אית'ע כ' 10)]:

נת' ות"ח.

ודבר בעתו –

בסיום וחיתום שנת היובל לגאולת י"ב-י"ג תמוז.

אזכיר עה"צ.

שלה

[תחלת תמוז, תשל"ז]

מענה להנהלת "צעירי אגודת חב"ד" המרכזית שהכניסו את העתק מכתבם עם ההחלטות בקשר ליובל שנים להגאולה ד"ב-י"ג תמוז (מצילום כתי"ק – ס' "מבית המלכות" ח"א ע' 243. יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 93 ע' ב. והעתקה):

ויה"ר שיהא בהצלחה

אזכיר עה"צ דבעל הגאולה.

שלו

[ד' תמוז, תשל"ז]

מענה לר' משה שלמה סלונים על שאלתו בקשר לניצול תלמידי הישיבה להדרכת הקייטנות (ס' "ימי תמימים" ח"ז ע' 168):

כבעבר שייך להנהלת הישיבה ובהכרעת (באם צורך) הרב שי'.

שלו

[ד' תמוז, תשל"ז]

מענה להנהלת "רשת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש" על שאלתם בענין דין ודברים בנוגע לא' מסניפי בית הספר (אגרות-קודש חל"ב ע' רלו. ס' "ימי תמימים" ח"ז ע' 169):

הרי יש – לענינים כהנ"ל בפרט – בי"ד מרכזי דחב"ד בירות"ו!

שלח

[ד' תמוז, תשל"ז]

מענה לר' אפרים וואלף בקשר לפרסומים ע"ד ספרי קה"ת במסגרת "שבוע הספר", שהעלויות מסתכמות בסך 45,000 ל"י (סי' ימי תמימים" ח"ז ע' 169):

כיון שהתורה חסה על ממונם של ישראל בטח המחליט – מומחה הוא בכל כיוצא בזה.

שלט

[ו' תמוז, תשל"ז]

"צעטלי" בכת"ק שכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א לר' שלום דובער לוי – בצירוף לזכרונות זקנו ר' מאיר גורקאוו (קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע' נה. אגרות-קודש חל"ב ע' רמא):

להציע ליו"ח שי' להו"ל (לאחר שיפור כמתאים לענין הנדפס).

שמ

[י"א תמוז, תשל"ז]

מענה להנהלת "נשי ובנות חב"ד" המרכזית בקשר לספר בישול ומתכונים ע"פ כללי מצות כשרות שהו"ל (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 93 ע' ד. "התקשרות" גליון תתקכב ע' 7):

אזכיר על הציון להצלחה רבה ל"קוקבון" במילוי תפקידו – הגברת הכשרות בכל מקום.

שמא

[י"א תמוז, תשל"ז]

מענה לא' השלוחים שכתב ע"ד הרגשתו שיש בעירו אנשים המצרים את עבודתו ומשיגים את גבולו ומקשים על עבודתו בניהול המוסד –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' רמט.

שמב

[י"ג תמוז, תשל"ז]

מענה לאי מאנ"ש שכתב: "בזה הנני לבקש מכ"ק אדמו"ר שליט"א את חוות דעתו בנוגע להצעת עבודה לשנה הבעל"ט עבור אשתי תי, שהציעו לה עבודה בבית רבקה היי-סקול, ג' ימים בשבוע, בשיעורי פ' השבוע, ביאורי תפלה, חסידות וכו', במשכורת של 6.75 לשעה, כמה שעות ביום. מצד ה' יש יכולת שאשתי תי תלמוד ב"יונג-איזרעל", משעה 9 עד 4 בכל יום, לימוד Typing ושפת אנגלית, ותקבל מזה 85 כל שבוע. ובכן הננו פונים לכ"ק אדמו"ר שליט"א לבקש חו"ד בזה, איזה הצעה לקבל, או בכלל לחכות להצעות אחרות" (מהעתקת המזכיר. המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות הנמען שי' וזכות הרבים תלוי בו):

קדימה [שהציעו לה עבודה בבית רבקה היי-סקול]

אזכיר עה"צ

שמג

[י"ד תמוז, תשל"ז]

מענה להתי' מנחם מענדל חיים הלוי וולפא וב"ג גיטה איילה טייכטל שביקשו הסכמת וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א להשידוך שלהם (תשורה גליצנשטיין ט' תמוז תשע"ד ע' 46. אגרות-קודש חל"ב ע' רנה):

טוב השידוך ויהיה בשעה טובה ומוצלחת אזכיר עה"צ, בטח יקבעו החתונה לאלול הבעל"ט.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א הורה להמזכיר הרי"ב הלוי קליין להזדרז ולהודיע את המענה, כדי שביום שישי (יום המחרת) תתקבל הברכה אצל המשפחה].

שדמ

[לאחר ש"פ בלק, ט"ז תמוז, תשל"ז]

מענה להמניחים על שאלתם במאמר ד"ה שאו ידיכם קודש גוי שנאמר בהתועדות ש"פ בלק:

"בהמאמר דש"פ בלק (המצוי"ב) נתבאר הענין דתיכף לגאולה תפלה, דגאולה ענינה תורה שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בת"ת, ולזה צ"ל סמיכת גאולה לתפלה דבכדי שלימוד התורה שלו יהי כדבעי הוא ע"י הקדמת התפלה, וכמאמר אבא בנימין הי' מתפלל שתהא תפלתו סמוכה למטתו.

ולא תפסנו:

כי לפי המבואר בהמאמר הוא שקודם צ"ל ענין התפלה ואח"כ לימוד התורה, אבל לכאורה המארז"ל בפשטות הוא שקודם צ"ל גאולה ואח"כ תפלה, וכלשון הירושלמי (המובא בהמאמר) תיכף לגאולה תפלה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – "יחי המלך" גליון תיט ע' 15. קובץ "עיוני תורה" חוברת יד ע' 2):

מחק את התיבות: "ולזה", "סמיכת", "ל(תפלה)", "דבכדי"; וכתב:

[וצ"ל] ג"כ תיכף לגאולה תפלה – ע"י [שלימוד התורה שלו יהי כדבעי] **[לשמה – דהיינו להמשיך אלקות בתורה – וכמשנ"ת בלקו"ת ס"פ ברכה ובכ"מ]** – ש[הוא ע"י הקדמת התפלה, וכמאמר אבא בנימין הי' מתפלל שתהא תפלתו סמוכה למטתו]. ואז תיכף לגאולה (תורה) תפלה "שהו"ע ההתחברות באלקות ע"י עסק התורה" – כבמאמר דתרפ"ז – שהמשיך בה לפני זה אלקות]

שמה

[י"ט תמוז, תשל"ז]

מענה להמזכיר הרח"י קרינסקי שכתב – בצירוף לטיוטת מכתב אל השלוחים בכו"כ ערים בארצה"ב, בו מבקשים להמציא קטעי עיתונים ע"ד ביקור אדמו"ר מהרי"ץ בערים אלו בביקורו בשנים תרפ"ט-תר"ץ: "הכדאי לשלוח מכתב כמצוי"ב (ממזכירות או ממל"ח) להשלוחים שנמצאים כעת בהעיירות שביקרו שם בשנות תרפ"ט-תר"ץ. (שמעתה שכתבו הרבה נידו"ז בשעתו בהעתונים, וכאן בהארכיוו איני מוצא מזה מאומה)" (מצילום כתי"ק – תשורה ניו כ"ה אד"ש תשס"ח ע' 32):

- [1] מחק את האות ה"א, וסימן בחץ ובעיגול תיבת "כדאי".
- [2] מחק את התיבות "או ממל"ח", והשאיר תיבת "ממזכירות".
- [3] מחק את התיבות "שמעתי ש", והשאיר את התיבות "כתבו הרבה נידו"ז".

שמו

[לאחר ש"פ פנחס, כ"ג תמוז, תשל"ז]

מענה להמניחים על שאלותיהם בהמדובר בהתועדות ש"פ פנחס (מצילום כתי"ק – תשורה פלדמן י"ז סיון תשע"א ע' 18-19):

[1] במכתבם כתבו :

"נתבאר בהשיחה שעכשיו צ"ל עיקר ההדגשה רק על הענין ד"נעשה" ולא על הענין ד"נשמע", מאחר שלא כל מוחא סביל ב' הענינים יחד, והמעשה הוא העיקר.

וכמובן מזה שבנ"י קבלו שני כתרים, א' כנגד נעשה וא' כנגד נשמע, היינו שהם ב' כתרים נפרדים, וא"כ יתכן שיהי' לו כתר א' ולא יהי' לו כתר ה'.

וכמבואר במדרש שבזמן הגלות אבדו בני"י כתר א', והקב"ה אומר להם שישמרו את הכתר שנשאר להם. ומכאן שיכול להיות שיהי' רק כתר א'.

ובמדרש דב"ר פ"ג, יו"ד (ועד"ז בשמו"ר ספכ"ז. יל"ש עקב רמז תתנד. ירמ"י רמז רסד): "למה הדבר דומה למלך שקידש מטרונה בשני מרגליות אבדה אחת מהן כו' כך קידש הקב"ה את ישראל בנעשה ונשמע אבדו את נעשה שעשו את העגל אמר להם משה אבדתן נעשה שמרו נשמע".

האם היתה הכוונה למדרש זה – כי במדרש זה כתוב שאבדו "נעשה", ואמר להם שישמרו "נשמע".

אולי היתה הכוונה שממדרש הנ"ל מוכח רק שאפשר שיהי' כתר א' בלי הכתר השני. אבל היות שהמעשה הוא העיקר, מובן שהעיקר הוא "נעשה" ולא "נשמע". האם נכון?!

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) על התיבות: "וכמבואר במדרש שבזמן הגלות אבדו בניי כתר אי",
כתב:

ובדיוק לא הזכרתי איזה – כדי שלא לבלבל, שידמו שזהו ראי' לשתור

(ב) סימן קו תחת התיבות: "ומכאן שיכול להיות שיהי רק כתר אי".

(ג) מחק את התיבות: "האם", "כיי", "שישמרו"; שינה את הסדר שיהי
כתוב "הכוונה היתה" (במקום "היתה הכוונה"); וכתב:

[הכוונה היתה למדרש זה] **דשמו"ר ספכ"ז – הובא ונת' באוה"ת ראה ע'
תרס"ח ואילך**. ו[במדרש זה] **וגם בהנ"ל** [כתוב שאבדו "נעשה", ואמר
להם] **שיזהרו ב"נשמעי" הרצון**, ו"הרי הלומד ואינו עושה נוח לו כו'
וא"כ **עכצ"ל דפי' הזהרו בנשמע ה"ז להיות נעשה ג"כ" (אוה"ת שם).**
– הסתירה (לכאורה) הנ"ל – מובן ממשנ"ת שם. וכמדומה יל"פ ג"כ
עפמשנ"ת בבי' הענין דתלמוד גדול או מעשה. ואכ"מ

(ד) מחק את התיבות: "אולי", "אבל"; וכתב:

[היתה הכוונה שממדרש הנ"ל מוכח רק שאפשר שיהי **כתר א'** בלי הכתר
השני.] ו[היות שהמעשה הוא העיקר, מובן שהעיקר הוא "נעשה" ולא
ונבין] "נשמעי"

(ה) על כללות הענין, כתב (בשוה"ג):

**הנקודה: ב' פי' ישנם: א) נעשה (הרצון ע"י ביטול לבעל הרצון), נשמע
(הרצון). ב) נעשה (המצות בפועל), נשמע (ונבין).**

[2] במכתבם כתבו:

"בענין ג-ד – גמול דלים" נתבאר דאות ג' מורה על המסקנא וההחלטה
בנוגע למעשה, ואות ד' מורה על המעשה עצמו. ובענין זה הובא מהמו"נ
שענין ד', מספר ארבעה, קאי על עולם העשי'.

ובמו"נ ח"ב פ"י מביא הפלאת מספר ארבעה בהמשך להחלוקה דאש רוח
מים עפר, ודומם צומח חי ומדבר, ומביא מעלת מספר ארבעה מעלות
שבסולם וכו'. האם הכוונה להנ"ל – כי לכאורה אינו מבאר בפירוש
שהענין דד' קאי על עולם העשי'.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) מחק תיבת "על", וכתב:

[מורה] **עד** [המסקנא וההחלטה כו']

(ב) על מה שכתבו: "ובענין זה הובא מהמו"נ כו", כתב:

[ובענין זה הובא מהמו"נ] **ומצפ"ע ר"פ ויצא וש"נ** – **דמשם משמע ג"כ**
 – **המבואר בכתהאריז"ל** – [שענין ד', מספר] **הרביעי וגם** – [ארבעה, קאי
 על עולם העשי']

(ג) על מה שכתבו: "ובמו"נ ח"ב פ"י . . ומביא מעלת מספר ארבעה מעלות
 שבסולם וכו", כתב:

ראה צפ"ע שם

(ד) מחק תיבת "האם", וסימן בחץ ובעיגול את התיבות "הכוונה
 להנ"ל"; מחק את התיבות: "לכאורה", "מבאר", "שהענין"; וכתב:

[הכוונה להנ"ל – כן] **אף ש**[אינו] **אומר** [בפירושו] ד' קאי על עולם העשי']

שמו

[לאחר ש"פ פנחס, כ"ג תמוז, תשל"ז]

מענה להמניחים על שאלותיהם בהמדובר בהתועדות ש"פ פנחס:

"נתבאר בהשיחות במ"ש ובני קרח לא מתו (כו, יא), שזהו כעין הקדמה
 למה שמונה (כו, נה) "משפחת הקרחי". דמכיון ש"ותפתח הארץ גוי'
 ותבלע גוי' ואת כל האדם אשר לקרח", איך הי' אח"כ "משפחת הקרחי"
 (וגם: איך הי' שמואל)? ולכן אומר "ובני קרח לא מתו", היינו: שכל משך
 הזמן שהיו בשאול לא מתו. [ובכדי לבאר: איך אפשר שישארו בחיים
 בהיותם בשאול משך זמן רב? על זה מפרש רש"י "שנתבצר להם מקום
 גבוה בגיהנם וישבו שם", שגם בהיותם שם ישבו בשלוח], ולאחרי משך
 זמן – יצאו משם [וכדיוק הכתוב "ויאבדו מתוך הקהל", שנאבדו רק
 מקהל זה], ובמילא הי' אפשר שתצא שלשלת גדולה מהם.

לא תפסנו: איך היתה יציאתם של בני קרח מהשאול לאחרי שנבלעו,
 והרי לכאורה לא הי' זה אפשר להיות כ"א ע"י "ופצתה האדמה את פי"
 לפולטם (וכמו שהי' זה בכדי לבולעם). ומכיון שזהו"ע היוצא לגמרי
 מדרך הטבע (בריאה יברא), הרי הוצרך להיות כתוב זה (ברמז עכ"פ)
 בתורה. ומזה שלא כתוב בפסוק שהי' נס כזה – מסתבר לכאורה שלא

אירע נס כזה, ואיך יצאו מהשאלו (לאחרי שנבלעו) ועד שיצאה מהם שלשלת גדולה?".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה פלדמן י"ז סיון תשע"א ע' 20-21):

[1] על מה שכתבו: "וכדיוק הכתוב "ויאבדו מתוך הקהל", שנאבדו רק מקהל זה", כתב:

[וכדיוק הכתוב "ויאבדו] (כולם) [מתוך הקהל] ומקצתם [נאבדו רק מקהל זה]

[2] סימן בעיגול את התיבות: "איך היתה יציאתם של בני קרח מהשאלו לאחר שנבלעו", וכתב:

קושיא על פרש"י בקרח ובכלל – ואינו שייך כלל להתועדות

[3] סימן בעיגול את התיבות: "לא הי' זה אפשר להיות כ"א ע"י "ופצתה האדמה את פיי" לפולטם", וכתב:

הודאות – מבהילה!! גם בן חמש ופחות מזה – יודע שיש מערות (ולמד "מערת" (לוט), "המכפלה") שיש להם פתח בקצהן ותקרה בכל ההמשך דחלל שלהן.

והרי רש"י כאן מפרש שגיהנם הוא חלל בתוך הארץ.

ומפורש בפרש"י דמחילות – בכל הארץ כולה (ויחי מז, כט)

[אף דג' פתחי גיהנם (עירובין יט, א) – אין פי' הכתובים (דמינייהו דרשינן) כן ע"פ פש"מ, ולכן פרש"י באופן אחר]

לא הוזכר בפני' בהתועדות: בעת זמן דפ' קורח לא ידעו (לפרש"י – משא"כ לתיב"ע) דבני קורח לא מתו (כיון דנאבדו מתוך הקהל (דאז)) – ולכן לא נכתב זה שם, משא"כ לאחרי פ' חוקת (כא, ד בפרש"י – שהקהל הנ"ל הי' "אבותינו" דהקהל החדש).

שמח

[תמוז, תשל"ז]

מענה להשליח ר' שלום דובער הלוי לויטין שכתב ע"ד הצעת כמה בעלי-בתים שיקנה אטליוז בשר כשר ויביא אברך לנהל זאת (ס' "שליחות כהלכתה" ע' 664-665):

בכלל – כדאי. בפרט – בהתייעצות עם אנ"ש שי' המכירים אותו ואת התנאים של החנות. אזכיר עה"צ.

שמט

[תמוז, תשל"ז]

מענה לא' בקשר להתעסקותו בפרנסת בני ביתו –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' רעג.

שנ

[שלהי תמוז, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר: (1) על דו"ח פעולות במרכז היהלומים במנהטן (יומן "חדשות מבית חיינו ומכרם חב"ד" גליון 96 ע' ד); (2) להשליח ר' ישראל אליעזר רובין על דו"ח (תשורה רובין בדר"ח תמוז תשע"ד ע' 12); (3) להשליח ר' משה יחיאל פעלער בקשר למכתב מאישיות מסויימת בקשר לחגיגה לרגל שבעים וחמש שנה לכ"ק אדמו"ר שליט"א, ובקשר לדו"ח מהפעילות (מהעתקה, באדיבות משפחת הנמען שי"י):

נת' ות"ח.

ודבר בעתו –

בהתחלת היובל השני לגאולת י"ב-י"ג תמוז.

אזכיר עה"צ.

נשא

[ועש"ק מטו"מ, ער"ח מנ"א, תשל"ז]

מענה להשליח הרב משה יחיאל פעלער על מכתבו (להנהלת ה"מרכז לעניני חינוך") בו כתב:

"רצוף בזה רשימה מהעניני קיץ המתקיימים עתה כאן. הענין חדש שניתוסף השנה הוא הישיבת קיץ בהשתתפות התמימים אברהם נחום בן שרה פייגא גראס, נפתלי צבי בן פנינה פערלשטיין, יוסף בן סימא אלטע זאקאן, יואל דוד בן שרה רבקה רוזענבלום, אברהם ברוך בן פרומה יוניק, שמרי" בן פעסיא מאטוסוב. ענינם כאן הוא מבצע תורה ויושבים ולומדים ומשתדלים אנו לסדרם בכי טוב בכל ולסדר השתתפותם ביתר המבצעים.

תקותינו שבברכת כ"ק אד"ש יהי' כל העניני קיץ בהצלחה כולל גם חגיגת שנת הע"ה כאן בהשתתפות סענאטער הומפרי שי' . . . רצוף בזה המכתב-עת שהדפסנו בעיקר להכריז אודות החגיגה".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מהעתקה). המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות משפחת הנמען שי' וזכות הרבים תלוי' בהם):

הזכרתי על הציון

ויה"ר שיבשרו טוב בהנ"ל ובכל הענינים ויהפכו ימים אלה לששון וגו'.

שנב

[לאחר ש"פ מטו"מ, ר"ח מנ"א, תשל"ז]

מענה להמניחים על שאלתם במאמר ד"ה והי' מדי חודש בחדשו גוי שנאמר בהתועדות ש"פ מטו"מ ר"ח מנ"א:

"במאמר ד"ה והי' מדי חדש בחדשו גוי נת' מארז"ל (פס"ר פר' שבת ור"ח ג). הובא בילקוט ישעי' רמז תקג) "והאיך אפשר שיבא כל בשר בירושלים בכל שבת ובכל חדש כו' אלא העבים באים וטוענים אותם ומביאים אותם לירושלים והם מתפללים שם בבקר כו"'. ונת' שזהו העילוי דלע"ל, שאי"צ לחכות לימים טובים – אלא מדי חדש בחדשו ומדי שבת בשבתו יבא כל בשר גוי. ויתירה מזו: בהכרח לומר שהעננים יביאו בע"ש, ולפיי"ז העילוי הוא שאפילו בימות החול, לפני כניסת השבת, כבר יהיו בירושלים.

ולא תפסנו :

בזית רענן לילקוט שם, ועד"ז בכמה ממפרשי הפס"ר, שקו"ט איך יבואו ע"י העננים בשבת, דזה תלוי בהשאלה אי יש תחומין למע' מעשרה או לאו; ומזה משמע שפירשו אשר הכוונה במדרש היא שהעננים יביאום בשבת?"

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – ריש סה"מ תשל"ז).
תשורה פלדמן כ"ח אדר תשס"ט ע' 22-23):

עכ"פ בקיצור עדהנ"ל. ובהקדם: המרז"ל לע"ע מצאתיו: בפס"ר פר' שור"ח, יל"ש ישעי' תקג, שם בסופו, יל"ש תהלים תשמא ס' הרוקח סרכ"ט. ובכמה שינויים מזל"ז – ראה שם.

וכנראה אבוהן דכולה – פס"ר הנ"ל.

ומהצ"ע בפס"ר: אריב"ל כו' א"ל (הקב"ה לבנ"י) בני בעוה"ז כמה פעמים הייתם עולים בשנה לא ג' פעמים בשנה כשיגיע הקץ כו' כל חודש וחודש ובכל שבת כו' כמש"נ והי' מדי חודש בחדשו ומדי שבת בשבתו, ד"א והי' מדי חודש בחדשו והיאך אפשר שיבוא כו' בכל חודש ובכל שבת א"ר לוי כו' העבים באין וטוענין אותם ומביאין אותם לירושלים והם מתפללים שם בבוקר כו' ד"א והי' מדי כו' והעבים טוענין אותם בהשכמה ומביאין אותם לירושלים והם מתפללים שם בבוקר והן טוענים אותם לבתיהם ומחזירים לירושלים כו' מנחה.

ולתרץ ולבאר חילוקי הד"א וכן קושית המפרשים דלכמה דעות יש תחומין למעלה מעשרה (עירובין מה, סע"ב טושו"ע ושו"ע אדה"ז חאו"ח רסת"ד)

י"ל דמתורץ זב"ז ובזה פליגי הד"א ולמ"ד דיש תחומין – באים מבערב והחילוק דלעת"ל ועתה הוא רק במספר הפעמים (כפשטות ל' ריב"ל וכו'), וגם ליל (א') דיו"ט היו בירושלים ועד"ז בשבת ור"ח

ועפ"ז שלדעתו [בהכרח לומר שהעננים יביאו בע"ש, ולפני"ז העילוי הוא שאפילו בימות החול, לפני כניסת השבת, כבר יהיו בירושלים]

ועוד וג"ז עיקר – למד"א שבאים בבוקר שבת כו"כ הלכות חדשות ומסובכות בזה – מצד חילוקי זמני התחלת השק במקום שבו הי' בתחלתו לגבי המשך שלו. ועאכו"כ למד"א שבין בוקר ומנחה הולכים וחוזרים – ובזה פליגי המד"א

משאכ"ז – באת"ל שבעשור"ח באו. ואכ"מ.

שנג

[יו"ד מני"א, תשל"ז]

מענה לחברי המשלחת לביקור ראש הממשלה מר מנחם בגין במלונו ביום ועשי"ק דברים על דו"ח מהביקור (מהעתקה, באדיבות משפחת ר' שלמה אהרן קזרנובסקי ע"ה):

נת' ות"ח ת"ח על הבשו"ט כן יבש"ט תכה"י.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לחברי המשלחת "קונטרס אהבת ישראל" הוצאה מיוחדת – כפי שנדפסה בכריכה מיוחדת ועלי הכיתוב "שני במנחם אב היתשלי"ז" (תאריך ביקורו של הנ"ל אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א)].

שנד

[י"ב מני"א, תשל"ז]

מענה לר' חיים יעקב שלאמע על מכתבו (להמזכיר הרחמ"א חדקוב) בו כתב: "הנה מרת... טלפנה היום והודיעה לי שעומדת לנסוע לברוקלין כי רוצה היא לראות את כ"ק אדמו"ר שליט"א, כי מרגישה היא שזה יעזור לה בכל בעיותי... היא תסע ביום א' הבע"ל, ותהי בברוקלין משך שבועיים. ומבקשת שאעזור לה שתתקבל ביחידות. קרה פעם שטלפנה למרכז לזה, וקבלה מענה שלא תסע, וכל בעיותי תכתוב במכתב ותקבל מענה במכתב... (מצילום כתי"ק – תשורה קיעוומאן י"ד סיון תשע"ד ע' 16):

הרי אין לאחר [יום א' הבע"ל] יחידות!

שנה

[לפני י"ג מני"א, תשל"ז]

מענה להחתן התי' מנחם מענדל חיים הלוי וולפא ששאל מה לעשות בנוגע לזה ששמו ושם אבי הכלה – ר' חיים מנחם טייכטל – הינם שמות דומים (תשורה גליצנשטיין ט' תמוז תשע"ד ע' 42. אגרות-קודש חל"ב ע' רנה):

הרי זה סדר הפוך, ז"א שם אחר, אך כיון שמעורר יוסיף לעצמו השם ברוך או יוסף או שם אחר כפי רצונו.

שנו

[י"ג מנ"א, תשל"ז]

מענה להחתן ה' מנחם מענדל חיים ברוך הלוי וולפא (תשורה גליצנשטיין ט' תמוז תשע"ד ע' 42. אגרות-קודש חל"ב ע' רעו-רעז):

[1] במכתבו שאל – בנוגע להסתדרות לאחר החתונה – ע"ד הצעת הרבנות בעיר נתני, וע"ד קביעת מקום מגוריהם בשכונת קרית נורדאו בעיר.

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(1) באם גם ב"ג תי' מסכימה [הסכמת וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א].

[2] במכתבו כתב – בהמשך להמענה שקיבל (לעיל מענה שנה) – שהחליט להוסיף לשמו את השם "ברוך".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(2) וימשיך כן – לאויוש"ט.

[3] על כללות המכתב, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(3) אזכיר עה"צ לכהנ"ל.

שנו

[ט"ז מנ"א, תשל"ז]

מענה לר' משה ניסן ווינער בקשר להחיבור שלו בנושא גידול הזקן ('בית משיח" גליון 1256 ע' 36):

(1) קדימה – ספר הדרת פנים – זקן.

(2) יציין בההקדמה המקור בשבת. וראה יתירה מזה זח"ג קלט, ב.

(3) כרגיל בכו"כ ס': השם – בע' ימין. החלק בא בהשמאלי.

אזכיר עה"צ בכהנ"ל.

שנח

[י"ז מני"א, תשל"ז]

מענה להתי' ליפא שמואל ברענאן שביקש הסכמת וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א להשידוך שלו עבי"ג (יומן הנמען שי'): :

בטח החליטו שניהם לייסד ביתם על יסודי התורה והמצוות – ויהא בשטמו"צ. אזכיר עה"צ.

שנט

[י"ז מני"א, תשל"ז]

מענה לר' צבי מאיר שטיינמעץ שכתב: "הנני בזה להזכיר את נכדי הילד יעקב שמואל הלוי בן אסתר מלכה שיחי' (טויבער) שהיום, י"ז מני"א, ימלאו לו י"ב שנה לאורך יוש"ט. הוא סיים השנה כחה חית בשיבת אוהלי תורה וקבל אות ההצטינות הראשון בכתתו וגם נתכבד מהמנהל לישא נאום הסיום לפני קהל גדול של מורים והורים ותלמידי כל הישיבה . . . (תשורה כהן ד' תמוז תשע"ו ע' 71) :

וההתחלה דמדריגה עליונה יותר

אזכיר על הציון

שס

[אור לכ"ף מני"א, תשל"ז]

מענה לה"ועד להפצת שיחות" על מכתבם – בתאריך "אור לכ' מנחם אב, יום מלאות יו"ד שנה להתייסדות ועד להפצת שיחות" – בו כתבו: "מצו"ב ספר המאמרים באתי לגני, הדפסנו אותו מחדש, וכמו"כ נתתקנו בו השגיאות" (מצילום כתי"ק – "בית משיח" גליון 271 ע' 46) :

נת' ות"ח ת"ח, ודבר בעתו [אור לכ' מנחם אב, יום מלאות יו"ד שנה להתייסדות ועד להפצת שיחות]

אזכיר עה"צ

שסא

[לאחר כ"ף מני"א, תשל"ז]

ממענה להמניחים על שאלתם בהמדובר בהתועדות כ"ף מני"א: "כמו"כ לא נת' הדיוק שבשבת הובאה מימרא זו בשם ר' ישמעאל ברי' יוסי, ואילו בקנים הובאה בשם ר"ש בן עקשיא" (מצילום כתי"ק – תשורה העכט י"ט אלול תשי"פ ע' 9):

ועוד כו"כ ענינים שלא נתבארו.

שסב

[ועש"ק עקב, כ"א מני"א, תשל"ז]

מענה לא' על על מכתבו בו שאל בהמדובר בהתועדות כ"ף מני"א שענין חנ"י בארץ ישראל שייך רק לבני"י, כולל גרים שנתגירו כהלכה; והעיר הנ"ל מרמב"ן (אמור עד, י): "שאיננו ישראלי בשמו לענין היחס בדגלים ובנחלת הארץ כי בשמות מטות אבותם כתוב בהן כו"י" –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' רפה.

שסג

[לאחר ש"פ עקב, כ"ב מני"א, תשל"ז]

מענה להמניחים על שאלותיהם בהמדובר בהתועדות ש"פ עקב (מצילום כתי"ק – תשורה פלדמן י"ז סיון תשע"א ע' 22-23):

[1] במכתבם כתבו:

"בשיחת ש"פ עקב הובא (בהמשך להסיום דסדר קדשים) זה שבהשגח"פ מתרבה בשנים הכי אחרונות הלימוד בסדר קדשים – משא"כ בדורות הראשונים הי' לימוד מועט בסדר זה. ובתור רא"י לדבר (שבדורות הראשונים לא הי' נפוץ הלימוד בסדר זה) הובא (בין השאר) מה דא"י בגמ' (ב"מ קיד, ב) "אמר ל"י בארבעה לא מצינא בשיתא מצינא" (בתמי"), כלומר, אפילו בארבעה סדרים שהיו לומדים "לא מצינא" (וכ"ש בשני הסדרים שלא היו לומדים כ"כ). ונת' שהארבעה הם חוץ מסדרי קדשים וטהרות שלא היו לומדים כ"כ.

אבל בפירש"י שם: "בארבעה לא מצינא – בגירס' דארבעה סדרים כגון מועד ישועות נשים... וקדשים נמי... ת"יח העוסקין בהלכות עבודה מעלה עליהן הכתוב כאילו מקריבין אותן בביהמ"ק. בשיתא מצינא – בתמיהה, זרעים אינו נוהג בחו"ל וכן טהרות". ומזה מובן לכא' דסדר קדשים כן היו לומדים, ומהי ההוכחה מגמ' זו?":

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

(א) על מה שכתבו: "זה שבהשגח"פ מתרבה כו" – מחק תיבת "הראשונים", וכתב:

[זה שבהשגח"פ מתרבה בשנים הכלי אחרונות הלימוד בסדר קדשים – משא"כ] **בשנים ואפילו** [בדורות] **שלפניהם** [הי' לימוד מועט בסדר זה]

(ב) על מה שכתבו: "ובתור רא"י לדבר כו" – מחק את התיבות: "ראי", "בסדר זה"; וכתב:

[ובתור] **דוגמא** [לדבר ש] **אפילו** [בדורות הראשונים לא הי' נפוץ הלימוד] **בכל הסדרים** [הובא כו']

(ג) על מה שכתבו: "ונת' שהארבעה הם כו" – מחק תיבת "היו", וכתב:

[ונת' שהארבעה] **עתה** [הם חוץ מסדרי קדשים וטהרות שלא לומדים כ"כ] – **כי זרעים לומדים ולמדו גם בזמן הש"ס באה"ק** (ראה פרש"י הנ"ל), **משא"כ קדשים שכנראה בפועל – בישיבות דורות האחרונים לא לומדים**). **כמדומה שהזכרתי זה ברור – הלימוד בישיבות ומפיה"מ ריש קדשים מובן (ע"פ הטעם שכותבו) שגם בזמן הש"ס הי' חסר בלימודו לגבי השאר.**

(ד) על מה שכתבו (מלשון פרש"י): "זרעים אינו נוהג בחו"ל וכן טהרות" – סימן שני קווים תחת תיבת "בחו"ל".

(ה) על מה שכתבו: "ומזה מובן לכא' דסדר קדשים כן היו לומדים", כתב:

בזמן הש"ס (והעיקר – לאו דוקא בעיון כבהשאר. וראה הל' ת"ת לאדה"ז פ"ב סיא

(ו) על מה שכתבו: "ומהי ההוכחה מגמ' זו" – מחק את התיבות "ומהי ההוכחה מ", וכתב:

ב[גמ' זו] 1) דוגמא, 2) הסברת אמרי שאין לומדים "קדשים", אף שנפוץ לימוד חולין (שהרי תמיד למדו מס' ברכות מזרעים ונדה מטהרות), 3) שלא הקשתי מהחיוב ללמוד כל הסדרים (הל' ת"ת לאדה"ז שם ס"י

[2] במכתבם כתבו :

"בהביאור בלקוטי לוי"צ נת' דהענין דהוכפל בו כי טוב. וכן מה שבנוגע לשם ה' (שבנוסח הברכה : ברוך אתה ה' אלקינו) נאמר בזהר ב' פעמים רזא – בעבודה הוי"ע טוב לשמים וטוב לבריות, והיינו כמאמר כ"ק אדמו"ר הזקן (סה"ש היש"ת עי' 2) דאהבת ה' ואהבת ישראל כולא חד. וכן הוא בנגלה, כמ"ש הרמב"ם בספר המצות (מ"ע רז) בנוגע לאהבת הגר שצונו על אהבת הגר כמו שצונו על אהבת עצמו. וכנראה הכוונה ע"פ מ"ש בקונט' אהבת ישראל עי' 6 הערה *3 דמאהבת הגר מובן בק"ו בנוגע לאהבת ישראל.

אבל לא תפסנו : מדוע הובא זה מספר המצות דוקא, והרי ענין זה הוא גם ברמב"ם הלי' דעות פ"ו הי"ד (כמובא בקונט' שם)?

האם הכוונה רק להדגשה (המובאת בהערה שם) שבסהמ"צ כותב "ברוב המדרשות בארו" זה?".

כ"ק אדמו"ר שליט"א מחק את התיבות : "והרי ענין זה הוא גם", " (כמובא בקונט' שם)?"; וכתב :

[הובא זה מספר המצות דוקא] **כי שם מפורש שאין ההשוואה (רק) ד"ע, כ"א במדרש חז"ל וברובן. משא"כ [ברמב"ם הלי' דעות פ"ו הי"ד] ובשו"ת שלו לר"ע הגר.**

שסד

[לאחר ש"פ עקב, כ"ב מני"א, תשל"ז]

ממענה להמניחים על שאלתם בהמדובר בהתועדות ש"פ עקב : "ולא תפסנו . . . למה צריך לומר הסימן "אחרי העברת הירדן הרבה והלאה למרחוק", הרי ההרים גריזים ועיבל היו נמשכים מצפון לדרום (כמובן מזה שצריכים לשלול דרומית או צפונית לירדן), וא"כ כשאומרים שהמדובר הוא בקו ישר מערבה מהמקום בו עברו את הירדן, כבר לא צריכים לומר סימן באיזה מקום צריכים לעמוד ביחס של מזרח ומערב (קרוב להירדן או רחוק ממנו), כי ההרים היו סמוכים זל"ז (ששה שבטים עמדו מכל צד והלויים כו' באמצע, והיו צריכים לשמוע הברכות כו'), וא"כ ביחס דמזרח ומערב ישנה רק אפשרות אחת היכן לעמוד – בעמק שבין שני ההרים, וצריך לתת סימן רק באיזה מקום צריך לעמוד ביחס דצפון ודרום (בעבר הירדן גופא), וא"כ מדוע צריכים להסימן שזה "אחרי

העברת הירדן הרבה והלאה למרחוק?" (מצילום כתי"ק – תשורה העכט י"ט אלול תשי"פ ע' 21):

המצאו עכ"פ הר אחד – שנמשך בקו ישר ואו מצפון לדרום, או ממזרח למערב!?

והו"ל להקשות – לשיטתם – איך זה "ונסב לכם הגבול"!!

שסה

[בסמיכות לכ"ג מנ"א, תשל"ז]

מענה לנערה מאה"ק ("התקשרות" גליון איתכה ע' 11):

[1] במכתבה כתבה: "בשנת הלימודים החדשה הבעל"ט אני נכנסת אי"ה לכתה ח' בחטיבת הביניים שבכפר חב"ד ב"י".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א:

א) ויהא בשטו"מ

[2] במכתבה כתבה: "מצטרפת לפעמים בימי ששי למבצע נש"ק לבית המרפא "סיני" ברמלה. לאחרונה ביקרתי בבית המרפא "אסף הרופא" עם חברתי. . ושוחחנו עם ילדים על המבצעים ואני מקוה אי"ה להמשיך בכך כשאחזור בעז"ה לארץ הקודש".

כ"ק אדמו"ר שליט"א סימן את התיבות "להמשיך בכך כשאחזור", וכתב:

ב) ואשרי חלקן

[3] על כללות המכתב, כתב כ"ק אדמו"ר שליט"א:

ג) המצו"ב – לתת לצדקה בארה"ק היא וחברתה תחי' הנ"ל

אזכיר עה"צ

שסו

[בסמיכות לכ"ג מנ"א, תשל"ז]

מענה לאחת מנשות אנ"ש ("התקשרות" גליון א'תכה ע' 11):

המצו"ב השתתפות בהוצאות מבצעי אלול – דנשי ובנות חב"ד דאה"ק ת"ו.

אזכיר על הציון לכל הנ"ל

ולכוח"ט

שסז

[מנ"א, תשל"ז]

מענה לאשה שכתבה שסובלת מעצבנות וכעס (ס' "היכל מנחם" ח"א ע' קצא. אגרות-קודש חל"ב ע' רצב):

בכל יום חול בוקר פרוטות אחדות לצדקה, בל"נ. תלמוד שער הבטחון (בספר חובת הלבבות). בדיקת המזוזות ואופן קביעותן.

שסח

[מנ"א, תשל"ז]

מענה לר' שלום דובער לויין שהכניס צילום חלק ממילואים לשו"ת צמח צדק שמתעסק בעריכתו (קובץ "עבודת הקודש אצל הרבי" ע' נר-נז. אגרות-קודש חל"ב ע' רצב):

מהיר

ער"ה – יום הולדת [צ"צ], רצוי עכ"פ התחלה חשובה לאז.

כן להשוות ב' לבוך המצו"ב.

[כ"ק אדמו"ר שליט"א צירף "בוך" של שו"ת אדמו"ר הצמח צדק].

שסט

[מוצש"ק ראה, ער"ח אלול, תשל"ז]

מענה לא' השלוחים שכתב:

"שאלתי לעצת הר' חאדאקאוו על ענין א' שבא לידי, שנדמה לי שכל עניני תעמולה בהפצת היהדות פה יכול להרוויח ואין שום דבר להפסיד, אבל ענה בהחלט לניגוד. והיות שאינו מובן לי כלל לכן הנני להציע הדבר לפני כ"ק, ואם ימצא חן בעיני ק' נא להודיעני כי ביום ו' שבוע זו מוכרח אני להודיעם. והדבר הוא כן בקיצור:

דר' . . יש לו נורסינג האום "for profit" וקשה לנהל באופן כזה מכמה טעמים (והוא אומר שהוא כשר), לכן הציע שהוא רוצה למכור לי " non profit" קאמפ. בעד מחיר \$2.250.000 (לפי הנראה הוא מחיר נכון) בלא שום מזומנים על אתר, והכל יהי' במארגאטש להשתלם במשך חמש עשרה שנה ושמונה אחוז אינטערעסט. מצד שמירת המארגאטש שלי, וגם מצד הענין שצריך ידיעת הביזנעס וגם הליסינס תשאר בתור מענדעזער, ובאופן כזה: הא) מרוויחים הטעקסיס. וב) מרוויחים עבור הרבה זקנים שאינם יכולים לשלם שהוועלפער ישלם עבורם, והבנים יתנו מה שבחסר באופן של נדבה והכל כשר וישר. ומלבד זה ישנם הרבה שרוצים לנדב עבור דבר כזה. והנה שאל אותי אם מעונין אני בזה.

וחשבתי היות ויש לי עוד . . קארפארישאן נקרא . . , ואין שם ליובאוויטש או חב"ד שם, ויש לי עכשיו הזדמנות: א) לתקן עבור זקנים וזקנות שיהי' נארסינג האום גלאט כשר שאינו בנמצא. ב) להשיג הכנסה גדולה באופן הכי כשר הכנסה גדולה עבור כל עניני תעמולה שלנו, ולקרר עוד כמה מאות יהודים ליהדות בכמה אופנים, מלבד צוואות וכדומה ומלבד השווי של המקום שלאחר איזה שנים נוכל למכור אותו ויהי' לנו ריווח גדול, וגם הרבה פראגראמען והכל באופן הכי כשר. ועוד הבטיח שמכל שילום יתן לי נדבה עשר אחוז.

ולכן אם נראה בעיני דעת קדשו הדבר, אז אכנס תיכף ומיד בהדבר עם עו"ד ואקאנטינט שיהי' הכל באופן הכי כשר וטוב".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מהעתקה). המענה מתפרסם בזה לראשונה באדיבות א' מאנ"ש שי' וזכות הרבים תלוי' בו):

מפורסמת דעתי לכל אנ"ש שי' מאז – שכל עניני נורסינג האומס מופרכים ומושללים **לגמרי** (בהנוגע לכל השומעים לקולי ולפלא **גדול** ספיקו בזה)

שע

[תחלת אלול, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו [בין השאר – להשליח הרב משה יחיאל פעלער בקשר לחגיגה לרגל שבעים וחמש שנה להולדת כ"ק אדמו"ר שליט"א (מהעתקה, באדיבות משפחת הנמען שי"א):

נת' ות"ח ודבר בעתו בימים שהמלך בשדה ומקבל את כולם בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם אזכיר עה"צ

שעא

[ג' אלול, תשל"ז]

מענה לר' חיים הלוי בנימיני על מכתבו בקשר להמוסדות בעיר פטרופוליס ברזיל (סי' ישיבה של מעלה" ע' 367-368):

אזכיר עה"צ לכהנ"ל ולבשו"ט בזה – שהרי מכבר עברה תקופת ההתחלה (שרק התחלות קשות) ולכוח"ט לכאו"א מהם שי'.

שעב

[יו"ד אלול, תשל"ז]

מענה לר' אליעזר ננס ור' שמואל מנחם מענדל שניאורסאהן – מהנהלת "כולל חב"ד" – שכתבו:

"בזה הננו לפנות אל כ"ק אדמו"ר שליט"א בבקשתנו דלהלן:

במכתב מהמזכירות מיום ז' אייר תשל"ד אלינו, הובעה ההסכמה לצרף באופן פורמלי להנהלה את הרה"ג והרה"ח: ר' שמרי" ששונקין ולהבלח"ט ר' גרשון חן, ר' שניאור פינסקי, ור' יהושע ליפקין שיחיו.

היות והגר"ש ששונקין נ"ע שחל"ח הננו לבקש בזה למנות חבר נוסף במקומו.

כן הננו בזה לבקש מכ"ק אדמו"ר שליט"א, כי היות ויו"ר ההנהלה הגרש"י זווין שליט"א חדל זה מכבר להתערב בכל הקשור לעניני הכולל וזה זמן שההנהלה יושבת ודנה רק בשנים (הח"מ), ולא אחת מתעוררים

חילוקי דיעות שונים אשר דרוש לזה הכרעה מצד אדם שלישי, ובגלל חוסר הכרעה מתהווים לפעמים עיכובים שונים בפעולות הכולל.

ולכן הננו בבקשה אל כ"ק אדמו"ר שליט"א למנות חבר נוסף להנהלה. יצויין בזה כי הגרש"י זווין שליט"א ימשיך כמובן לכהן כיו"ר ההנהלה, ומטרת הוספת החבר הנוסף הוא להשתתפות פעילה באסיפות, בהכרעות וכו".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה קיעוומאן י"ד סיון תשע"ד ע' 14-15):

סימן בעיגול את התיבות "ודנה רק בשנים (הח"מ)", וכתב:

והנ"ל [ולהבלח"ט ר' גרשון חן, ר' שניאור פינסקי, ור' יהושע ליפקין שיחיו] ?

שעג

[לפני ט"ז אלול, תשל"ז]

מענה להשליח ר' אברהם יצחק שם-טוב שכתב: "מאריכים אנו בעה"י את עונת הקעמפ ליומיים עד ח"י אלול, כדי לסדר התועדות בליל ח"י אלול כפי הוראת כ"ק שליט"א בגן ישראל, והסיום לפי הנ"ל יהי לכאוי ביום ה' ח"י אלול" (קונטרס ועד הנחות בלה"ק ש"פ נצבים תשפ"א ע' 22):

[1] סימן בעיגול את התיבות "מאריכים אנו", וכתב:

וברכה תבא עליהם. ויה"ר שיקויים בכל יום מהנ"ל ע"ד מש"נ ש"גם בתחלתו ארוך" (תו"א יח, ד).

[2] סימן בעיגול את התיבות "לסדר התועדות", וכתב:

וישמעו (ע"י הטייפ) דבריי, ויקבל המטבעות לפני"ז ממני ויחלקם אז.

[3] על מה שכתב: "והסיום לפי הנ"ל יהי לכאוי ביום ה' ח"י אלול" – מחק תיבת "לכאוי", וכתב:

בשעטומ"צ בכל.

שעד

[ח"י אלול, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו ("כפר חב"ד" גליון 779 ע' 19):

נת' ות"ח.

ודבר בעתו –

ביום ח"י אלול יום הולדת את שני המאורות

הגדולים הבעש"ט ואדה"ז.

אזכיר עה"צ.

שעה

[לאחר ח"י אלול, תשל"ז]

מענה להמניחים על שאלתם במאמר ד"ה והי' כי תבוא גוי' שנאמר בהתועדות ח"י אלול:

"בהמאמר ד"ה והי' כי תבוא דח"י אלול, נתבאר שבביכורים ב' פרטים: הבאה וקריאה, וענינם הוא: העלאה והמשכה. ונתבאר הענין במדרגות הנשמה (דכ"א מישראל נק' ביכורים), ובתפלה (שנתקנה במקום ביכורים), ובתורה.

ונתבאר דישנה גליא דתורה ופנימיות התורה, אותיות שבלוחות ודתשב"כ וכו', וצריך להמשיך הפנימיות בגליא והאותיות שבלוחות בתושב"כ וכו'.

ולא תפסנו מה הם ב' התנועות דהעלאה והמשכה שבתורה, כי לכאורה לא נתבאר רק ענין המשכה. ואולי הכוונה במה שנתבאר, שהקישור דב' הבחינות דתורה נעשה בב' התנועות דהעלאה והמשכה שבתפלה. אם כן?!"

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – קובץ "עיוני תורה" חוברת יח ע' 117):

סימן בעיגול תיבת "העלאה", וכתב:

מקרא מלא דיבר הכתוב (ונת' בדרז"ל) ליראה גוי' – יר"ע.אלא שבנדו"ד – לימוד התורה באופן כך – ולא הדרתא בפ"ע מהתרעא

שעו

[כ"ג אלול, תשל"ז]

מענה לר' אפרים וואלף על מכתבו בקשר להישיבה במגדל העמק (סי' יימי תמימים" ע' 186-185-198. אגרות-קודש חל"ב ע' שיג):

באם: אין הר"ד ש' גרוסמן מבטיח בתוקף, שלא ית'רשם מהלחץ שיכול להתעורר (מהמנגדים דחב"ד) עליו לחזור בו מהתכנית שלו, אביו ש' יאמר בה שיעור עכ"פ ד'-ה' פעמים בשבוע (בימים נפרדים) – נכונה התכנית במאד.

ואשר חלקם דת' תו"ת דחב"ד ש' שנסעו לשם וימשיכו שם ובחיות ובתגבורת (כמדובר בח"י אלול) ויקויים בהם מאיר עיני שניהם ה'.

כבמכתב הררי"ד שיידעו שזה סניף תו"ת – אין מקום לשינוי שם, כ"א אחי תמימים או תומכי תמימים.

אזכיר עה"צ להצלחה מופלגה.

שעז

[לאחר ש"פ נצבים, כ"ז אלול, תשל"ז]

מענה להמניחים על שאלותיהם במאמר ד"ה אתם נצבים גוי שנאמר בהתועדות ש"פ נצבים:

"בהמאמר ד"ה אתם נצבים דש"ק, נשאל בלי הכתוב דמתחיל בכולכם (למעלה מפרטים), וממשיך בפרטי מדריגות (ראשיכם שבטיכם) ומסיים בלעברך בברית ה"א (שענינו אחדות כמבואר בלקו"ת ר"פ נצבים).

לאח"י נת' דאדה"ר (ועד"י כאו"א) פעל בר"ה ג' ענינים: מלך, גאות, ולבש. (וזה מתאים עם ג' פירושי כ"ק אדמו"ר הצ"צ בהכתוב דאת ה' האמרת היום (דר"ה) וה' האמריך היום – כמשנ"ת בארוכה).

ולא תפסנו:

א) אם ג' המדריגות דגאות (עצם המציאות דספי' המלכות), לבוש (ההמשכה בבחי' מקיף) ומלך (דיבור – תורה, פנימיות) מתאימות להג' מדריגות (בנשמות): א) למעלה מהתחלקות לגמרי (כולכם או למע' מזה?); ב) כמו שהפרטים כלולים בשרשם (כולכם), ג) מדריגות פרטיות (ראשיכם שבטיכם) [ולג' מדריגות אלו שבכללות חיות העולמות].

ואם לאו – מה נתבאר בהענין דכולכם, ראשיכם שבטיכם גוי'. ומהו ההמשך לכללות המאמר.

(ב) מהו"ע לעברך בברית ה"א, בהמשך לחילוקי פרטים שלפני"ז".

מענה כ"ק אדמו"ר שליט"א (מצילום כתי"ק – תשורה קארפ ח' תמוז תש"פ ע' 24-25):

[1] על מה שכתבו: "ולא תפסנו", כתב:

– **כי לא נדבר עד"ז**

[2] על מה שכתבו: "ואם לאו – מה נתבאר בהענין דכולכם, ראשיכם שבטיכם גוי'. ומהו ההמשך לכללות המאמר" – מחק את התיבות: "מה", "ומהו"; וכתב:

[נתבאר בהענין] 1 [דכולכם, ראשיכם שבטיכם גוי'.] 2 [ד"היום" .]. כמו בהכתוב . . כולכם היום . . וכמו שאין הכרח לחלק ר"ה לעשר סוגים כך אין הכרח .].

שעח

[כ"ז אלול, תשל"ז]

מענה לר' שניאור זלמן גורארי – בקשר להעתק מכתב הרב זלמן שמעון דווארקין אליו, בו כתב: "הרופא מובהק שלך מסר, שלפי ידיעתו מצב בריאותך, הנה אי מעיקרי יסודי רפואתך היא, האכילה (הדיעטת) הרגילה שאתה אוכל בכל בקר, ושאתה מוכרח לאכול ארוחתך הלזו בכל בקר. ועפ"י הדברים האלו, בהיות שימי ראש השנה הבע"ל לטובה ממשמשים ובאים, ויכול לעלות על דעתך להתנהג בחסידות של כו' ושלא לטעום מאומה קודם תק"ש, ע"כ מוכרח אני לומר לך פס"ד עפ"י התורה, שבשני בקרי ר"ה קודם התפלה אתה מחויב לאכול כל ארוחתך הרגילה בכ"י, ובאם רוצה אתה להדר, יש מקום להדר רק לעשות התרת נדרים על פרט זה, והפתח חרטה הוא דברי הרופא הנ"ל, ולא יותר" (סי' בכל ביתי נאמן הוא" ע' 506-505):

בוודאי יקיים הוראות הרב מרא דאתרא שליט"א ובמילואן – ויודיע על דבר זה (החלטתו ואחר כך מהבפועל ממש) וה' יצליח.

שעט

[אלול, תשל"ז]

מענה למרת רחל ציפל שביקשה הסכמת וברכת כ"ק אדמו"ר שליט"א לשידוך בתה סוניא עם הת' יוסף דוד ווייטמאן (תשורה ווייטמאן י"א אלול תשס"ו ע' 39):

מכתבה נתקבל נכון השידוך וטוב וכו' ויהיה בשעטו"מ, מתוכן מכתבה הרי בטח ילמד בכולל ויתוסף בכל המצטרך להם עוד יותר אזכעה"צ, תבשר טוב.

שפ

[ימי הסליחות, תשל"ז]

מענה כללי-פרטי דימים אלו (מצילום כתי"ק – "כפר חב"ד" גליון 779 ע' 19) [בין השאר – להשליח הרב משה יחיאל פעלער על מכתבו בצירוף רשימה (מהעתקה, באדיבות משפחת הנמען שי"י):

נת' ות"ח.

ודבר בעתו –

בימי הסליחות דהתחלתן: לך הוי' הצדקה

אזכיר עה"צ.

שפא

[תשל"ז (1)]

מענה לר' משה ניסן ווינער על שאלתו במש"כ הרמב"ם (הלכות ע"ז פי"ב ה"א וה"ז) בענין גילוח הזקן, שלכאורה הוא בסתירה למש"כ בתשובות הרמב"ם ח"ב סי' רמד (אגרות-קודש חלי"ב ע' שכד. סי' הדרת פנים זקן" ע' סח):

הסברא פשוטה – בהתשובה אין תאריך.

כיון שהרמב"ם כתב ס' היד כמה שנים, והגיי' ושינה בו כמפורסם,
ובידינו מהד"ב ושם מוכרח דאסור (הצ"צ סי' צג ס"ק י') מסתבר
שהתשובה מוקדמת. ואף שכתב בה שכן עושים אנחנו – לאחר המסקנה
ביד – ג"ז נשתנה.

בכלל צ"ע המדויק ל' התשובה – דחסר בה דין הפאה החמישית שבולת
זקן!

שפב

[תשלי"ז (2)]

מענה לר' משה ניסן ווינער – בהמשך לשאלתו בהסתירה בין מש"כ
הרמב"ם בס' היד למש"כ בתשובות הרמב"ם (אגרות-קודש חל"ב ע'
שכד. ס' "הדרת פנים זקן" ע' סח):

להערתו הקודמת בשו"ת הרמב"ם רמ"ד זה עתה ראיתי דהמהדיר
(בכרך ג' ע' 18) משער שנכתבה לפני סיום היד.

בהערות בהוצאה הנ"ל – בכו"כ מקומות שאינן כמש"כ ביד.

שפג

[תשלי"ז]

מענה לא' ששאל ע"ד הסתדרותו –

נדפס באגרות-קודש חל"ב ע' שכד-שכה.

שפד

[תשלי"ז (1)]

מענה להנהלת ישיבה גדולה מלבורן אוסטרליא שכתבו ע"ד נחיצות
השלוחים בהישיבה, פעולותיהם בקרב אנ"ש וכו', ועד שאין הישיבה
יכולה להתקיים בלעדי השלוחים (קובץ "איינמאל א שליח אלעמאל א
שליח" ע' 22):

עד מתי?! אם לא פעלו כל השלוחים – בצירוף אנ"ש על אתר – שיהי' חי נושא את עצמו, מה התועלת בשילוח עוד?

וכמדומה שבפירוש דובר ע"ד כל זה בפעם האחרונה, וכנראה לא חלה כל הזזה בזה,

הנמצא עוד מוסד בעולם שקיומו ע"י שמשלחים תלמידים ממקום אחר, ולא עוד אלא שמהפכים אותם למנהלי תעמולה ולעסקנים [.]

שפה

[תשל"ז (2)]

מענה להרב שניאור חיים הכהן גוטניק על מכתבו – בהמשך להמענה להנהלת ישיבה גדולה מלבורן אוסטרליא – בו כתב הצעה מסויימת (קובץ "איינמאל א שליח אלעמאל א שליח" ע' 22):

[.] הצעתו ענין אחר הוא השייכת להישיבה דכאן וע"ד ששלחו לתו"א, ולמל"ח ואליהם יפנו,

ענין השלוחים על ידי הי' כדי לעשות הישיבה גדולה להחי נושא את עצמו וממנ"פ או שהושגה המטרה או וכו'.

לזכות

כ"ק אדמו"ר שליט"א